

**Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 28 april 2008
kl. 16.00***§ 3 Interpellation om nedgrävning av återvinningsstationer (nr 2007:68)*

Anförande nr 1

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag tacka för svaret som är utdelat sedan ett tag. Jag ställde två frågor till borgarrådet. Det är först och främst hur många återvinningsstationer som kommer att grävas ned under alliansens mandatperiod, och vilka åtgärder som alliansen har vidtagit för att nedskräpningen runt stationerna ska upphöra. Det var ett av dåvarande oppositionens stora nummer inför föregående val att man skulle göra uppsnyggning kring återvinningsstationerna och framför allt att man skulle gräva ned stationerna i staden för att det skulle bli en bättre miljö på olika sätt.

Vad jag kan förstå i dag är de här målen inte speciellt uppfyllda. Jag tycker att borgarrådet kanske är lite dåligt uppdaterad på vad som händer sedan man skrev svaret den 27 januari i år. Man skriver i svaret att vid Strandvägen och Norr Mälarstrand skulle det bli projekt där man gräver ned stationerna. Vad jag förstår finns de planerna inte längre kvar. De är helt enkelt borttagna därför att man är rädd för att det ska bli vatteninträngning och annat.

Jag kan inte se annat än att det finns bara ett projekt i hela staden där man diskuterar att gräva ned återvinningsstationerna. Jag hade förväntat mig, efter den stora diskussionen under själva valrörelsen, att man också få se fler återvinningsstationer nedgrävda än vad det är i dag. En sådan nedgrävd station kostar ungefär 1 miljon kronor. För Stockholms stad handlar det kanske om 100 miljoner i investeringskostnader för att gräva ned återvinningsstationerna. De pengarna finns i dag inte budgeterade för att man ska kunna vidta de här åtgärderna. Det var också en sak som ni lovade i valrörelsen. Man skulle ta investeringskostnaderna för att kunna gräva ned stationerna.

Vad jag menar i dag är att det inte finns några stationer som är nedgrävda. Runt återvinningsstationerna är nedskräpningen ungefär som den var tidigare. Den har inte alltså inte skett några förbättringar. Jag tycker att man från majoritetens sida borde ta krafttag och infria sina egna vallöften, framför allt att gräva ned stationerna och att se till att nedskräpningen kring stationerna ska upphöra.

I den stadsdel som jag bor i och de områden som jag rör mig mycket i, Aspudden och i områdena runt omkring, ser det ibland ut som ett slagfält runt återvinningsstationerna. Man undrar när de var senast tömda. Det är inte bara att det ser skräpigt ut, utan det är också en trygghetsfråga för de människor som bor i de här stadsdelarna där det

är väldigt skräpigt runt återvinningsstationerna. Jag tycker faktiskt att majoriteten borde infria sina vallöften när det gäller nedgrävningen av återvinningsstationerna och att se till att nedskräpningen kring dessa anläggningar ska upphöra.

Anförande nr 3

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag tycker att Malte Sigemalm ställer en rad relevanta frågor när det gäller städningen och hur vi sköter våra återvinningsstationer. I grunden är frågan väldigt tydlig. Det handlar om antalet stationer. Är vi beredda att släppa till mark för ytterligare återvinningsstationer i samverkan med förpackningsindustrierna? På vilket sätt sköter de dessa stationer?

Det där är ett moment 22, eftersom vi vet av erfarenhet att man lätt börjar skylla på varandra från stadens och förpackningsindustrins sida när det gäller hur stationerna sköts. De åtgärder som vi har vidtagit under mandatperioden är att skaka fram nya platser för återvinningsstationer. Vi har ett avtal med återvinningsindustrierna om att finna sådana. Vi jobbar med det, och i anslutning till det vill vi åstadkomma enklare och mindre återvinningsstationer med färre fraktioner för att lättare få in dem i stadsbilden. Det är ett sätt att avlasta stationerna, minska trycket på stationerna, vilket förpackningsindustrierna ofta skyller på.

Sedan har staden också inrättat särskilda kontrollanter för att bevaka och infört böter när det gäller nedskräpningen på stationerna. Vi tycker fortfarande inte att förpackningsindustrierna sköter sitt åtagande tillräckligt bra. Vi har flera konkreta fall där det inte fungerar. Det är förpackningsindustrierna som har inkomsterna och resurserna för att sköta det, men det gör man inte. Vi som förtroendevalda i den här salen, oavsett om vi står på den högra eller den vänstra sidan, har också ett ansvar gentemot våra medborgare. Hur ska vi motivera och säga att vi vill gärna att du har återvinningsstation där du bor när vi erfarenhetsmässigt vet att förpackningsindustrierna inte bryr sig? Jag skulle kunna använda ett grövre ord, men jag ska inte göra det, för vi ska sköta oss i fullmäktige.

Jag tycker att det är en liten skandal hur man tar sitt uppdrag från förpackningsindustrins sida. Jag tycker att man kunde göra det mycket bättre. Jag har haft upprepade samtal och diskussioner med ansvariga, och jag tycker att det hade kunnat gå mycket fortare. Därför tycker jag att det är befogat att Malte Sigemalm ställer de här frågorna i fullmäktige. Jag tycker att det är bra att du ställer dem. Kontakterna rullar på, och vi har förhoppningar om att det ska gå framåt trots allt i den processen. Malte tog några exempel på där det inte fungerar. Det finns sådana exempel återkommande. Jag tycker dock att det generellt har blivit lite bättre än tidigare.

När det gäller de nedgrävda stationerna är det, som Malte påpekade, en del tekniska förutsättningar som saknades på de platser som var utpekade. Just nu är det stationen vid Runebergsgatan på Östermalm som grävs ned under hösten. Strandvägen och Norr Mälarstrand finns kvar som platser där det ska nedgrävas. Vi får se om det tekniskt blir möjligt. Hammarby Sjöstad är ytterligare en sådan plats.

Här har vi en lång resa kvar innan vi får förpackningsindustrierna att förstå värdet av detta. Staden kommer att aktivt driva frågan om nedgrävda stationer eftersom vi tror

att det är det bästa sättet att lösa frågan i den här typen av utsatta platser där också Stockholms skönhet är i fokus.

Anförande nr 4

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag tackar borgarrådet för svaret, och jag tycker att det är bra att man börjar med innerstaden. Men i ytterstaden skulle det kunna vara en del av ytterstadssatsningen att börja se till att det sköts på ett bra sätt.

Det här var ändå ett av era stora vallöften. Jag kommer ihåg hur Mikael Söderlund på gator och torg i valrörelsen pratade sig varm för de här sakerna.

Jag ska ta ett exempel på hur det fungerar i det verkliga – höll jag på att säga – soplivet. Jag har ett exempel från Minneberg där man gjorde en upphandling om en ny entreprenör. Entreprenören var den som kunde köra de olika produkterna till bästa pris för staden. Problemet var bara att den nya entreprenören hade ganska stora bilar. Det innebar att man inte kunde köra in i Minnebergsområdet därför att det var en portal i vägen. Då var man tvungen att köra mot enkelriktning för att köra in i Minneberg för att tömma återvinningsstationerna. Det innebar att man inte kunde göra det därför att man var tvungen att köra mot enkelriktat. Vad gör man då? Jo, då tar man bort återvinningsstationerna. En hel anläggning är borttagen i Minneberg därför att man har gjort en upphandling med en som inte ens vet hur det ser ut i området. Men då plockar man bort det i stället för att sätta in effektivare bilar.

Det andra exemplet är från Skärholmen, från en samfällighet i ett radhusområde där det också blev föremål för upphandling. Samma sak där, man fick väl ett bra pris, men helt plötsligt tog man bort alla soptunnor och fraktioner för de personer som bodde i radhusområdet, med motiveringen att sopbilarna var för stora, de kom inte in i området. Men det hade funkat ganska bra både i Minneberg och i samfälligheten i Vårberg, Skärholmen.

Jag måste säga att när sådana här upphandlingar sker kan man inte säga att staden direkt satsar på återvinning av det som ska återvinnas. Jag tycker också att man rent allmänt börjar minska på fraktioner på de olika återvinningsstationerna på stan. Vi har inte mycket att vinna på det, utan i stället borde man öka antalet återvinningsstationer och antalet fraktioner.

Upphandlingen i Minneberg och upphandlingen på Lammholmsbacken i Skärholmen är under all kritik. Där kan entreprenörerna inte längre hämta därför att man har fel bilar.

Anförande nr 5

T o m a s R u d i n (s): Alla som ser de här anläggningarna inser hur illa ställt det är. En sak som irriterar mig enormt mycket i de diskussioner som nu förts i många år med förpackningsindustrin är att man får intrycket att de hela tiden håller emot vad det tänker göra för staden. Vi får böna och be om att de ska göra det som de tagit på sig i avtalet. Den här historien är mycket längre än bara det senaste året. Problemen blir bara värre och värre.

Det är en sak som har slagit mig och som jag har en fundering kring och som jag vill skicka med till borgarrådet. I praktiken är det här råvaror. De som tar hand om fraktionerna i andra änden tjänar pengar på att sälja det. Det finns ett marknadspris på återvinningspapper, returplast och annat. Jag undrar vad som skulle hända om vi som kommun upprättade återvinningsanläggningar på egen hand, om det vore ett avtalsbrott för det första och för det andra vad det skulle kosta om vi skulle genomföra det ändå. Jag tror att ställda inför hotet att någon annan skulle överta den här verksamheten på sikt riskerar de att förlora intäkten i andra änden, nämligen försäljningen av fraktionerna till industrier som nyttjar råvaran.

Jag tror att kommuner här skulle kunna vara en aktör vid sidan av återvinningsföretagen som inte sköter sig. Det är bara ett medskick, en fundering. Den kanske är helt tokig, men man funderar själv när man ser att soporna inte tas om hand. Det tycker jag är en skandal.

Anförande nr 6

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Miljöborgarrådet och jag diskuterar vem som ska svara på vad, för Ulla kommer också att delta i diskussionen. Det tycker jag är bra.

Jag kan hålla med om mycket av det som sägs här. Jag känner lite grann att bilarnas storlek är någonting som vi möter i andra sammanhang när våra medborgare inte längre får sina sopor hämtade därför det är problem med fordonens storlek. Det har delvis med Arbetsmiljöverket att göra och den typ av regelverk som finns på området. Jag tror att vi måste jobba mycket med att försöka få våra entreprenörer att anpassa sig till det regelverk som finns så att våra medborgare inte kommer i kläm. Det är det som händer, ganska ofta numera. Det måste vi försöka undvika.

När det gäller det som Malte Sigemalm säger om antalet fraktioner kan man önska sig fler fraktioner. Jag måste säga att mitt drömscenario är att vi ska få in det här med återvinning i våra fastigheter rakt av. Det finns många fastighetsägare, både kommunala och privata, som löser detta i fastigheten. Det måste vara målsättningen för staden att den här typen av återvinning sker fastighetsnära. Då skulle vi inte ha någon diskussion om fraktioner. Fraktioner dyker upp då vi ska skapa attraktiva stationer i stadsmiljön, vare sig det nu är i innerstaden eller i ytterstaden. Jag tror på en del av avlastning, med inspiration från vissa andra, till exempel Djurgårdsförvaltningen som har tagit fram väldigt fina återvinningsstationer med i och för sig färre fraktioner men ändå väldigt lyckade former för återvinningsstationer i vackra lägen där det kanske ställs ännu högre krav än vad man annars kan ställa.

Det finns mycket vi kan göra för hur vi utför de här stationerna, det vill jag ändå vidhålla.

Det är bekymmer med lagstiftningen, och det kommer Ulla att kommentera. Om vi hade fått börja från början hade vi kanske inte haft den här typen av ansvarsuppdelning. Det är besvärande att alla skyller på varandra, och jag delar Tomas Rudins frustration när det gäller attityden. De partner vi har i Stockholm jobbar ofta mot samma mål i staden och ser behoven, och det är lätt att komma överens. Ibland tar det lite längre tid, men här är det väldigt mycket negativ attityd hela tiden. På något sätt måste vi ta oss ur det.

Vi ägnar mycket tid och energi, ska jag säga, åt att finna lösningar. Men än så länge har det inte varit särskilt kul att föra de här diskussionerna med förpackningsindustrin, vi har inte kommit särskilt långt. Men vi har en rad konkreta handlingsalternativ, och vi jobbar med en rad frågor. Vi har förbättrat städningen, men det finns en gräns för hur mycket skattebetalarna ska ta ansvar för något som förpackningsindustrin tjänar pengar på.

Anförande nr 7

Malte Sigemalm (s): Det ligger egentligen väldigt mycket pengar i hanteringen av den här verksamheten. Det var under vår tid i majoritet som man plockade fram det här avtalet med förpackningsindustrin om att man skulle göra en bättre städning runt omkring. Det är bara att beklaga att det ser ut som det gör på vissa områden.

Det som är viktigt att framhålla i denna diskussion är att ni lovade nedgrävning av återvinningsstationerna. Det var inte bara en återvinningsstation utan i stort sett alla som skulle grävas ned. Vi varnade då att det skulle vara en stor kostnad för staden, och då frågade jag också hur det skulle finansieras.

Min slutfråga i den här diskussionen är: Hur många återvinningsstationer kommer att grävas ned under er mandatperiod fram till nästa val?

Anförande nr 8

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! Jag kan passa på att berätta att hamnen har grävt ned ett antal återvinningsstationer som finns, vilket Malte säkert väl känner till.

Det finns, Tomas Rudin, en speciell lagstiftning på detta område, lagstiftningen om förpackningsinsamling, som reglerar ganska noggrant de här frågorna, och man har också en återrapportering om inte årligen så med löpande intervall till riksdagen om hur insamlingarna sker och hur stor andel av målen som uppfylls eller hur det går över huvud taget. Det är tydligt i lagstiftningen att det är förpackningsindustrin som har ansvar för detta. Det är därför man har gett dem rätten att ha avgifter på förpackningarna.

Om staden skulle bestämma sig för att fixa ett eget insamlingssystem på det här området skulle vi begå ett lagbrott, såsom lagstiftningen är utformad i dag. Där har både dina partikamrater och mina partikamrater i riksdagen varit rörande överens om att det ska vara utformat på det sättet.

Jag tycker precis som Mikael Söderlund att det finns många problem med den här lagstiftningen, inte minst är den kanske inte idealiskt utformad för en stad av Stockholms storlek, där vi har väldigt många gamla bostäder i stenstaden. Av erfarenhet från tidigare mandatperioder då jag jobbat med de här frågorna vet jag att det är väldigt svårt att hitta lösningar när det gäller fastighetsnära källsortering i stenstaden. Därför har vi tvingats försöka hitta lösningar med behållarna ute på stan. Men det är ingen idealisk lösning. Både du och jag vet att det är ofta som vi råkat ut

för att boende klagar över buller och andra saker när vi tycker att vi har hittat en bra placering.

Det som kanske har skett är att det har blivit tuffare krav i de avtal som finns med förpackningsindustrin. Men om du ser någonstans att det är skitigt ska du ringa och säga till att de ska fixa det. I kontraktet står det väldigt tydligt att de ska se till att hålla rent och snyggt. Det är alla stockholmares ansvar att reagera när man ser att det inte funkar.

Anförande nr 9

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande! Jag blir väldigt glad när jag hör borgarrådet Söderlund tala om fastighetsnära insamling. Det är en fråga som vi har drivit länge från Vänsterpartiet. Jag tror att vi skulle kunna lösa väldigt mycket av problemen, precis som borgarrådet påpekar, genom att få bort skräpiga behållare som inte precis förskönar vår stad, även om det finns exempel som är bättre än andra. Det har gjorts försök, men delvis har de stoppats sedan alliansen vann valet.

Det finns städer i Sverige där man har övertagit ansvaret från FTI så att kommunerna själva sköter det, men att FTI fortfarande får betalt för insamlingen och för återvinningen. Det tycker jag är ett väldigt bra förslag som jag tror att vi får titta lite närmare på i Stockholm också. Jag hoppas att vi kan jobba lite mer gemensamt för att lösa de här frågorna framöver.

Anförande nr 10

T o m a s R u d i n (s): Tack så mycket för upplysningen att det var ett avtalsbrott om vi upprättar egna insamlingsstationer. Jag visste inte att det var så. Det är lite förvånande, för då måste de ha begått avtalsbrott på Djurgården. Då får vi ändra lagstiftningen. Vi får kanske tillskriva statsmakterna att detta är ett önskemål från stadens sida. Det är lite konstigt att man på Djurgården har särskilda insamlingar, men där kanske man har gjort upp med entreprenören.

I vilket fall som helst är det ett attitydproblem, som Mikael var inne på, att det inte finns samarbetsvilja. Problemet med att det ser ut som det gör har funnits i många år. Det har inte skötts på bra sätt.

Om man går ut i en valrörelse och lovar att man ska gräva ned alla stationer, hoppas folk att det kommer att bli så. Om då entreprenören inte är beredd att ta på sig den kostnaden måste staden göra det. Jag tycker att det vore bra om staden tog på sig kostnader för åtgärder som är förskönande för staden. Det är väldigt obehagliga problem när stationerna inte fungerar. Det är på många platser som det inte fungerar. Delvis börjar själva kärlen för insamling se förskräckliga ut, rostiga, buckliga och smutsiga. Det är vidrigt det som håller på att hända med den här utvecklingen.

Det här är bekymmer som vi alla delar i staden. Vi behöver inte göra så mycket partipolitik av det, utan det handlar mest om att utkräva ansvar av entreprenörerna, som Hamilton verkar vara inne på. Men det har inte lyckats så bra de senaste åren, och det var därför jag ville anvisa den här alternativa idén att kanske upprätta ett alternativt system. Det finns städer omkring oss och andra städer med väldigt vackra

insamlingsstationer. Många gånger är de reklamfinansierade där man har låtit någon annan aktör ta investeringskostnaderna. Då blir de också vackra och ändamålsenliga. Det blir en intäktskälla till förutom att de kan sälja det som samlas in. Om kommunen inte vill starta den här typen av verksamhet kanske man kan låta någon annan göra det.

Om lagstiftningen hindrar det tycker jag att vi ska ändra lagstiftningen, och då tycker jag att vi ska skriva till statsmakterna om det. Det är vi socialdemokrater beredda att medverka till om det skulle finnas intresse bland majoritetspartierna för en sådan sak.

Anförande nr 11

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag kan hålla med om att behållarna börjar se förfärliga ut, men det är någonting där en tidigare majoritet – jag behöver inte säga vilken typ av majoritet det var – med ett miljöborgarråd som hette Krister Skånberg bestämde hur de skulle se ut. Men vi kan absolut vara öppna för att hitta en annan utformning av insamlingsstationerna. Jag håller som sagt med om att de verkligen inte är vackra.

När det gäller Djurgården är det ett avtal mellan stiftelsen och förpackningsinsamlingen. Där är det en annan lösning än vad vi har i staden i övrigt.

Vi kan vara rörande överens i den här salen och med stockholmarna om att tycka att de inte fungerar speciellt bra. Vi har all anledning att jobba för att det ska bli en mycket bättre lösning är den som vi ser för närvarande. Det är både bökigt och skräpigt och ingen bra lösning för hur man källsorterar i Stockholm i dag. Däremot när vi bygger nytt ordnar man, som Mikael nämnde, lokaler i anslutning till bostäderna så att man kan ha en källsortering på ett helt annat sätt än det är möjligt att göra i de gamla fastigheter som finns.

Anförande nr 12

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill inte verka tjurig på något sätt, men den samförståndsanda som sägs råder i salen känner jag inte igen från de diskussioner som vi hade under förra mandatperioden. Herr Söderlund var väldigt bestämd i sin uppfattning i alla debatter och i debattartiklar att återvinningsstationerna skulle grävas ned punkt slut. När vi hade den diskussionen i salen var jag lite ansvarig och lät tjänstemännen räkna på vad det skulle kosta om staden ensidigt skulle gräva ned stationerna. Vi landade runt ungefär 1 miljard kronor. Då bortser man från de tekniska svårigheter som det skulle innebära i till exempel Gamla Stan att gräva ned i de gamla gatorna.

Jag måste upprepa den fråga som Malte Sigemalm ställde. Löftet var att ni skulle gräva ned alla, och det var känt redan då att det är förpackningsindustrin som är ansvarig och som ska sköta det enligt avtal. Men det har varit knepiga förhandlingar. Staden vidtog redan under förra mandatperioden en mängd olika åtgärder och införde en egen organisation för att bevaka hur det såg ut. Man åkte ut från tjänstemannasidan och fotograferade och dokumenterade och började bötfälla FTI eftersom man inte uppfyllde avtalet. Det har fortsatt under den här mandatperioden.

Då är frågan: Hur många tänker ni gräva ned? Hur mycket skattepengar tänker ni använda utifrån det löfte ni ställde ut till stockholmarna att ni skulle gräva ned återvinningsstationerna? Jag har märkt att det har skett en glidning på det här området som när det gäller andra vallöften.

Anförande nr 13

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att det är ganska intressant att de som var bestämt mot att vi skulle gräva ned nu med viss ihärdighet frågar när de ska grävas ned. Det är en intressant positionsförändring i förhållande till tidigare.

Nu känner jag inte igen Leif Rönngrens beskrivning att jag skulle ha skrivit debattartiklar om att alla stationer skulle grävas ned. Du får väl överbevisa mig. Jag vet att det finns ett starkt engagemang från vårt tidiga finansborgarråd, och eftersom jag är finansborgarråd just nu kan jag säga det i dessa frågor. Jag instämmer i att det är viktigt att vi får en snyggare situation, en bättre situation med våra återvinningsstationer. Där ingår nedgrävning. Att gräva ned precis alla vet jag inte om jag har sagt skulle vara realistiskt, men i så fall är det längre fram i tiden. Men att under mandatperioden påbörja nedgrävning av stationer ska vi göra.

Det är ingen hemlighet att det är en rad aktörer som inte tycker att det är den mest prioriterade verksamheten under mandatperioden, men vi står fast att vi ska påbörja nedgrävningen av återvinningsstationer. Det ska i första hand ske där de är mest i vägen och där de mest stör stadens skönhet och smutsar ned särskilt mycket. Så ska vi jobba oss igenom hela staden.

När det gäller de stationer som vi har i vår stad har det varit en diskussion också om utseendet. Det är viktigt att behållarna tvättas, sköts och hålls fräscha. Det är en av de frågor vi har uppe med förpackningsindustrin och där vi når viss framgång. Man har tagit fram ett nytt koncept för nya behållare, och vi ska börja byta ut dem. Det är väl hög tid att börja byta ut dem. Där har vi också resonemang om pocketstationer, som jag har kallat dem i något sammanhang, som jag tror skulle bidra till avlastning. Då pratar jag framför allt om glas och papper, som jag tycker att vi ska ha fokus på i den här staden. Mycket av det andra skulle vi kunna förbränna på traditionell väg och åter skapa som energi.

Sammantaget: Det vidtas ett antal åtgärder, det förs diskussioner om hur vallöftet ska infrias när det gäller nedgrävningar. Det finns mycket annat vi också kan göra för att få en bättre situation vid våra nuvarande återvinningsstationer.

Jag tycker inte att vi ska glömma målet, som borde vara en fastighetsnära källsortering. Målet borde vara att vi i direkt anslutning till våra fastigheter kan lösa det här med källsorteringen. Det tycker jag att vi samtidigt ska jobba med så att det blir det slutliga resultatet.

Anförande nr 14

L e i f R ö n n g r e n (s): Herr ordförande! Det sista vill jag absolut instämma i. Vi vill alla se ett renare Stockholm. Frågan är hur vi ska komma dit. Att bara föra diskussioner tror jag inte kommer att leda någonvart, tyvärr. Där sitter förpacknings-

industrin med ansvaret. Jag vet hur de resonerade redan under förra mandatperioden. Jag vet också att det avtal som slöts efter majoritetsskiftet höll på att gå åt pipan rent ut sagt därför att kravet på nedgrävning ställdes från deras sida. Det hade varit katastrofalt. Jag tycker att det är bra att det finns ett bra avtal. Det har också blivit hårdare skrivningar om hur de ska sköta dessa anläggningar, de ska klottersanera och byta ut skyltarna och behållarna som är sönderrostade och sönderfallande behållare.

Frågan är hur många man kommer att hinna med och hur låg är ambitionsnivån. Då måste det tyvärr vara så att om ni ska kunna leverera åt stockholmarna ert vallöfte om nedgrävning är det skattepengar det handlar om. Ni kommer aldrig att få förpackningsindustrin att självmant eller ensidigt bekosta nedgrävningen. Då är det ganska stora summor pengar.

Jag ser att det står i uppföljningen att diskussioner ska fortsätta om nedgrävning. Det ska vara under 2008. Jag tror att om man ska komma fram till konkreta åtgärder och insatser måste man bestämma sig från stadens sida om man är beredd att satsa på att göra detta. Annars kommer vi inte att få nedgrävda stationer.

Anledningen till att jag begärde ordet var att ni hade en väldigt högröstad retorik, och även om ni skyller på förra finansborgarrådet var det flera i gruppen, bland annat herr Söderlund själv, som flera gånger i debatten framförde att alla stationer ska grävas ned. Vi var inte emot det, däremot uppmärksammade jag fullmäktige på att ska staden göra detta går vi ifrån avtalet och att det handlar om en 1 miljard. Det är inte realistiskt att gräva ned överallt heller. Trots det vidhöll man att det skulle grävas ned punkt slut.

Därför är det intressant att se fortsättningsvis vad resultatet blir av vallöftet i den här delen. Vi brukar vara eniga om att vi vill se ett renare Stockholm, för det leder också till ett tryggare Stockholm. Men då måste man fullfölja och inte bara ställa ut löften.

*§ 4 Interpellation om stadens arbete med EU:s normer för partiklar (PM10)
(nr 2007:69)*

Anförande nr 15

Borgarrådet S ö d e r l u n d (s): Herr ordförande! Jag ber åter att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 16

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag får tacka för svaret, även om jag inte är så nöjd med det svar som har inkommit från borgarrådet.

Jag blir mer och mer fundersam på Stockholmsluften och framför allt de partiklar som heter PM10. Jag funderar ganska mycket på vilka kraftfulla åtgärder som egentligen skulle behöva vidtas för att få ned partikelhalten. Det har kommit en revisionsrapport där man tagit upp frågan om partikelhalterna. Man konstaterar att det finns många gator i Stockholm där man överskrider normerna väldigt frekvent. Man kan se att det är 15—20 gator i Stockholm där man överskrider normen för PM10-partiklar. Det är framför allt en gata som har diskuterats mycket, Hornsgatan. Trots att man diskuterat detta i trafikkontoret har ingenting skett.

I revisionsrapporten skriver man bland annat att genomtrafiken ska begränsas för tunga fordon på utsatta gator, till exempel Hornsgatan. Där har ingenting skett under den senaste mandatperioden. Man konstaterar att fler infartsparkeringar har tagits i anspråk, och det är bra. Det är på mark som sedan skulle användas till annat ändamål. Då måste man fundera på: Kan man ersätta de exploaterade markerna med andra så att man kan få fler infartsparkeringar i Stockholm?

I den budget som ni lade fram för i år sade ni att det skulle finnas en ambition att normerna för luftkvaliteten i Stockholm skulle klaras. Tittar man på resultatet kan man ganska lugnt konstatera att vi överskrider otroligt mycket, framför allt normen för PM10-partiklarna. Normen är att de ska kunna få överskridas 35 gånger på ett år. I dag ligger överskridandet på 65 gånger. En av de värst drabbade gatorna är Hornsgatan.

Det totala överskridandet av dessa partikelhalter på Hornsgatan på ett helt år var 831 överskridanden, och det var 614 som var helt olagliga med tanke de halter man kunde mäta upp. Detta från bara en mätstation på Hornsgatan.

Min fråga till borgarrådet är fortfarande: Vilka åtgärder tänker alliansen vidta för att minska PM10-partiklar i inandningsluften och att minska kvävedioxidhalterna? Jag tycker att det är en oerhört viktig fråga där vi måste få besked nu.

Anförande nr 17

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag tycker att Malte Sigemalm ställer väldigt relevanta och viktiga frågor om hur staden jobbar med PM10. Vi alla är engagerade i att vi ska nå våra miljömål. Det är inte så att Stockholm miljömässigt

är en negativ stad. Vi når de allra flesta mål, praktiskt taget alla mål utom vad gäller PM10 på några av huvudgatorna. Jag tycker inte vi ska sprida panik och säga att stockholmarna bor i en miljömässigt negativ stad. Det gör vi inte. Vi bor i en oerhört ren stad generellt sett. Det är inte för att förminska problemet. Vi måste jobba konsekvent och ihärdigt med att få ned PM10-partikelhalterna.

Jag har inte samma uppfattning som Malte Sigemalm om att det inte görs något. Vi gör ett antal saker, men vi vet inte än vad som ger bäst effekt. Vi kan bara konstatera att vi på olika sätt måste attackera förekomsten av den här typen av partiklar som vi vet är skadliga för våra invånare. Därför har vi ett väldigt stort program. De här problemen är störst på våren precis vid den här tiden. Vi tidigarelägger vårstädningen, vi jobbar med att öka gatuspolningen, vi jobbar med dammbindningsprojekt under vintern med inspiration från Helsingfors som också har de här svårigheterna för att binda partiklarna och få ned förekomsten i vår inandningsluft.

Vi har också tittat lite grann på däcktyper och konstaterat att det sannolikt är så att dubbdäcken har en negativ inverkan. Därför har vi genomfört informationskampanjer för att få fler att välja annan typ av vinterdäck. Det är inte en helt lätt fråga, eftersom vi samtidigt ibland har behov av dubbdäck när vi besöker andra delar av landet. Men vi jobbar målmedvetet med att informera om skadeverkningarna och försöka få folk att ändra vanorna på det området.

Det finns ett antal saker vi kan göra konkret vid Hornsgatan. En sak som vi håller på med är att minska hastigheten tillfälligt när vi har problem. Vi vet att när vi minskar hastigheten minskar vi partikelhalterna. Vi talar om att leda runt trafiken, att hänvisa till andra gator för att på det sättet minska halterna. Det är framför allt den tunga trafiken, som vi leder till Söder Mälarstrand eller ännu hellre ut från det här området.

Till skillnad från den förra majoriteten jobbar vi väldigt offensivt för att få nya vägar för att avlasta det här området och öppna en del gator så att vi får en bättre trafikföring och inte tvingar all trafik till just Hornsgatan. Det har varit en mycket medvetet förd politik ungefär lika länge som jag har levat. Man har fått för sig att all huvudtrafik ska ledas på en enda gata. Till slut får man de här problemen.

Jag vill också säga att de här åtgärderna samtidigt måste vägas mot de behov som finns, för en väl fungerande stad, en väl fungerande stadsdel behöver ett visst mått av trafik. Vi kan inte helt stänga av Hornsgatan och göra den till gågata. Det skulle få konsekvenser på andra delar av Södermalm.

Anförande nr 18

M a l t e S i g e m a l m (s): Problemet med för höga partikelhalter har varit uppe vid ett flertal tillfällen i miljö- och hälsoskyddsnämnden, och man har tillskrivit trafikkontoret för att vidta olika typer av åtgärder. De åtgärderna har inte vidtagits, inga effektiva åtgärder. Det är därför som revisionen har tagit på ett särskilt papper upp de här frågorna och talat om att det görs för lite i staden för detta.

Jag ska citera majoriteten från ett ärende som var uppe i miljö- och hälsoskyddsnämnden. Man skriver: Den budget som presenteras av majoriteten skulle innehålla tydliga uttryckliga mål för luftkvaliteten i Stockholm som ska klaras. Det är första

gången som målsättning på detta sätt tydliggörs i en budget som visar en stark vilja att komma till rätta med de höga partikelhalterna.

Man har alltså en stark vilja, man har skrivit om det i budgeten, men man har inte vidtagit några speciella åtgärder vid de gator som i dag är de mest utsatta. Där är min kritik mot majoriteten i dag. Man vet om vilka gator som det handlar om, man vet hur luftföroreningarna är och vet också när de inträffar, men man har inte gjort något ytterligare för att minska till exempel bilismen på de här gatorna, framför allt inte den tunga trafiken.

Man säger att man har informationskampanjer och sådana saker. Från miljö- och hälsoskyddsnämndens sida kommer man i framtiden att inte ha några pengar för informationskampanjer till skilda saker i Stockholm därför att det inte kommer att finnas några pengar med tanke på den nedskärning som kommer att bli på miljö- och hälsoskyddsnämndens område.

Anförande nr 19

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Malte Sigemalm säger att det inte görs någonting. Jag tycker att vi har visat ett antal åtgärder som vidtas. Frågan är vad Malte Sigemalm tycker att man kan göra mer om det inte är så att man ifrågasätter stadens hela existens. I andra vågskålen ligger den tunga trafiken, som du pratar om. Självklart ska vi göra vad vi kan för att leda bort tung trafik från Hornsgatan. Jag är född och uppvuxen i Stockholm. Jag vet att Hornsgatan var den gata man jämt tog in och ut förr i världen. Det var vansinnigt mycket mer trafik på Hornsgatan för 20 år sedan än vad det är i dag. Det är en väldigt stor förbättring, men den är inte tillräcklig, och vi har stora problem.

Vi kan inte heller stänga av trafiken på Hornsgatan. Jag tror inte att det är önskvärt. Jag tror att det är väldigt få i det här rummet som tycker att det är en rimlig åtgärd. Vi måste jobba med en rad av de verktyg vi har för att minska förekomsten av dessa skadliga partiklar. Jag tycker att jag har redovisat en rad av de åtgärderna, och där innefattas trafikföringen. Kan vi se över den gör vi det. Det är ett ärende på väg fram väldigt konkret för att avlasta Hornsgatan.

Vi har en begränsad möjlighet att helt trola bort trafiken. Jag tror inte heller att det är önskvärt. Jag är lite nyfiken på vad Malte Sigemalm föreslår att vi ska göra på de här platserna. Vi jobbar med dubbdäcken, med att bekämpa partiklarna, kemiskt och tekniskt, sätter in en rad åtgärder, vi tittar på trafikföringen för att se på vilket sätt vi kan göra förbättringar för de boende vid Hornsgatan. Men trafik vid den här gatan kommer det att fortsätta att finnas även sedan vi byggt ut kringfartsleden och gjort ett antal olika saker som vi just nu genomför.

Malte får gärna precisera vad som saknas i programmet som han tycker ska vidtas vid Hornsgatan.

Anförande nr 20

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Herr ordförande! Jag brukar säga att det här är ett av de områden som jag är mest bekymrad över när det gäller Stockholms miljö, och

det av flera skäl. Jag tror inte att stockholmarna riktigt har klart för sig vad som är farligt och vad som är ofarligt. Det är en väldigt komplicerad debatt. Men det andra skälet är att det är ganska små möjligheter som vi har som kommunpolitiker att vidta åtgärder för att lösa problemen.

Det är just därför som vi har skrivit till regeringen och bett att vi ska få större möjligheter att reglera dubbdäcksanvändningen än vad vi har möjlighet att göra i dag. I dag är det staten som bestämmer när man får ha dubbdäcken på och av i Stockholm. Det är inte rimligt att vi har lika regler över hela landet när Sverige ser så himla olika ut i olika delar. Vi vet att dubbdäcken är en viktig anledning till att vi får förhöjda partikelhalter och överträdanden. I år har vi fått överträdanden tidigare. I sanningens namn ska man också konstatera att under förra perioden var det likadana problem med överträdanden. Miljökvalitetsnormerna följdes inte då heller, och den majoriteten gjorde inte så mycket för att försöka lösa problemen.

Det här är en situation som vi har haft under flera år. Därför är det väldigt angeläget att vi får till stånd en förändring och får en större rådighet när det gäller att hantera de här frågorna. Därför har jag vid ett flertal tillfällen träffat företrädare för Miljödepartementet och andra företrädare för regeringen för att lyfta fram de här frågorna. Jag vet att det pågår ett arbete inom departementet. Jag hoppas verkligen att det arbetet kommer att leda fram till att vi får en helt annan möjlighet att reglera dubbdäcksanvändningen lokalt. Det är inte bara Stockholm som har det här problemet, utan det är 70—80 kommuner i Sverige som inte klarar av miljökvalitetsnormerna. Inom EU är det bara ett land av alla medlemsländerna som klarar normerna på det här området, och det är Irland.

Det här är ett problem som vi har gemensamt med många andra och som det är viktigt att hantera på bästa möjliga sätt. Som det är i dag förhindrar lagstiftningen oss att vidta de åtgärder som skulle ge bästa resultat.

Anförande nr 21

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag tror faktiskt att man kan göra en hel del redan i dag. Det ena är att inte använda några dubbdäck när det gäller de kommunala förvaltningarna. Det är en viktig sak som ett viktigt första steg att visa att det går att köra bil i Stockholm utan dubbdäck på, framför allt dessa tider då det inte varit direkta snö- eller ishinder för det.

Man kan kanske styra upp gatorna eller säga att man inte får köra på gatorna under vissa perioder då vi har de högsta partikelhalterna. Det borde kunna gå att styra.

Man kan se till att tung trafik styrs från Hornsgatan och från de andra 20 gator där vi har den absolut största miljöbelastningen från den tunga trafiken.

Jag tror också att det behövs ett bättre samordningsansvar mellan olika delar av kommunen för att det ska kunna bli en framkomlig väg och bli en bra effektivitet. Vilka åtgärder har vidtagits med anledning av den kritik som revisorerna riktat mot att ingenting händer från trafikkontorets sida när det gäller att komma till rätta med en del av problemen som man i sin revisionsrapport har pekat på?

Anförande nr 22

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det var spännande att Malte hade några förslag. Vi får väl titta på dem, men jag tror inte att vi med dem komma att lösa problemet. Man kommer inte så långt att vi får ned partikelhalterna i den grad som behövs, men vi kan självklart titta på om våra fordon i våra förvaltningar kan få annan däcktyp. Men det är större åtgärder som krävs för att vi ska komma till rätta med partikelhalterna och problem som är knutna till dem.

När det gäller revisorernas rapport föreslås att man ska göra regelrätta gatuavstängningar och ha ännu mer av trafikreglering. Vi tror inte att det är bra av andra skäl. Vi flyttar bara problemet på det sättet. Vi måste angripa det med de tekniska resurser vi har och använda hela paletten av åtgärder i form av dubbdäcksanvändning, städning, spolning, CMA-behandling, som det kallas när man kemiskt binder partiklarna under vintertid. Man har goda erfarenheter av det i Helsingfors, och vi vill börja tillämpa det i Stockholm.

Det är ett arbete som kräver alla de här åtgärderna, även omledning av viss trafik när det är möjligt, och det ska vi göra. Jag uppfattade inte att Malte hade några fler konkreta och konstruktiva förslag som vi inte redan jobbar med och som är möjliga att genomföra.

Revisorerna landar i en del styrpunkter som jag inte tycker stadens invånare är betjänta av och som inte löser problemen.

§ 5 Interpellation om hur målet "Stockholm världens tillgängligaste stad 2010" ska nås (nr 2008:2)

Anförande nr 23

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag ber återigen att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 24

T o m a s R u d i n (s): Herr ordförande! Jag får tacka för svaret, men jag måste tyvärr säga att vi har lite olika verklighetsuppfattning. Jag ser också att staden gjort vissa insatser för att öka tillgängligheten i staden, men jag ser inte att vi är på väg mot att bli världens mest tillgängliga stad.

Jag var i Paris för en tid sedan och studerade lite grann hur den staden utvecklats. Man har till exempel upprättat offentliga toaletter i Paris som är handikappvänliga så till den milda grad att man kan rulla in en rullstol i dem. Därutöver är det närmast en självklarhet att man kan ta sig ut och in i offentliga byggnader och att det finns hissar överallt.

I Stockholm lider vi fortfarande av att vi inte har löst en del planeringsfrågor. Många organisationer som företräder de funktionshindrade vittnar om att det är svårt att få kontakt med kommunen, och man är missnöjd med hur besvärligt det är att bli hörd i den beredningsprocess som vi har. Vi har en lång väg kvar att gå. Jag tycker att man inte ska förringa de insatser som har gjorts. Det är viktiga frågor, och jag tycker också att Mikael Söderlund har helt rätt ansats.

Min fråga gällde om man med de insatser som har gjorts verkligen kan hävda att vi är på väg att bli världens mest tillgängliga stad. Det tvivlar jag på. Frågan är ställd i akt och mening att höja ambitionen ytterligare.

Nu har staden sålt väldigt stora delar av tillgångar, till exempel Centrumkompaniet, och skaffat sig en rejäl slant på kistbotten som kan användas för att göra investeringar. Jag skulle önska att man funderade igenom läget lite mer och funderade över vad vi har kvar att göra för att nå det här målet och inte försökte plocka undan det. Plockar vi undan det ger vi upp både den här församlingens förmåga att fatta beslut, som för övrigt skedde blocköverskridande, och sedan möjligheten att följa upp att besluten blir verkställda. Det är en trovärdighetsfråga för alla dem som har behov av bättre tillgänglighet för att kunna röra sig i staden.

De kollisioner som uppstår mellan olika intressen när man planerar stadens tillgänglighet är vi politiker till för att röja undan. Jag vill upprepa att jag tycker att Mikael Söderlund har rätt ansats, men jag tycker att vi gör för lite och skulle vilja att vi gjorde ett sluttryck för att verkligen nå fram till målet.

Anförande nr 25

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Till att börja med kan man konstatera att målet ”världens mest tillgängliga stad” på ett sätt är väldigt tydligt och på ett sätt väldigt otydligt. Hur mäter man att man har nått det målet? Vilken typ av *benchmarking*, som det heter på svenska, kan man vidta för att utröna om man blivit det? Man kan som Tomas Rudin åka till Paris, det har jag också gjort och konstaterar hur fantastiskt elegant och snyggt man har löst till exempel handikappanpassningen i Louvre. Normalt syns ingenting, men vid behov dyker från det osynliga upp en plattform på golvet. Fransmännen är fantastiska på att få in den här typen av konstruktioner i känsliga miljöer.

Jag tror att vi på många olika sätt inspireras av hur andra städer jobbar, och det ska vi ta till oss.

Det är väldigt högt uppsatta mål som har fastställts här oavsett majoritet. Det är väl därför som det också har avsatts så stora resurser. Jag måste säga att i min budget som trafikborgarråd är det här den enskilt största posten. Jämför man med underhåll och en rad andra frågor som också är viktiga för Stockholm är det här en stor ekonomisk post, väldigt stor. Man kan också se att när vi bygger nytt och utvecklar staden är frågan om tillgängligheten absolut i topp. Jag vet att det har varit synpunkter på det nya Clarionhotellet Sign vid Norra Bantorget, men i fråga om ett nytt stadsbibliotek är det en väldigt prioriterad fråga. I alla våra projekt, vilket det än är, är tillgänglighetsfrågan väldigt högt uppe på agendan. Sedan kan det ibland ske ett misstag och allt kanske inte är perfekt, men det är en väldigt prioriterad fråga när vi bygger nytt.

Det är inte för att skryta som jag har tagit med i svaret en rad av de åtgärder som vi genomfört. Det är trots allt nästan 1 miljard kronor som vi har lagt ned på olika typer av tillgänglighetsprojekt under de här åren och som kommer att fortsätta att rulla fram till 2010. Jag tror inte att det kommer att bli slut där utan kommer att fortsätta. Visar det sig att vi med olika tekniska data kan få fram jämförelseobjekt så att man kan slå oss på fingrarna och säga att Stockholm inte är bäst, det finns en annan stad som är bättre, får vi öka resurserna ytterligare.

Jag tror att det här är någonting som vi måste integrera i all vår verksamhet. Vi måste hela tiden jobba med det du nämner och förbättra bland annat toaletterna. Det finns säkert en rad exempel på att det finns saker kvar att göra.

Vi har inrättat S:t Julianpriset och en ceremoni kring det där vi försöker stimulera till och plocka fram goda exempel. Det är inte bara så att staden ska jobba med detta, utan kaféägare, fastighetsägare, restaurangägare, alla aktörer i vår stad ska inspireras att jobba tydligt med de här frågorna. Jag tycker att S:t Julianpriset är ett bra sätt att angripa detta, att ha en ceremoni i Gyllene salen och peka på att vi har goda exempel. Just i år delar vi inte ut något pris, men det var inte mitt beslut, kan jag säga. Jag tycker att vi ska ha det i alla fall, och vi ska peka ut de goda exempel som finns, för det finns sådana runt om i vår stad.

Anförande nr 26

M a r i a H a n n ä s (v): Borgarrådet Söderlund, publiken där uppe och alla andra här i fullmäktigesalen! Borgarrådet säger att ”vi” har inrättat Sankt Julianpriset nu. Då kände jag: Det var ju vi som gjorde det under förra mandatperioden, visserligen kanske i enighet men i alla fall. Det är mycket av det du syftar på som handlar om hela staden. Jag, som sitter i en stadsdelsnämnd, tänker så här: Men många av de här sakerna var ju beslutade om redan! Vi hade budgeterat för dem och begärt pengar från staden redan från stadsdelens sida. Det här är inte något nytt.

Tillgänglighetsprojektet har funnits i flera år, och det är jättebra att det finns. Men om vi ska bli världens mest tillgängliga huvudstad måste det läggas på ett kol och göras ett sluttryck, precis som någon annan sade här. Det tycker jag också. I detta ingår till exempel Stadshuset. Förut, när jag var ordförande i kommunstyrelsens handikappråd, tog vi initiativ till en rad förbättringar i detta hus. Det gjorde vi i ett samarbete mellan handikapprådet och tillgänglighetsprojektet. Vi jobbade ganska mycket med det.

Bland annat handlar det om att komma in i den stora entrén utan att behöva skicka upp en person som ska gå runt när man ska komma på besök till huset på en visning. Nu har det skett en del försämringar. Bland annat har toaletterna på våning ett stängts. De som är funktionshindrade och sitter i rullstol måste be om lov för att gå på toaletten. Jag vet inte om det har hunnit ändrats under den senaste månaden, men det har i alla fall varit så ett tag. De personer som behöver gå dit måste alltså begära hjälp för detta. Det är mycket tråkigt.

Det finns en annan sak jag tänker på där man inte prioriterar funktionshindrade. Det sades i stadens handikappolitiska program att detta skulle genomsyra arbetet i alla nämnder och styrelser. Men i stadsdelsnämnderna, åtminstone i den som jag sitter i, har inte den nuvarande sittande majoriteten prioriterat detta alls. Det nämns knappt med ett enda ord att Stockholm ska bli världens mest tillgängliga huvudstad. Det talas inte heller om några åtgärder för att komma dithän. Jag tycker att det är väldigt tråkigt.

Jag skulle önska att borgarrådet, som Tomas Rudin sade, gör ett sluttryck inför år 2010 så att vi åtminstone får bli världens mest tillgängliga huvudstad. Det arbete som påbörjades hos stadsledningskontoret när det gäller att titta på kriterier för detta verkar helt ha avstannat. Jag undrar hur borgarrådet ser på den frågan.

Anförande nr 27

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag efterträdde Maria Hannäs som ordförande i kommunstyrelsens handikappråd. Väldigt mycket sker. Om man lämnar ett uppdrag är man kanske inte alltid uppdaterad.

Vi har till exempel nyligen fattat beslut om hörselslinga så att folk som har nedsatt hörsel kan ta del av visningarna av Stadshuset. Arbetet med att skapa en värdig entré i Stadshuset pågår ihop med de nationella myndigheterna, Statens fastighetsverk och våra egna bevarandeinstitutioner. Vi ska skapa en värdig entré där man kan komma in i Stadshuset utan att be om hjälp. Angående toaletterna kan jag återkomma till dig mer privat mellan fyra ögon.

Jag var i Köpenhamn i november förra året. Jag hade fått en overheadbild över vad vi gör i Stockholm för att bli världens mest tillgängliga huvudstad 2010. Det var nästan lite pinsamt att beskriva hur vi har spenderat 1 miljard kronor under de senaste åren och att vi lägger ned 100 miljoner kronor dels för enkelt fysiskt avhjälpna hinder, dels inom kultur- och idrottsområdena för att Stockholm ska bli en tillgänglig huvudstad. Köpenhamns borgmästare blev lite arg, för på hennes overheadbild stod det att Köpenhamn från och med i år ska börja satsa 15 miljoner kronor om året för att tillgänglighetsanpassa Köpenhamn.

Problemet med målet att vara världens mest tillgängliga huvudstad är lite grann av det som borgarrådet Söderlund presenterar i sitt svar. Vi har gjort en fruktansvärd massa saker oavsett om det röda eller det blå laget har styrt. Men vi har varit fruktansvärt dåliga på att marknadsföra allt vi har gjort. Hur många vet att funktionshindrade genom Stockholms hemsida kan få reda på vartenda flerfamiljshus i staden – hur det är att försöka komma in, hurdan hissen ser ut, hur bred porten är och om hissen är en gammaldags sådan med järngrind eller inte? Hur många vet att Stockholms stad erbjuder denna service till samtliga funktionshindrade? Det handlar om hur de kan ta sig in ett flerfamiljshus, en teater, en biograf eller någon annan kulturlokal.

Kommunstyrelsens handikappråd diskuterar frågan om Stockholm som världens mest tillgängliga huvudstad väldigt mycket. Vi kommer att ta ett avstamp. Vi är medvetna om att det är två år kvar, men vi har mycket att göra. 2010 får inte ses som ett slutmål, utan det måste ses som ett delmål.

Anförande nr 28

T o m a s R u d i n (s): Jag tar gärna fasta på det sista som Peter Lundén-Welden lyfter fram; vi kanske ska betrakta 2010 som ett delmål. Jag tror att formuleringen att vi ska vara världens mest tillgängliga huvudstad till 2010 säkert fungerade när den sattes upp, för då gav den oss en vision av vad man vill uppnå. Men nu när vi börjar närma oss 2010 flyttar sig ambitionsnivån, och så ska det väl få vara med den här frågan också.

Nu har vi beslutat det här, och det ska vara vägledande för allt vi gör. Det jag däremot tycker är besvärande är att det saknas något från den position där vi befinner oss i dag till den där vi verkligen skulle kunna säga att vi har uppnått målet. Det är just det som Micke pekar på, nämligen pengar. Det är känd teknik och kända problem det är fråga om. Organisationerna för de funktionshindrade har tydligt dokumenterat alla brister som finns. Det är en fråga om pengar att åtgärda dem. Det är resurser som saknas. Även om vi har satsat en hel del under de senaste åren räcker det inte för att nå målet.

Jag kan ta exemplet med Paris. Det var hämtat från min egen erfarenhetsbank. Jag tror att det finns personer som är mycket bättre skickade att göra denna benchmarking ut över världen över vad det är som är det bästa man kan uppnå. Jag tycker att det är det som målet säger: Vi ska bli världens mest tillgängliga stad. Då måste man jämföra sig med det bästa som finns.

Varför var det inte Stockholm som utvecklade biblioteket för blindas, till exempel? Varför hände den här fadäsen med Clarion Hotel? Varför går det fortfarande inte att frakta sig med rullstol obehindrat i vår kollektivtrafik? Varför är det till exempel en tröskel mellan perrong och tunnelbana? Det är inte en fullmäktigefråga, men det är en fråga som borde anhängiggöras härifrån. Detta måste åtgärdas. Varför är flertalet av de bussar som rullar i staden fortfarande otillgängliga till och med för folk som rör sig med kryckor eftersom trösklarna är så höga? Varför avvecklades Sankt Julianpriset i år? Jag vill påstå att det gjorde det. Det är också en konstig fråga som du berörde, Mikael?

Jag är inte ute efter att göra partipolitiska poäng av det hela. Det är inte det som är min avsikt med frågeställningen. Min avsikt är i stället att vädja om att vi gör ett ryck med de resurser som finns på stadens kistbotten för att i sanning möta upp det vi menade när vi satte målet. Det är egentligen bara en resursfråga. Nu är vi två år från det datum då detta ska utvärderas. Om tillgängligheten verkligen ska öka måste vi ge detta högsta möjliga prioritet. Jag tycker inte att vi ska ha någon mur mellan blocken i frågan, utan vi ska samarbeta för att göra det här möjligt.

Anförande nr 29

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag vill ta fasta på det sista, för jag tror att vi gör Stockholm en otjänst om vi börjar använda det här alltför mycket som ett internt slagträ när det gäller huruvida vi har uppnått målen eller inte. Vi ska nog inte ifrågasätta alltför mycket vad vi arbetar med. Jag tycker att det är viktigt att man gör det här, och det är viktigt att vi diskuterar det. Det var bra att Tomas Rudin tog upp exempel. Nu var det i och för sig många exempel från Stockholms Lokaltrafik, och jag har inte något större kunskap om hur de jobbar. Att de jobbar med sina bussar är ju alldeles klart, men kanske inte tillräckligt ändå. Det finns mer att göra.

Jag tycker att det är viktigt att vi också ser den tekniska utvecklingen som en möjlighet. Jag tänker på informationen om sluttrycket 2010. Nästa år kommer Stockholm att vara värd för en stor världskongress om trafikteknik. Inom trafikteknikområdet är det i högsta grad de funktionshindrade som har mycket att vinna genom nya tekniska hjälpmedel för att ta sig fram i staden och för att få hjälp och råd på olika sätt. Det gäller både att styra trafiken och att få hjälp med hur man tar sig fram på olika sätt. Jag tror att just tekniska frågor är någonting som svenskar och Stockholm är bra på internationellt sett. Jag tror att det finns mycket vi kan vinna där i arbetet som mest tillgängliga stad.

Sankt Julianpriset är inte på något sätt avvecklat. Detta är inte något beslut som jag var inblandad i, och jag tycker att det var felaktigt. Jag tycker tvärtom att vi ska utveckla den typen av pris och ceremonier där man uppmärksammar våra olika aktörer i staden på att det här är viktigt. Det är viktigt att vi jobbar med våra fastigheter och med våra möjligheter att nå de funktionshindrade i staden och ser till att de får förutsättningar att röra sig fritt. Därför skulle jag snarare vilja uppgradera den ceremonin och det som sker i anslutning till Sankt Julianpriset.

*§ 8 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Finansiering av arenan*

Anförande nr 30

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande och fullmäktige! Vi nåddes alla för ett tag sedan av den glädjande nyheten att staden ska bygga den nya arenan borta vid Globenområdet. I det pressmeddelande som gick ut i samband med detta sade man att finansieringen av arenan skulle vara kostnadsneutral för skattebetalarna. Den nya arenan är beräknad att kosta någonstans runt 2–2 ½ miljarder. Det är klart att det är väldigt mycket pengar. Därför blir man lite nyfiken på finansieringen och hur den ska gå till.

Vad jag har förstått handlar det om att man ska sälja mark där Söderstadion ligger. Man ska låna pengar. Det är uteblivna kostnader för upprustning av Söderstadion det handlar om. Jag måste säga att jag tycker att finansieringen ser lite skakig ut, åtminstone mot bakgrund av påståendet att det hela ska vara kostnadsneutralt för skattebetalarna.

Jag skulle helt enkelt vilja veta hur finansieringen ser ut. Är det inte lite väl tidigt att säga att den kommer att vara kostnadsneutral för skattebetalarna?

Anförande nr 31

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Kära vänner! Vi är många som har engagerat oss i både idrotts- och evenemangsfrågorna genom åren. Vi vet att det finns ett väldigt tryck på att man ska kunna ordna större, säkrare och bättre idrottsevenemang i Stockholm och större, säkrare och bättre nöjesevenemang. Det finns många artister som aldrig kommer till Stockholm därför att vi inte kan erbjuda tillräckligt stora möjligheter. Det finns risk för att våra lag inte längre uppnår UEFA-standard och inte kan delta i stora internationella tävlingar när det gäller fotbollen. Och säkerhetsfrågorna ska vi bara inte tala om!

Därför har staden under många, många år ägnat sig åt att fundera över hur vi ska kunna komplettera Globenområdet med en arena. Det ena mer realistiska förslaget efter det andra har kommit fram. Därför är det extremt roligt att vi nu kan lägga fram ett förslag. Jag hoppas att du delar den glädjen med mig.

Det är inte hemligt hur arenan ska finansieras. Den kostar 1,9 miljarder. Det handlar om att vi redan tidigare har lovat att upprusta Söderstadion. Nu behöver vi inte göra det. Det är 250 miljoner. Man kan bygga på Söderstadion om man kommer åt den. Det kan man få in 1,3 miljarder på. På det sättet uppnår man en summa som gör att det finns 700 miljoner, som det kostar skattebetalarna att bygga arenan. De pengar som man får in från byggrätter på Söderstadion är det rimligt att man använder till idrotts- och evenemangsändamål. Den uppfattningen tror jag att du delar med mig. De pengarna ska vi inte använda till att bygga vägar för eller någonting annat.

Nu har experter räknat på detta. Om man bygger en arena för 700 miljoner kronor – går det att få in på driften? Det sägs att detta ska gå. Innan vi sätter spaden i marken ska det definitivt vara klart att detta ska kunna gå i lås. Det kommer du att få se ett ärende om, som ska arbetas fram under maj månad.

Anförande nr 32

J a r i V i s s h e d (s): Du låter lite tveksam, måste jag säga. Ändå har ni gått ut och sagt att det här ska vara kostnadsneutralt för skattebetalarna. Nu har vi köpt in lite mark för att bygga det nya stadion på. Jag tror att staden betalar 360 miljoner för den marken. Söderstadion är mindre än den nya arenan som ska byggas, men där skulle man enligt uppgift få in 1,3 miljarder. Det låter lite slarvigt räknat, minst sagt.

Pengarna från Söderstadion, det vill säga den uteblivna upprustningen, på 250 miljoner finns ju inte på något sätt avsatta. Man kan inte räkna hem dem som om det vore något slags fria pengar. Det är klart att detta kostar skattebetalarna. Att i det här skedet gå ut och påstå att man har en för skattebetalarna kostnadsneutral arena stämmer inte. Den kommer nog att kosta skattebetalarna en och annan krona. Men det är ju så; vill man ha en arena så kostar det en del. Och jag tycker absolut att vi ska ha en arena.

Anförande nr 33

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Det sista var ett befriande klarläggande. Jag började tro att Socialdemokraterna inte längre tycker att vi skulle lösa evenemangs- och idrottsfrågorna i Stockholm. Jag kommer ihåg hur Annika Billström presenterade multifunktionsarenan, som ingen människa över huvud taget önskade sig och fullständigt saknade all ekonomisk realism över huvud taget. Där pratade vi inte om 2 miljarder, utan om 4 eller 5 eller vad det nu var den skulle kosta – ofinansierat.

Så här ligger det till: Om man bygger bostäder på Söderstadion blir exploateringsgraden betydligt högre än om man gör en parkeringsplats eller någonting annat. Det gör att man kan få in oerhört mycket mer pengar. Det är möjligt att 1,3 miljarder är i underkant. Vi hoppas att man ska kunna få in så mycket.

Det är roligt att Jari Visshed bryr sig om skattebetalarnas pengar. Men jag kan försäkra dig om att jag känner ett enormt stort engagemang på det området. I det ärende som vi ska ta fram kommer vi att ha noggranna genomgångar av ekonomin. Här ska det inte fattas några ekonomiskt oansvariga beslut; det kommer jag att gå i god för.

Anförande nr 34

J a r i V i s s h e d (s): Det får inte råda några tveksamheter när det gäller att vi gärna vill ha en arena efter det att vi hade gått igenom den process där vi faktiskt såg att det blev realistiskt i Solna och att man klarade finansieringen där. Vi var ju länge tveksamma till det. Man får konstatera faktum, och sedan dess har också vi velat ha en lite mer nedbantad historia borta i Globenområdet. Det kan inte vara annat än positivt att man får den här vitamininjektionen i Globenområdet. Det råder ingen tvekan om det.

Det är bara det att jag är lite tveksam till era ganska tvärsäkra påståenden i samband med att det hela presenterades om att det skulle bli kostnadsneutralt för skattebetalarna. Det är någonting som haltar i den logiken. Om man inte byggde arenan skulle man ju ha de där intäkterna. Det återstår väl att se. Jag tycker ändå att det är väldigt glädjande att man har fattat det här beslutet.

Anförande nr 35

Borgarrådet S j ö s t e d t (fp): Jari! Ställ dig då med mig och jubla i stället för att vara så där fundersamt ifrågasättande! Det är ju fantastiskt och bra att vi äntligen har frågan på rull. Både din och min majoritet borde ha dåligt samvete sedan decennier tillbaka för att vi inte har lyckats ordna frågan. Nu har vi chansen att göra det. Häng då med på tåget och var lite glad för att det kommer att gå!

Du måste komma ihåg en sak när du pratar om att pengarna skulle kunna komma in. Om man exploaterar Söderstadion skulle de pengarna kunna gå in i skattebetalarnas fickor, menar du. Det är klart att det inte är så! Då har du ju ingen arena kvar längre. Du tänker väl inte lägga ned Söderstadion, bygga bostäder där och inte bygga någon ny arena? Det kan väl ingen människa tycka vore bra. Det är detta det handlar om. Det är det som finansierar den nya arenan.

Fråga nr 2. Riskkapitalbolag i äldreomsorgen

Anförande nr 36

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande, borgarrådet Samuelsson och åhörare! I går morse kunde jag läsa i Svenska Dagbladet och senare på kvällen även se och höra i *Kalla fakta* i TV 4 om riskkapitalbolag som tar över och har tagit över äldreomsorg i Sverige. Den oro jag har känt sedan ni med stor energi har gått in för att privatisera äldreomsorgen i Stockholm blev på intet sätt mindre. I programmet framgick att Attendo Care slår ut små, väl fungerande företag då företaget genom sin skatteflykt kan konkurrera ut andra och ta över verksamhet. Är det konkurrens på lika villkor?

Den kritik som vi inom Vänsterpartiet har framfört mot att skattemedel går till vinst i stället för till vård och omsorg blir ännu mer påfallande när nu vinsten lyfts ut ur landet genom dessa riskkapitalföretag. Det blir en minskad skatteintäkt för samhället som gör att äldreomsorgen drabbas ännu mer. Den goda kvalitet som konkurrensutsättningen skulle leda till enligt er kan man inte se. Det handlar om färre anställda och stora brister i omsorgen. Det är med fasa som jag har fått lyssna till berättelser om hur Vintertullen har tagits över av Attendo Care med en aviserad personalminskning på sex personer.

Jag vill därför fråga dig, Ewa Samuelsson, hur du tänker säkerställa att våra äldre i Stockholm ska få den vård och omsorg av god kvalitet och med ett rikt innehåll som du talar så mycket om när staden på intet sätt har velat ställa krav på hur de privata bolagen disponerar tilldelade skattemedel.

Anförande nr 37

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag är ledsen, men jag såg inte programmet. Jag läste bara som hastigast det som stod i Svenska Dagbladet.

Vår inställning är att vi ska ha en mångfald av utförare inom äldreomsorgen. Vi håller precis nu på att gå igenom de anbud som har kommit in på de 14 boenden som är ute för upphandling just nu. Vi tror att det är positivt för de äldre att på sikt nu kunna få välja boende. Från den 1 juli inför vi som ni vet ett kundvalssystem också på boendesidan.

Jag kan inte gå in i diskussionen om riskkapitalbolag och annat för jag har som sagt var inte sett programmet, och jag ska reda på mer om det här. Generellt kan man säga att sådana bolag går in och vill dela risken. Men de vill naturligtvis också dela vinsten i affärerna. Detta vill jag återkomma till i så fall.

När det gäller långsiktigheten och de upphandlingar som vi gör nu fastställer vi ersättningsarna på tre olika nivåer. Det är tydligt och klart, och det blir lika till alla utförare oavsett om det finns riskkapitalbolag med i bakgrunden eller inte.

Anförande nr 38

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Ordförande! Det är just i det här jag inte känner mig trygg, Ewa. Man kan se i den upphandling som har gjorts av Vintertullen att man dessutom tar bort efterrätten för dementa för att få det hela att gå ihop. Vad är det för typ av kvalitet?

Jag känner också en oro när det handlar om att få ihop det hela rent ekonomiskt när det gäller kvaliteten. Någonstans har vi inte tagit in de incitament som vi har möjlighet att ha för att se hur man använder pengarna – de skattemedel som man har fått för att kunna åstadkomma en bra, trygg och fin omsorg. Det finns många frågetecken och saker som jag tycker att det finns anledning att verkligen bevaka. Sådant här får inte ske, speciellt inte eftersom det just har upphandlats en verksamhet som man kan undra vart den är på väg, med mindre personal och sämre omsorg.

Anförande nr 39

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): När någon har blivit antagen för ett anbud som har gått ut ställs det en massa krav i förfrågningsunderlaget. Om en verksamhet sedan inte uppfyller de krav som vi har ställt kan man förstås gå in och häva ett avtal. Det är precis som i all annan verksamhet; uppföljning är A och O.

När det gäller det du berättar om Vintertullen har förstås den stadsdelsnämnden ett stort ansvar för att följa upp verksamheten där. Men det gäller ju all verksamhet! Det handlar om uppföljning, att hela tiden gå tillbaka och se om det hela stämmer med det som vi har ställt krav på i förfrågningsunderlaget eller om det hanteras på annat sätt. Så måste ske hela tiden. Det är inget nytt.

Anförande nr 40

M a r g a r e t a J o h a n s s o n (v): Det är precis detta jag känner inte fungerar fullt ut. Först och främst är det inte tillfört tillräckligt med resurser för att kunna göra den här omfattande uppföljningen. Det krävs väldigt mycket om man ska kunna kontrollera sådant här. Och varför inte se till att detta säkerställs redan från start, och inte i efterhand? Det är också en viktig faktor i detta. Nu lägger man ut verksamhet som är väl fungerande, och sedan får man pröva och se om det fungerar eller ej. I slutändan ska man då rätta till det i stället för att se till att säkerställa från början att kvaliteten är hög. Jag tycker inte riktigt att vi har garantier för det här fullt ut.

Anförande nr 41

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Ja du, Margareta – om man kunde sätta upp garantier från början skulle ingen vara gladare än jag. Det gäller nog både vår egen verksamhet och den som utförs av andra. I all verksamhet, inte minst i den som har med människor att göra, händer det hela tiden saker. Därför måste man lyfta fram vikten av just uppföljning hela tiden.

För första gången har vi nu i Stockholms stad gjort en verksamhets- och kvalitetsuppföljning som gäller hela staden för äldreomsorgen. Den kommer vi att gå vidare med, och vi kommer naturligtvis att följa varje enskilt område i de olika delarna. Ingen enda privat utförare kan ställa sig vid sidan om det man har lovat i det vi har ställt frågor om i anbudsupphandlingen. De kan inte säga att de inte behöver uppfylla de skall-krav som vi har ställt. Vi ska kunna följa upp det här på ett tydligt och klart sätt; det känns inte oroligt.

Fråga nr 3. Oäkta bostadsrättsföreningar

Anförande nr 42

T o m a s R u d i n (s): Fru ordförande! I ett av stadens bostadsbolag, Familjebostäder, får vi löpande redovisningar av vilka processer som pågår när det gäller ombildningen av hyresrätter till bostadsrätter och vilka ansökningar som har lämnats in från bostadsrättsföreningar om att få köpa det bestånd som finns inom Familjebostäder och bilda bostadsrätter.

Det är inte på något sätt en ny fråga att så sker. Men bakåt i tiden har vi från kommunens sida haft som policy att inte låta så kallade oäkta bostadsrättsföreningar köpa av beståndet. Per definition är detta föreningar som får merparten av sina intäkter via någon extern hyresgäst. Det kan till exempel handla om affärslokaler i bottenvåningen. Vi har med automatik avvisat dessa föreningar när det gäller ombildning. Det har gjorts likadant i alla bostadsbolagen, har jag förstått.

I Familjebostäders redovisning har det påbörjats utredningar av 13 stycken så kallade oäkta föreningar. Min fråga till Joakim är helt enkelt: Är detta en ny inriktning från stadens sida när det gäller synen på oäkta föreningar? Ska de få ombilda hyresrätter?

Anförande nr 43

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Det stämmer att det är ett antal värderingar på gång när det gäller oäkta föreningar. Man ska ha klart för sig att benämningen oäkta föreningar är en skatteteknisk benämning. En förening som bildas där man har stora lokalinslag riskerar att bli oäkta i fastighetstaxeringen. Det stämmer också att man tidigare har haft någon form av uppdelning med 60 procent bostäder kontra 40 procent lokalytor.

Vi har varit öppna i attityden när det gäller oäkta föreningar – rent skattetekniskt benämnda sådana. Vi har redan tidigt i höstas tydligt deklarerat att man måste gå in i de enskilda fallen och undersöka om det finns lokaler som går att göra om till bostäder. Det finns frågor om råvindar, och det kan finnas andra lokaler som är lämpliga att göra om till bostäder. Sådant utreds under fallet. Vi har också sagt att man inte ska låsa sig vid förhållandet 60–40. Det kan mycket väl vara andra procentsatser som gäller här. Det viktiga är att man gör en enskild prövning i varje enskilt fall.

Anförande nr 44

T o m a s R u d i n (s): Jag tycker ändå att det krävs ett förtydligande. Kommer ni att avvisa oäkta föreningar i framtiden liksom vi har gjort tidigare? Det är ju en sak om det har skett en förändring som gör att en förening inte kan räknas som oäkta förening längre. Det är det du antyder här. Det kan finnas förändringar i form av att man inreder fler bostäder eller något sådant i fastigheten och att föreningen av det skälet inte längre omfattas av benämningen oäkta föreningar. Men frågan är om definitionen behöver ändras i staden i syfte att dessa föreningar ska få köpa. Det är det som är det väsentliga här.

13 stycken utredningar pågår. Om dessa föreningar får bilda bostadsrätter av det befintliga allmännyttiga beståndet sker någonting helt nytt i staden, nämligen att vi inte bara överlåter egendomar på privatpersoner utan också överlåter stora intäkter som kommer från kommersiell part på enskilda individer. Det är därför det är så principiellt viktigt att få svar på detta. Kommer vi att låta de här föreningarna bilda bostadsrätter i fastigheterna om de är oäkta föreningar även efter utredningarna?

Anförande nr 45

Borgarrådet L a r s s o n (m): Vi vill sälja bostadsfastigheter. Det är mycket tydligt. Däremot vill vi vara flexibla när det gäller just den skattetekniska benämningen. Oäkta föreningar är i dag en skatteteknisk benämning. Tidigare i staden har man räknat med 60 procent gentemot 40 procent. Vi har sagt att vi är beredda att vara flexibla med det och se över det. Vi kan mycket väl se att det i det enskilda fallet, i en fastighet, kan hamna på till exempel 50 procent lokalytor och 50 procent bostäder. Vi är inte låsta vid detta, utan vi vill se till de enskilda fallen.

Det görs en värdering och en utredning. Om det finns delar av fastigheten som i dag är lokaler och som sedan blir bostäder kanske man närmar sig en överhängande del bostäder. Vi vill sälja bostadsfastigheter. Så enkelt är det. Men vi är flexibla i bedömningen och tycker att en värdering är rimlig. Då kan man utreda i det enskilda fallet om det finns en möjlighet att omvandla delar av lokalerna till bostäder.

Anförande nr 46

T o m a s R u d i n (s): För det första tror jag att staden ska undvika att skaffa sig en egen definition av vad som är oäkta föreningar. Det är som Joakim mycket riktigt påpekar en definition som Skattemyndigheten använder.

För det andra tycker jag att utredningarna är onödiga eftersom de i flertalet av fallen kommer att visa att det fortsatt är oäkta föreningar, det vill säga att de får merparten av sina intäkter från kommersiella parter som har verksamhet i husen.

Jag tolkar ditt svar, Joakim, som att ni fortsatt kommer att vara restriktiva vid prövningen och att det därmed inte är någon fara på torpet. Om det skulle börja bli så att staden ombildar de här fastigheterna till bostadsrätter överlåter vi inte bara fastighetens värde utan även potentiella återkommande intäkter till enskilda individer, och det vore direkt otillbörligt.

Anförande nr 47

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag ska inte upprepa mig alltför mycket. Men vi kommer alltså att pröva de här fallen. Det måste dock vara upp till den enskilda bostadsrättsföreningen att i den process där man konstaterar att man ligger på gränsen också tar ställning till om man kan ombilda fastigheten i fråga och om man kan omvandla någonting till bostäder så att man blir en äkta förening. Detta är ett ställningstagande som kan bli relevant om en förening just ligger i gränssnittet.

Jag tycker att det är viktigt att staden har en öppen attityd gentemot dem som önskar köpa sina fastigheter. Men jag vill betona att det är bostadsfastigheter som vi har gått ut med att vi vill sälja till bostadsrättsföreningar.

Fråga nr 4. "Stockholm bygger"

Anförande nr 48

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael! Jag ställer denna fråga till dig i egenskap av finansborgarråd, men den passar också bra för dig som stadsbyggnadsborgarråd.

Stadens bostadsförmedling går med ett överskott. Det ska den inte göra, men det beror på att det finns ganska få hyreslägenheter och att många står i kön. Från Vänstern har vi tyckt att man ska använda överskottet till att sänka avgifterna för att stå i kön och få lägenheter förmedlade. Men i stället har majoriteten i koncernen bestämt att 4 miljoner av bostadsförmedlingens överskott ska användas till Stockholm bygger.

Man kan undra lite grann vad det är. Vi har inte sett så mycket av detta. Häromveckan fick jag en bilaga med morgontidningen som heter Stockholm bygger. Det är en ganska kommersiell produkt. Jag undrar om det är det här som bostadsköns avgifter går till. Vet du det, Mikael?

Anförande nr 49

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag känner inte till den publikationen. Jag kan bara säga allmänt att jag tror att alla bostadssökande i Stockholm är betjänta av att på en plats få ta del av det utbud som finns och de planer som görs i staden.

Min erfarenhet från de stadsvandringar och bussturer som jag brukar göra regelbundet med stockholmare är att en hel del inte minst unga människor kommer med på dem för att få veta var någonstans vi bygger. Det är ganska kul, faktiskt! Syftet med att använda de här pengarna, som du så riktigt påpekar är ett överskott vi har och som vi behöver disponera och använda på bästa sätt, är att se till att vi har en central information i staden där vi kan berätta om den växande staden. Var finns byggprojektet? Var byggs lägenheterna? Det gäller även hyresrätterna. På så sätt kan de som är bostadssökande få den informationen.

Anförande nr 50

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael! Det går väl ganska fort att visa var det byggs hyresrätter. Det byggs inte så många sådana just nu i Stockholm, vilket vi alla har kunnat konstatera.

Det ingår väl på något sätt i stadens ordinarie uppdrag att ställa ut planer som folk ska få titta på. Jag har fortfarande inte fattat vad de här pengarna går till. Nu pratar du om att de går till bussturer, och jag såg som sagt en mycket stor och påkostad bilaga till en morgontidning som helt och hållet är en annons för Stockholm bygger. Jag ifrågasätter om det här är vad pengarna från dem som står i bostadskön ska gå till. Jag uppfattar att det borde vara en ordinarie verksamhet för staden. Jag håller med dig om att det är viktigt att visa upp byggprojekt, men det kan väl näppeligen kosta 4 miljoner. Jag tror att de som står i bostadskön skulle vara mer betjänta av att man sänkte deras förmedlingsavgifter, om det nu är så att de till slut får en lägenhet.

Anförande nr 50.1

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Ordförande och Ann Mari Engel! Jag vet inte om det här är någon form av surt sa räven. Jag förstår inte varför du problematiserar det här. Kötiderna minskar i bostadsförmedlingen. Alltfler får en lägenhet. Det byggs drygt 3 000 nya hyresrätter just i denna stund som vi står här och pratar. Varför ska du sprida en massa lögnar eller villfarelser om vad som sker i Stockholm? Var lite stolt, du också, över att vi bygger mer än vi någonsin har gjort i modern tid! Vi får gå tillbaka till 1975 för att hitta något liknande. Vi behöver inte käbbla mer om det.

Det intressanta är att vi inte har någon central plats för detta i Stockholm. Åk till Berlin! Åk till Paris! Åk till London! Åk till vilken huvudstad du vill i Europa så kan du på ett lättfattligt och intressant sätt ta del av vad som är på gång där!

Mina bussturer betalas inte på något sätt av bostadsförmedlingen. Det var bara ett exempel på att man är intresserad. Dina och mina uppdragsgivare är intresserade av var det byggs någonstans och var någonstans de kan söka bostad. Det finns ett sådant intresse. Den peng som kommer från överskottet i bostadsförmedlingen används för att skapa en mötesplats där man kan få information och se var någonstans i staden

det byggs. Den här bilagan är naturligtvis finansierad av annonsintäkter, precis som alla sådana här bilagor.

Anförande nr 51

A n n M a r i E n g e l (v): Mikael! Du är stadsbyggnadsborgarråd, och du tycker att det är tråkigt att jag problematiserar bostadssituationen i Stockholm. Vilken värld lever du i? Jag tror att det är många här i staden som problematiserar tillgången på hyresrätter. Det byggs faktiskt färre hyresrätter än vad det har gjorts tidigare, och bostadskön blir längre och längre. Det förmedlas en del lägenheter, och det tycker alla är bra. Men det räcker inte till på långa vägar.

Jag tycker inte att jag har fått svar på min grundläggande fråga. Vad används pengarna till Stockholm bygger till? Det är 4 miljoner kronor som man har tagit från bostadsförmedlingens överskott. Egentligen ska bostadsförmedlingen enligt bestämmelserna inte ha något överskott. De används inte till dina bussturer och de används inte till någon tidningsannons. Vad används de till? Jag skulle gärna vilja ha ett svar på det.

Anförande nr 52

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Om Ann Mari Engel lyssnar på vad jag svarar så får hon svar. Men det verkar inte som om hon lyssnar. Jag tycker inte att vi ska sprida felaktiga uppgifter. Det är inte så att det förmedlas färre lägenheter. Det förmedlas fler lägenheter från bostadsförmedlingen. Hanteringen ökar. Fler får hjälp. Det byggs inte färre hyresrätter, utan det byggs fler hyresrätter. Det är ett rekordstort bostadsbyggande just nu. Just nu är 10 000 lägenheter under produktion, Ann Mari Engel. Man får gå tillbaka till 1975 för att hitta en liknande siffra. Det är ganska viktigt att vi får reda ut begreppen eftersom du sprider villfarelser omkring dig.

När det gäller de här pengarna handlar det – återigen – om att skapa ett informationscentrum. Det ska vara bemannat, och det ska informera och berätta om allting som är på gång i samverkan med alla aktörer som finns i Stockholm för att se till att våra invånare ska få någonstans att bo. Det är det som pengarna används till. Det sker bland annat i Kulturhuset i centrala staden, och det blir invigning i maj.

Fråga nr 5. Jobbtorg och stadsdelsnämndernas arbetsmarknadsinsatser

Anförande nr 53

K a r i n H a n q v i s t (s): Jag hade egentligen tänkt ställa frågan till Ulf Kristersson, men jag har förstått att han inte är här. Jag hoppas att Mikael kan svara. I valrörelsen lovade ni jobb efter fem dagar till arbetslösa. Så har inte skett. Många som röstade på er är säkert besvikna.

I stället blev det nu de så kallade jobbtorgen. De har nu fungerat ett tag. Man kan inte slå sig för bröstet när det gäller resultaten från jobbtorgen. I Bromma hade vi en väl fungerande verksamhet som vi kallade Jobbforum. Där lyckades man få ut tio till tolv arbetslösa människor per månad. Till dags datum har man i jobbtorget fått ut sju

– säger sju – personer på drygt ett kvartal. Det är stor skillnad, och detta frestar hårt på vår budget för försörjningsstöd.

Jag undrar nu om borgarrådet anser att jobbtorgen kommer att komma upp i samma kapacitet och i så fall när.

Anförande nr 54

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag tycker att det är bra att Karin ställer den här typen av frågor och att det har blivit en bra verksamhet i Bromma. Det är roligt. Syftet med jobbtorgen är att samverka bättre för att få ut människor i arbete igen. Det är en ganska kort tid som jobbtorgen har varit i funktion. Jag tror att vi kanske inte ska dra för långtgående slutsatser efter det första kvartalet.

Men det är viktigt att vi ser att jobbtorgen nu blir den rätta formen för att återföra människor i arbete. Det har varit en kraftig tillströmning på jobbtorgen. Det finns en omfattande verksamhet därute som jag är ganska säker på kommer att leda till goda resultat.

Den statistik som du nu hänvisar till är lite vanskelig. Den är ganska bristande. Det är möjligt att det just i Bromma har funnits en bra uppföljning av dem som har kommit tillbaka i arbete, men generellt sett kan man inte säga det. Det har tvärtom varit revisionsrapporter och ganska många kritiska synpunkter på vilken typ av uppföljning som har funnits tidigare av de här projekten. Nu har vi en bättre åtgärd för det.

Skälen till att vi har lanserat jobbtorgen även om det fungerade bra i Bromma är bland annat att få en likställighetsprincip. Vi ska möta våra medborgare på samma sätt oavsett var någonstans i staden de bor. Där ska alla få samma systematiska hjälp, och den ska kunna följas upp enkelt och tydligt. Det har inte varit så tidigare. Det är möjligt att det fungerade i Bromma, men generellt sett har det inte fungerat.

Vi har anslagit pengar rakt av och gjort ett generellt tioprocentigt tillskott på ett sätt som vi kanske måste omvärdera senare i processen om det visar sig att effekterna blir fel i olika stadsdelar. Det är någonting som vi måste få återkomma till. Det finns kanske relevans i din kritik. Men generellt sett är jobbtorgen ett fint, bra och riktigt sätt att attackera det utanförskap som så många har lidit av i Stockholm.

Anförande nr 55

K a r i n H a n q v i s t (s): Mikael! Jag vill inte hålla med dig om att det här är en bra början för jobbtorgen – tvärtom. Om vi nu lyckades fem gånger bättre med vårt jobbforum i Bromma är det väl inget vidare betyg på jobbtorgens arbete. Det här är siffror som vår förvaltning har gett oss.

Vår förvaltning har också funderingar på att återigen anställa människor som lokalt kan ta hand om våra arbetslösa medborgare. Jag tror att vi från nämnden kommer att tillstyrka det, åtminstone oppositionen. Jag tror att också majoriteten kommer att tycka att det är ett bra förslag om vi kan jobba bättre lokalt med att se till att ordna arbetstillfällen för de arbetslösa just med tanke på vad jag sade; vår budget för försörjningsstöd är mycket ansträngd.

Anförande nr 56

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Karin Hanqvist! Jag tycker först och främst att vi nu alla får anpassa oss till de beslut som har fattats. Vi måste nog låta jobbtorgen jobba lite längre. Det projekt du nämner har ju pågått i fyra år. Det är glädjande att det fungerar så bra i Bromma. Men som helhet i staden har det inte fungerat väl. Vi behöver få en gemensam syn på hur vi ska attackera de här frågorna, och jag tror att vi måste ge tid för uppföljning innan vi drar för snabba slutsatser.

Jag uppfattade inte att ni lyckades fem gånger så bra. Det var fem individer mer under motsvarande period förra året. Så uppfattade jag dig i alla fall. Du får gärna förtydliga det.

Det viktiga är att vi använder den kommunala likställigheten för att attackera problemet så att alla människor i vår stad, oavsett om de bor i Bromma eller i Rinkeby, får samma rätt till hjälp. Vi ska också göra det på ett systematiskt och bra sätt.

Anförande nr 57

K a r i n H a n q v i s t (s): Borgarrådet kanske missuppfattade mig. Vi lyckades få ut fem gånger fler personer. Det är enkel matematik. Det var tolv i månaden. Det har snart gått fyra månader, och hittills har man alltså fått ut sju personer under året. Det är stor skillnad. Om jag räknar rätt lyckades vi med ungefär fem gånger mer i vårt jobbforum.

Fråga nr 6. "Stulna" järnurnor i Björkhagen, placerade utanför Stadshuset

Anförande nr 58

M a r i a H a n n ä s (v): Detta är kanske inte den mest politiska frågan, men det är möjligen en fråga om förort och innerstad – vad vet jag.

Fullmäktige och ordförande! Stadsrevisorer och medborgare både här och i Skarpnäck! För ungefär tio år sedan revs en affärslänga på en bro. Bron blev bred som en autostrada och asfalterades. Den blev väldigt tråkig. Då bestämde man att inköpa stora, fina och vackra järnurnor – precis sådana som står här utanför Stadshuset nu i dag. Döm om vår förvåning därute när det i år helt plötsligt kommer transportfordon och hämtar dessa urnor, som är betalda av stadsdelen, av Svenska Bostäder och av trafikkontoret med en tredjedel var!

Folk blev upprörda. Vår förvaltning därute i Skarpnäck har tagit upp frågan med trafikkontoret. Ingenting sker. Vi tycker att det här känns som en stöld, åtminstone till två tredjedelar. Vi har ju betalat urnorna från början därute! Jag undrar hur borgarrådet ser på denna fråga. Urnorna står här utanför Stadshuset nu. De var lätta att känna igen, för i förvaltningen visste man att det var klotter på en av dem.

Anförande nr 59

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag måste erkänna att jag inte är underrättad om varför trafikkontoret har kört i väg dessa krukor och placerat dem här. Min spontana uppfattning är att om de hör hemma i er stadsdel ska de vara där. Då får väl trafikkontoret köra tillbaka krukorna. Jag ser ingen annan lösning. Sedan får vi beställa nya krukor hit med den budget som Stadshuset förfogar över.

Anförande nr 60

M a r i a H a n n ä s (v): Jag tar det som ett löfte om att trafikborgarrådet tänker agera i frågan eftersom det trots ivriga påstötningar från Skarpnäcks stadsdelsförvaltning inte har hänt någonting.

De krukor man har ställt dit i stället är väldigt tråkiga. De är små och platta. Mikael skulle nog med sin syn på förorten kalla dem förortskrukor. Vi vill ha tillbaka våra krukor, och jag hoppas att det här var ett löfte. Jag tackar så jättemycket för det.

Fråga nr 7. Gatunamn i Rinkeby

Anförande nr 61

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Det lokala brottsförebyggande rådet i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd tycker att det ska finnas namn på vissa cykelvägar samt park- och grönområden. Avsaknaden av namn på dessa områden kan få allvarliga konsekvenser vid uttryckning med ambulans och brand- och polisfordon, tycker Brå i Rinkeby-Kista. Nämnden är enig om detta.

Med anledning av detta finns ett förslag om att låta högstadiel eleverna från Bredbyskolan och Rinkebyskolan lämna förslag på lämpliga namn och skicka till namnberedningen och kommunstyrelsen.

Jag frågar å Rinkeby-Kista stadsdelsnämnds vägnar borgarrådet Söderlund: Tycker du att det är ett bra initiativ att låta eleverna lägga fram förslag på namn, även främmande namn? På Gustav den tredjes tid satte man italienska namn på exempelvis Albano och Frescati i Stockholm.

Anförande nr 62

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Fru ordförande! Jag tycker att det är en utmärkt idé. Senare i kväll kommer vi att ta ställning till ett medborgarförslag om att uppkalla en plats efter Josef Frank. Det är alltså ett enskilt initiativ. Jag tycker att det är utmärkt om barnen i Rinkeby och Tensta vill komma in med förslag som namnberedningen kan bereda.

Jag tycker över huvud taget att vi ska uppmärksamma personer och namnge platser efter personer med utländsk bakgrund. Det tycker jag är alldeles utmärkt, och det passar mycket väl i Stockholm eftersom vi har haft många utländska influenser i vår historia. Jag tycker att det låter som ett utmärkt bra förslag.

Anförande nr 63

A b e b e H a i l u (s): Tack, borgarrådet Söderlund!

§ 18 Revisionsberättelser över de kommunala nämndernas verksamhet för år 2007 jämte granskningsrapporter avseende bolagen (bih. 2008:3) (utl. 2008:61)

Anförande nr 64

Hans Ravelius: Herr ordförande, ledamöter och åhörare! Vi förtroendevalda revisorer och lekmannarevisorer för bolagen granskar årligen i den omfattning som följer av god revisionssed hela den kommunala verksamheten inklusive bolag och stiftelser. Granskningen sker i enlighet med kommunallagen och aktiebolagslagen, stiftelselagen, den kommunala redovisningslagen och annan speciallagstiftning samt i enlighet med revisionsreglementet.

Vi är organiserade i tre grupper: Grupp 1 ansvarar för kommunstyrelsen och kommunövergripande granskningar samt några ytterligare nämnder. Grupp 2 ansvarar för i huvudsak samtliga fackförvaltningar och grupp 3 för i huvudsak samtliga stadsdelsnämnder.

Jag är vice ordförande i grupp 1. Ordförande i grupp 1 är Bengt Akalla som tyvärr har förhinder att närvara i dag. Jag ska översiktligt redogöra för våra iakttagelser för grupp 1:s ansvarsområde. Efter mig kommer ordförande i grupp 2 Bengt Leijon och därefter ordförande i grupp 3 Bo Dahlström att ge korta redogörelser av respektive grupps iakttagelser.

Beträffande detaljer och kompletterande uppgifter hänvisas till årsrapporterna för kommunstyrelsen och övriga nämnder samt till granskningsrapporterna och granskningspromemoriorna för bolagen. Totalt har 18 övergripande revisionsrapporter delgivits nämnder och styrelser under 2007. 31 årsrapporter, en för varje nämnd, har tagits fram och överlämnats respektive nämnd. För stadens bolag har 25 granskningspromemorior överlämnas till bolagsstyrelserna. Jag ska inte gå igenom alla utan ge en kort och övergripande redogörelse.

Inledningsvis vill jag säga att 2007 års verksamhet i allt väsentligt bedrivits enligt kommunfullmäktiges mål och budgetramar samt inom de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheterna. Vi anser också att den styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten som finns i allt väsentligt varit tillräcklig samt att boksluten är rättvisande, och räkenskaperna är upprättade i enlighet med den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed.

Det betyder att vi kan tillstyrka att kommunfullmäktige beviljar samtliga nämnder och styrelser ansvarsfrihet för verksamheten 2007. Samtliga revisionsberättelser är rena, det vill säga att det inte har funnits anledning att rikta kritik mot berättelserna. Det betyder inte att det inte funnits synpunkter, men dessa har inte varit av den art att det påverkat revisionsberättelserna. Synpunkter har framförts direkt till berörda nämnder i olika granskningsrapporter, och dessa kommer att kommenteras av Bengt Leijon och Bo Dahlström.

Vad gäller den övergripande verksamheten vill jag framhålla följande. Beträffande uppföljning av verksamhetsmålen är vår samlade bedömning att dessa i allt väsentligt är uppfyllda. Utöver verksamhetsmål har även finansiella mål fastställts.

Ett antal av dessa har inte uppnåtts. Vi anser att i förvaltningsberättelsen med fördel kan ingå en utförligare beskrivning och konsekvensanalys av eventuella effekter till följd av att målen inte uppnåtts.

Vidare följer staden inte den kommunala redovisningslagen och god redovisningssed vad avser redovisning av investeringar för samtliga nämnder. En alltför stor del av investeringarna redovisas direkt i driftredovisningar. Det innebär att nyckeltalen blir missvisande och inte möjliggör jämförelse vare sig mellan åren, mellan stadens nämnder eller med liknande verksamheter i andra kommuner. Detta är en återkommande synpunkt som vi haft ett antal år. Vi har dock fått indikationer på att förändringar är på gång, och vi hoppas att inte behöva återkomma med det nästa år.

Vi anser också att delårsrapporten per den 31 augusti 2007 behandlas av kommunfullmäktige alltför sent. För att fullmäktige ska ha en reell möjlighet att besluta åtgärder krävs att delrapporten behandlas så tidigt som möjligt på hösten. Delrapporten behandlades i föl av kommunfullmäktigen den 26 november, något vi hoppas och inte tror upprepas i år.

Vad gäller kommunens bolag har 14 granskningspromemorior upprättats som underlag för lekmanrevisorernas granskningsrapporter. Lekmanrevisorerna har enligt aktiebolagslagen lämnat sina granskningsrapporter, 25 stycken, till bolagsstyrelserna för att vidarebefordras till årsstämmorna. Lekmanrevisorerna har inte i någon granskning riktat kritik mot styrelse eller vd.

Avslutningsvis vill jag återkomma till det jag inledde med. Vi anser att 2007 års verksamhet i allt väsentligt bedrivits enligt kommunfullmäktiges mål, att styrning och kontroll varit tillräcklig samt att bokslut är rättvisande, vilket innebär att vi tillstyrker ansvarsfrihet för stadens samtliga nämnder och styrelser.

Anförande nr 65

Bengt Leijon: Herr ordförande, fullmäktige! Jag är alltså ordförande i revisorsgrupp 2 inom stadsrevisionen, och vårt ansvarsområde är brand- och räddningsnämnden, exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, kulturnämnden, kyrkogårdsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden och utbildningsnämnden.

Jag vill också understryka det som Hans Ravelius inledde med. Det är så att i allt väsentligt har måluppfyllelsen i grupp 2:s nämnder varit god, liksom styrning, uppföljning, kontroll och bokslut. Det betyder att samtliga nämnder har fått rena revisionsberättelser och att vi tillstyrker ansvarsfrihet.

Av de nämnder som faller inom mitt ansvarsområde ska jag bara kortfattat kommentera några.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat är vid en samlad bedömning tillfredsställande. Vi anser däremot att finansieringen av vissa avvecklingskostnader skulle ha kunnat hanteras på ett sätt att nämnden hade undvikit budgetöverskridande. Samtidigt är det viktigt att konstatera, vilket vi också

gjort, att omstruktureringsarbetet har skett på ett effektivt och i många stycken rationellt sätt, vilket vi lyfter fram.

Trafik- och renhållningsnämnden hade 2007 ett större underskott och brister i kostnadskontroll, ekonomistyrningen inom verksamhetsområdet trafik och gata. Vi ser allvarligt på det här eftersom problem med ekonomistyrningen inom verksamheten var kända redan 2006 och uppmärksammades även vid 2006 års revision. Men vi understryker att vi noterat att nämnden själv har funnit att det här underskottet är oacceptabelt och att man vidtagit åtgärder för en bättre kostnadskontroll i år, vilket är mycket positivt.

Sedan vill jag nämna att utöver det löpande granskningsarbetet genomför vi inom stadsrevisionen varje år ett antal särskilda granskningar i olika frågor. Vad gäller trafik- och renhållningsnämnden vill jag nämna två rapporter som är intressanta. Dels en där vi granskade hur staden arbetar med EU:s normer för partiklar, så kallade PM10-partiklar, och kvävedioxid i gatumiljön. Den granskningen omfattade trafik- och renhållningsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden och kommunstyrelsen. Dels tittade vi även på hur samarbetat fungerade mellan trafik- och renhållningsnämnden och exploateringsnämnden när det gäller trafikfrågor i exploateringsprocessen i en annan rapport 2007.

Det finns korta referat av rapporterna i revisorernas årsöversikt som ni har fått utdelade, och rapporterna som helhet finns att läsa på stadsrevisionens hemsida.

Vad gäller idrottsnämnden har den som mål bland annat att främja flickors och kvinnors idrottande. Det målet är kopplat till att investeringsmedel fördelas jämnt mellan flickors och pojkars idrottande. Det här målet har funnits under alla år men har nästan aldrig uppnåtts. Vi uppmanar därför nämnden att se över målen och eventuellt utarbeta och föreslå fullmäktige andra och bättre mål för att uppnå en jämställd idrottsverksamhet för flickor och kvinnor.

Vad gäller fastighetsnämnden anser vi att hanteringen av allmänna handlingar kan och måste bli bättre. År 2007 var hanteringen av allmänna handlingar bristfällig på sina håll. Vi ställer oss även kritiska till hanteringen av affären avseende banmästarbostället vid Fatbursparken på Södermalm. Försäljningen av det är nu genomförd, varför vår kritik finns med även i 2007 års rapport.

Vad sedan gäller utbildningsnämnden bör nämndens styrning, uppföljning och kontroll förbättras eftersom nämnden hade stora prognosavvikelser under 2007. Samtidigt är nämnden delvis ny, eftersom grundskoleverksamheten tillfördes 2007. Även vad gäller utbildningsnämnden vill jag nämna ett par särskilda granskningar som är genomförda inom stadsrevisionen, en som är gjord i år och där vi granskat kontrollen av enskilt drivna förskolor. Den granskningen initierades med anledning av de missförhållanden som uppdagades i förskolan Bismilahi i Tensta-Rinkeby.

Inom utbildningsnämndens ansvarsområde genomförde vi även 2007 en intressant granskning som avsåg hur staden använde sina lärarresurser inom grundskolan. En viktig del av granskningen var att under en begränsad tid mäta hur lärarna faktiskt använde sin tid. De här rapporterna finns som sagt refererade i årsrapporten i korta drag, och vill ni läsa dem är det bara att gå in på stadsrevisionens hemsida.

Vad slutligen gäller kulturnämnden ser vi allvarligt på att kontrollen över stadens konst fortfarande är otillräcklig, något som vi har påtalat flera år. Vi vill uppmana nämnden att vidta åtgärder så att årliga inventeringar genomförs och redovisas.

Herr ordförande! Trots de här synpunkterna är det viktigt att notera att vi bedömer att samtliga nämnder inom grupp 2:s ansvarsområde i allt väsentligt uppfyllt målen för verksamheten. Styrning, kontroll och uppföljning är av den arten att rena revisionsberättelser lämnas för samtliga nämnder.

Vi tillstyrker alltså att ansvarsfrihet beviljas nämnderna inom revisorsgrupp 2:s ansvarsområde.

Anförande nr 66

Bo Dahlström: Ordförande, ledamöter och åhörare! Grupp 3:s ansvarsområde omfattar samtliga stadsdelsnämnder, äldrenämnden, socialtjänstnämnden samt överförmyndarnämnden. Vi har för dessa nämnder granskat måluppfyllelse, styrning och kontroll samt bokslut och räkenskaper.

Vi kan konstatera att samtliga nämnder med två undantag i stort sett har klarat av att bedriva sin verksamhet inom den ekonomiska ram som ni har givit dem. De två undantagen är stadsdelsnämnderna Vällingby-Hässelby och Skarpnäck. Underskotten i de här två nämnderna är inte obetydliga, och vi anser att båda nämnderna måste förbättra sin styrning, uppföljning och kontroll. Vi har framfört det till de berörda nämnderna i skrivelser men också i de besök som vi förtroendevalda revisorer gör hos dem vi granskar.

När det gäller måluppfyllelsen om den nationella barnomsorgsgarantin kan vi konstatera att staden som helhet upprätthåller den garantin. Den ger alla barn plats i förskola tre månader efter det att föräldrarna lämnat in sin ansökan, men under våren 2007 kunde dock inte stadsdelsnämnderna på Södermalm respektive Hägersten-Liljeholmen erbjuda samtliga barn plats inom tre månader.

Ett annat mål som fullmäktige har satt gäller barngruppernas storlek. Där kan vi konstatera att målet ännu inte är nått. Endast ett fåtal av stadsdelsnämnderna har klarat målet.

Inom individ- och familjeomsorg och ekonomiskt bistånd är det bättre siffror för 2007 än året innan. Utbetalningarna är lägre, och antalet hushåll som uppstår bistånd har minskat, vilket är glädjande.

Vi har också granskat stadsdelsnämndernas arbete med att förebygga, kontrollera och motverka felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd. Sammanfattningsvis gör vi den bedömningen att de granskade nämnderna i huvudsak har tillfredsställande system och rutiner för att förebygga och motverka felaktiga utbetalningar.

När det gäller målet om tak-över-huvudet-garantin konstaterar vi att flertalet av stadsdelsnämnderna klarar det målet. En iakttagelse som vi har gjort under året och som vi bedömer är väldigt viktig är att dokumentation i många sociala ärenden kan förbättras och också bli tydligare. Det tycker vi är väldigt viktigt, inte minst ur

rättssäkerhetssynpunkt. Vi kommer med anledning av det att under 2008 genomföra en fördjupad granskning av dokumentationen inom socialtjänsten.

När det gäller verksamhetsområdet omsorg om funktionshindrade har vi granskat om stadsdelsnämnderna bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete inom det området. Denna granskning visar att kommunstyrelsen, som har det övergripande ansvaret, inte har genomfört några verksamhetsuppföljningar inom området under de senaste åren. Funktionshindersombudsmannens årsrapport har i princip varit den enda kommunövergripande uppföljningen.

Vi anser att en kommunövergripande modell för kvalitetsuppföljning bör fastställas för det här området, och kommunövergripande kvalitetsindikatorer bör tas fram för att precisera vad god kvalitet inom verksamhetsområdet är. Glädjande är dock att av de svar som vi har fått av de berörda nämnderna framgår att det finns en samsyn i dessa frågor, och initiativ har också tagits för att det ska bli en förändring.

*§ 19 Årsredovisning 2007 med uppföljning av budget för Stockholms stad
Rapport om förändringsarbetet – Överföring av grundskola, särskola och
skolbarnsomsorg till utbildningsnämnden
Utvärdering av det förändrade resursfördelningssystemet för särskola
Ansökan om medel för låglönesatsning, Bromma stadsdelsnämnd
Initiativ för fördjupat programarbete och projektering av kunskapscentret Inspiratorum
–Järva friområde, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd (utl. 2008:62)*

Anförande nr 67

Borgarrådet Nordin (m): Herr ordförande! Kära fullmäktige! Jag får erkänna att jag under de senaste dagarna har funderat lite hur det skulle kännas att stå igen i den här talarstolen. Det känns faktiskt som att komma hem igen. Det känns väldigt trevligt att vara tillbaka i denna sal.

Herr ordförande! Alla stockholmare har inte röstat på Moderaterna. Men jag vill säga här i mitt första anförande som finansborgarråd att det är min ambition att vara finansborgarråd för alla stockholmare. Det finns trots allt mycket som förenar oss, vilket kan vara värt att komma ihåg i denna sal där vi ofta naturligen debatterar det som skiljer oss åt.

Mycket är sig likt sedan jag stod här senast för 20 månader sedan, men mycket har också förändrats. Jag tycker att Stockholm har blivit ännu bättre.

I dag diskuterar vi fjolårets bokslut. Det är det första året med borgerlig ledning i denna stad under denna mandatperiod. Jag är stolt över det arbete som mina kolleger i de borgerliga grupperna har utträttat under ledning av min företrädare Kristina Axén Olin. Vi har arbetat såväl med dagens som med morgondagens frågor. Det är viktigt att slå fast att stockholmarna har erbjudits och fått en service med hög kvalitet. Jag vill här ta tillfället i akt att tacka stadens alla medarbetare som är värda beröm för sina insatser även under 2007. Samtidigt har skatten kunnat sänkas. Tillsammans med alliansregeringen och riksdagen har vi minskat utanförskapet.

Men, herr ordförande, vi har också tagit itu med de uppgifter som står framför oss för att planera för miljonstaden Stockholm, den som vi tror kommer att vara verklighet år 2030. Vi måste kunna garantera att Stockholm blir en miljonstad där människor fortfarande enkelt kan mötas, där man fortfarande enkelt kan ta sig till jobbet, där kommunikationerna binder samman stadens olika delar men också de olika delarna av den växande arbetsmarknadsregion som Stockholm är en del av. Under 2007 har infrastrukturen förhandlats, och det har varit en stor enighet om prioriteringarna, vilket jag tycker är mycket glädjande.

Det goda ekonomiska resultatet för 2007 innebär också att vi vid bokslutet kan sätta av drygt 1,2 miljarder för kommande investeringar i infrastruktur. Vi planerar, bygger och beslutar nu om den infrastruktur som våra barn och barnbarn ska ha glädje av. I det arbetet och i allt annat arbete måste vi dra till minnes vårt fundamentala ansvar för vår miljö. Det är vår generations ansvar att värna miljön för våra barn. Det arbetet har just startat.

Staden klimatanpassas nu med energieffektiviseringar i stadens egna fastigheter. Ett intensivt miljöprogram arbetas fram med tydliga och genomförbara målsättningar. Nu ska vi planera och bygga framtidens Stockholm, och vi ska bygga miljövänligt. Vi ska bygga med den bästa och smartaste teknik som finns i dag.

Herr ordförande! Vi är stolta över Hammarby Sjöstad. Det är ett internationellt föredöme för den moderna miljövänliga stadsplaneringen. Nu är det vår ambition att gå vidare. De nya bostadsområden vi bygger i Stockholm ska vara framtidens föredömen och målpunkter för studiebesök.

Herr ordförande! För att föra Stockholm till en trygg och blomstrande stad i alla dess delar har vi fokuserat på jobben och på ytterstadens utveckling. Järvalyftet startade 2007, och det är en långsiktig satsning för att skapa en trygg, attraktiv och blomstrande stadsdel i Stockholm. Vi måste ta till vara den kunskap och kompetens som finns hos människor som bor i området.

Järvalyftet handlar mycket om stadsplanering, hur och var vi bygger nya bostäder, arbetsplatser och vägar och hur vi får blandade upplåtelseformer.

Herr ordförande! Jag hoppas att Järvalyftet åter kan bli en gemensam plattform för utveckling. Nu har den av invånare efterlängttade möjligheten att friköpa sina lägenheter tagit fart, och större delen sker i ytterstaden. Inrättande av jobbtorg för att få människor i bidragsberoende i arbete har startat. Det är också en politik som vi kombinerar med regeringens politik i kampen mot utanförskapet.

Kostnaderna för försörjningsstödet har minskat kraftigt, andelen personer som var beroende av försörjningsstöd 2007 var den lägsta på 25 år. Stadens finanser är starka, vi får högsta betyg i internationella kreditbedömningar, och det ser ljus ut för stadens ekonomi även 2008. Den politiska inriktningen ligger fast och fokuseras på ökad ambitionsnivå inom miljöområdet, flera nya och bättre bostäder i en infrastruktur för en miljonstad, en ökad valfrihet inom omsorgerna, en skola med kunskap i fokus och inte minst byggandet av en trygg och säker stad för alla stockholmare.

Med de orden yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 68

Rolf Könberg (m): Ordförande, fullmäktige! Årsredovisningen 2007 måste förstås mot bakgrund av de mål och de uppdrag som gällde för 2007 och som i sin tur givetvis är en följd av valresultatet 2006. Som framgår av ärendet gick det bra för Stockholm under 2007. Det gick bra att sänka skatten, att minska bidragsberoendet, att öka valfriheten och att satsa rejält på infrastrukturen. Det gick kort sagt bra att genomföra den politik som alliansen gick till val och vann valet på.

Detta lämnar då, som alla kan inse, Socialdemokraterna ingen ro. Man kan väl enkelt uttrycka det som att de inte fullt ut delar vår entusiasm. År 2007 var vi i själva verket ekonomiskt oansvariga, och redovisningen godkänns med stor tvekan. Vi "förlorat kontrollen" över stadens verksamheter.

Ordförande, fullmäktige! Jag är inte säker på att vi inom alliansen i kväll fullt ut klarar att övertyga Socialdemokraterna om att de har fel, fundamentalt och fullkomligt fel. Låt mig därför åberopa två andra källor med möjligen större trovärdighet än vår egen, dels de revisorer som alldeles nyss utan varje form av tvekan föreslog ansvarsfrihet, dels det parti som, såvitt vi förstår, avses bli er främsta samarbetspartner framöver, nämligen Miljöpartiet. Från deras håll är det något annat tonläge. Det är resonerande, det andas respekt. Vi genomför vår politik. Miljöpartiet skriver att i grunden är stadens ekonomi stabil och att på många områden har målen uppfyllts även om Miljöpartiet beklagar ett flertal av dessa mål. Det kallar jag erkännande.

Till skillnad från Miljöpartiet glömde sossarna bort att vi blev valda på vår politik, och då släppte alla hämningar att förtala verksamhetsåret 2007 som för oss alla andra var ett väldigt starkt år. Men, Carin Jämtin, givet vår politik, vad skulle vi ha gjort mer än att sköta stadens ekonomi så att vi fick högsta möjliga rating, så att vi kunde sänka skatten och avsätta ytterligare 1,25 miljarder till infrastruktur, alltså 3,8 miljarder på två år? Vad skulle vi egentligen ha gjort mer, Carin Jämtin, år 2007?

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 69

Ann Mari Engel (v): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag passa på att hälsa Sten välkommen tillbaka.

Sällan har, fru ordförande, klyftan mellan retoriken och politiken varit större än under högeralliansens styre här i staden. Ni sätter siktet väldigt högt, så högt att ni glömmer att titta ned på jorden på själva verkligheten. Det är sant att Stockholm har haft en mycket god ekonomisk utveckling under 2007. Det beror på goda konjunkturer och minskad arbetslöshet. Men då är frågan: Hur har ni förvaltat det? Ni har sänkt skatten i stället för att satsa på stadens verksamheter. Ni har lagt en strypsnara på stadsdelsnämnder och många andra. Ni har minskat byggandet av hyresrätter, ni har minskat miljöarbetet, ni har gjort stora försäljningar som ger stora engångsinkomster, men på sikt är det negativt för staden. Man har sålt allmännyttan, Centrumkompaniet, delar av Stockholm Vatten, Hamn och Parkering. Det är verksamheter som skulle vara väsentliga att ha kvar i framtiden. Ni har också planer, som är ideologiskt och inte verksamhetsmässigt betingade, på privatisering av all verksamhet.

Resultatet för stockholmarna har blivit att de rikaste har fått det bättre. Det har förstärkts genom att regeringen sänkt skatten på de dyraste husen, tagit bort förmögenhetsskatten och så vidare. Låginkomsttagarna har fått det sämre. Skattesänkningen äts upp flera gånger om i och med att man har tagit bort förmånen avgiftsfri förskola, höjt priset på SL-kortet och så vidare. De allra mest utsatta har fått det allra sämst – arbetslösa, långtidssjukskrivna och folk med de lägsta inkomsterna. Det är så det blev, och det var också det som var er politik.

Järvalyftet har blivit ett riktigt sänke än så länge och har ytterligare ökat avståndet mellan beslutsfattarna i Stadshuset och folk i förorten. Där måste man konstatera att bostadsbolagen har tillräckliga resurser för att rusta upp utan att höja hyrorna och kasta ut de boende.

Er skola i världsklass visar stora ekonomiska hål och visar sämre resultat bland eleverna. Gymnasiesystemet är i fritt fall, miljöarbetet är kört i botten och så vidare. Ni utmålade en väldigt ljus framtid.

Jag skulle vilja påminna om de debatter som vi hade här i fullmäktige 2002—2006, Sten minns dem säkert. Det gick inte ett möte utan att ni målade upp vilken katastrof det skulle bli med trängselavgifterna här i staden. Företagen skulle gå omkull, affärerna skulle stänga, föräldrarna skulle inte kunna ta sig till jobbet. Nu är det väldigt tyst från er. Ni säger i själva verket inte ett ord om trängselavgifterna i er årsredovisning.

Jag undrar om ni är lika dåliga sibyllor den här gången. Avgifterna är införda nu, ni har själva infört dem, och det blev ingen katastrof. Det kanske inte är så rosenrött i era drömmar om världsklass. Det kanske inte uppskattas av alla stockholmare som har fått uppleva nedskärningar i förskolor, kulturverksamheter och äldreomsorg, inte heller av den personal som har sagts upp eller av de chefer som får gå om de inte håller med.

Vi tycker att det är ganska häpnadsväckande hur kortsiktigt ni hanterar stadens medel med tanke på att det kommer mycket magrare år framöver. Resultatet lär tyvärr kunna bli en segregation i världsklass.

Anförande nr 70

Rolf Könberg (m): Ordförande, fullmäktige! Det är oansvarigt av oss att sälja, säger Ann Mari Engel. Jag skulle vilja hävda att det är en viktig del av en god ekonomisk hushållning. Det vi har sålt är saker som vi inte behöver, köpcentra och annat, för att få pengar till sådant som vi verkligen behöver. Om vi pratar om god ekonomisk hushållning, Ann Mari Engel, vad är då bättre ekonomisk hushållning än att sälja det som vi inte behöver för att få pengar, att utan att behöva låna och därmed betala räntor, till det som vi behöver för att utveckla Stockholmregionen?

Vari ligger det ansvarslösa med att sälja saker vi inte behöver för att få resurser till det vi behöver? Svara på det.

Anförande nr 71

Ann Mari Engel (v): Ordförande, fullmäktige! Vi är nog oeniga om ifall staden behöver äga bostäder. Det tycker vi att vi gör och även hamnverksamhet, parkeringsverksamhet och mycket av den verksamhet som finns i centrumanläggningarna. Det oansvariga ligger i att sälja, att ta alla pengarna och att investera dem i bland annat stora trafikleder men sedan inte ha några pengar till behövliga investeringar. Vi hade goda inkomster från de här verksamheterna, och det är det som är det kortsiktiga och oansvariga.

Med tanke på vilken enormt stark ekonomi Stockholm har är det inte något särskilt stort överskott ni kan uppvisa. Det känns oansvarigt med tanke på att vi vet att det kommer att komma sämre konjunkturer. Det vore bättre att samla ihop resurser så att man kan använda dem till nödvändiga verksamheter. När ni säljer har ni glömt att man hade intäkter, och de försvinner på lång sikt.

Anförande nr 72

Borgarrådet Jämtin (s): Herr ordförande! Välkommen, Sten Nordin! Jag ser fram emot de kommande åren, det ska bli spännande. Jag tror, precis som du antydde, att vi kommer att vara överens om en del, men vi kommer också att vara väldigt osams om annat. Så är det, och det är därför som vi sitter på var sin sida.

Vi kommer som sagt att bråka och tjafsa, men jag hoppas att vi kommer att hitta någon väg att prata om de övergripande ekonomiska frågorna, både stadens finanser och näringspolitiken. Till att börja med ska jag säga att jag ser fram att vi om en månad då vi har Stockholmsmötet kan ha en bra diskussion om näringspolitiken.

Det vi diskuterar i dag är både bokslutet och också måluppfyllelsen för förra året. Det är riktigt att 2007 var ett bra år. Det var ett bra år för staden. Det var också ett bra år för stadens invånare. Många fick jobb, och många slapp socialbidragsberoende. Och verksamheterna gick på många ställen väldigt bra. Vi har många fantastiska anställda i staden som gjorde ett bra jobb, slet vidare, mötte invånarnas behov och tog hand om de förväntningar som ställdes på dem. För det är vi väldigt tacksamma.

Trots att det var ett bra år kommer vi att komma till det som vi inte är så imponerade av, och det är att slutet av året gav 46 miljoner på sista raden och också det att man löste upp nästan lika många fonder som man valde att avsätta, och detta är kanske det år – låt oss hoppas att jag har fel – som var det starkaste året i högkonjunkturen. Jag tycker inte att det är ett starkt resultat. Jag tycker inte heller att det är ett krisresultat, men det är inte ett starkt resultat. Det är ett resultat som visar på en stad som behöver hålla ordning och reda på finanserna, men det är också ett resultat som visar på en stad där många verksamheter gick med underskott. Äldreomsorgen drogs med stora problem förra året som man fortsätter att dras med i år. Vi vet att 70 procent av det totala resultatet härrör från ganska tillfälligt ökade intäkter till exploateringsnämnden. Det finns många saker i förra årets resultat som tyder på att vi bör fundera lite på hur vi behöver hantera våra pengar.

Därför är det med viss oro som jag ser framtiden an. Det är så att arbetslösheten förra året var, räknat i personer, precis lika stor som år 2006. Lika många människor var tyvärr arbetslösa under förra året. Till på köpet ökade arbetslösheten något under sista kvartalet förra året. Låt oss hoppas att det var en tillfällig ökning.

På detta år lyckades ni bara med ett litet överskott på 46 miljoner samtidigt som verksamheterna gick med underskott. Det tycker jag inte känns som ett starkt resultat som gör att vi bygger för framtiden. Det känns som en stad där majoriteten valde att inte ta till vara de tillgångar som fanns i en högkonjunktur utan i stället sålde ut och ägnade sig åt andra saker än att hålla reda på stadens ekonomi och finanser.

Anförande nr 73

Borgarrådet Nordin (m): Herr ordförande! Först vill jag välkomna att Carin Jämtin öppnar för en ny samtalston, inte minst den inom näringspolitiken. Jag tror att Stockholms näringsliv verkligen skulle välkomna det om vi kunde ha det.

Varje bokslut, även under socialdemokratiskt styre, är en helhet av Stockholms ekonomi. 1,5 miljard i överskott talar ändå sitt tydliga språk. Sedan vet jag att vi hade problem med en del pensionsavtal som vi inte kunde förutse när budgeten lades fram. Men som helhet är ekonomin mycket stark, Carin Jämtin.

Jag skulle vilja ställa en fråga: Är det Socialdemokraternas alternativ att åter höja skatten på riksplånet och här i Stockholm? Tror ni att det skulle underlätta den avtalsrörelse som nu pågår om en sjuksköterska förlorade den extra månadslön som hon har fått med våra skattesänkningar?

Anförande nr 74

Borgarrådet Jämtin (s): Herr ordförande! Stockholms ekonomi är naturligtvis en helhet, med tillfälliga intäkter och andra typer av intäkter. Man måste gå bakom siffrorna och titta vad som ligger där, och då ser vi att en stor del av det ökade överskottet är tillfälliga intäkter, inte andra typer av intäkter. Verksamheterna i sig i stadsdelarna drögs med stora problem med att få pengarna att räcka till årets slut. Vi vet att på skolans område var det just verksamheterna ute i skolan och inte administrationen som gick med underskott.

Därför måste vi titta på vad verksamheterna kräver för pengar för att möta de behov som stockholmarna säger att de har. Det är vårt alternativ. Vi vill ha barngrupper i förskolan där vi minskar antalet barn, vi vill ha skola där barnen får sina behov mötta, och vi vill ha en äldreomsorg där de äldre får en värdig vård. Det är vårt alternativ.

Anförande nr 75

Eva Louise Erlandsson-Slorach (s): Herr ordförande, ledamöter och lyssnare! Bokslutet som vi i dag ska ta ställning är när det gäller miljöfrågorna ett verkligt intetsägande dokument. Under rubriken Miljö kan vi se en lista på mål som radas upp, och alla mål är med ja besvarade. Det ser följaktligen ut som att alla mål är uppfyllda, men så är det inte. I påståendespalten står det att man ska arbeta för eller se över eller ta initiativ, bidra till och så vidare. Inga konkreta förslag och inget av de tolv målen är uppfyllda. Många är inte ens påbörjade. Det ska med andra ord stå nej i stället för ja vid samtliga mål.

Vi har nyligen tagit ställning till miljöförvaltningens inriktning och budget för 2009—2011. Där står klart och tydligt alla de problem som nu finns inom miljöarbetet. Det saknas pengar, personal och möjlighet att uppfylla både nationella och internationella krav. De krav som till exempel EU kommer att ställa på Stockholm kommer inte att kunna uppnås om de borgerliga partierna inte förstår vikten av att Sveriges huvudstad måste vara en av de allra viktigaste miljöväktarna i Sverige och tillskjuta pengar. Det står det ingenting om i årsredovisningen.

I borgarnas text står det däremot att man ska säkra möjligheten till lokalt inflytande över angelägna stadsmiljöfrågor. Men kära nån, vem har skrivit det? Denna person kan omöjligen veta något om vad de borgerliga partierna i Stadshuset tidigare har tagit beslut om. Har ni lagt ut skrivandet på entreprenad kanske?

Sanningen är den att man har tagit bort från stadsdelsnämnderna och lagt centralt inflytande över skolan, bygglovs- och upplåtelsehanteringen för enklare tillstånd, rengöring, skottnings och så vidare. Man har också avskaffat Agenda 21-samordnarna i stadsdelarna. Det viktiga arbete de utförde i stadsdelarna på miljöområdet finns inte längre kvar.

Nu är det upp till var och en att lära sig om miljön, och den informationsbank som man vill ha från miljöförvaltningen centralt finns det inga pengar till för närvarande. I miljöförvaltningens rapport står det klart och tydligt att varken information eller förebyggande verksamhet kommer att genomföras om det inte tillskjuts mer pengar till miljöarbetet.

Vi socialdemokrater tycker att det är ett stort svek mot stockholmarna. Ni nedmonterar miljöarbetet i vår stad, och det kommer inte att drabba enbart invånarna utan även företagen och alla andra näringsidkare. Ingen vill etablera sig eller bo i en smutsig och dålig miljö. Det är beklagligt och sorgligt att den konservativa alliansen inte förstår det.

Anförande nr 76

Borgarrådet Hamilton (m): Herr ordförande! Man måste ta till överord efter det att revisorerna har konstaterat här alldeles nyss att det har skett ett alldeles utmärkt effektiviseringsarbete på miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Men det kan aldrig någonsin oppositionen erkänna. Dessutom tycker jag att det är intressant att Eva Louise använder sig av argumenten i den planering av budgeten för 2009 som vi nu håller på med. Nu handlar det faktiskt som bokslutet för 2007, vilket är en helt annan sak. De överdrifter som hon ägnar sig åt behöver man inte kommentera i särskilt stor utsträckning, men det är så att det pågår ett alldeles utmärkt arbete på miljöförvaltningen.

Jag har stort intresse internationellt sett för att få information om hur vi ska jobba i staden. Vi har ett väldigt ambitiöst miljöprogram, som finansborgarrådet alldeles nyss konstaterade. Det pågår just nu ett mycket intensivt arbete för att ta fram de två nya miljöprofilområdena, så Eva Louise behöver inte vara orolig.

Anförande nr 77

Eva Louise Erlandsson-Slorach (s): Om det vore så väl ändå, men jag är mycket orolig. Det finns väl ingen människa i världen som inte blir orolig när man har halverat en budget för miljön och tagit bort den miljömiljard som vi har haft till att forska och till andra saker inför framtiden. Vi kan genast se konsekvenserna av det. Det kan vi se i rapporten och i andra rapporter. Så något måste göras, Ulla Hamilton, och det är du som kan göra det fram till 2010. Sedan kan det bli ändring, hoppas jag.

Anförande nr 78

Borgarrådet Ruwaida (mp): Jag vill hälsa det nya finansborgarrådet välkommen. Du har varit här mycket länge än jag. Jag skulle vilja skicka med dig några ord.

Jag tycker att det är roligt att lyssna på stockholmarna. Vi ska lyssna till föräldrarna och eleverna på Västbodaskolan och Dalhagsskolan som frågar sig varför den moderatledda majoriteten lade ned två välfungerande skolor. Gå ut och lyssna på boende på Hornsgatan som kräver ren luft som inte ger allergier och hjärt- och kärlsjukdomar. Gå ut och lyssna på husbyborna som känner sig rejält överkörda med bulldozrar genom det som kallas Järvalyftet. Gå ut och lyssna på miljöteknikföretag och byggföretag som säger att Norra Djurgårdsstaden inte kommer att bli en ny Hammarby Sjöstad om inte staden satsar på en miljösamordnare, om inte staden satsar på att ställa väldigt tydliga miljökrav.

För mig har Stockholm blivit kallare, gråare och omodernare under 2007. Det är väldigt mycket som behöver göras. När det gäller miljöarbetet ser vi en nedrustning som är en skam för Sverige. Det finns inte en enda kommun i Sverige, inte en enda i regeringen och inte i riksdagen, där du nu kommer ifrån, som har nedrustat miljöarbetet och klimatarbetet på det sätt som man har gjort i Stockholm.

Miljökompetensen har försvunnit från förvaltningar och bolag därför att man ska effektivisera, som man säger. Det kallas för onödig byråkrati, och det leder till mindre miljöarbete, mindre kunskap och färre mätningar av mark- och miljögifter och biologisk mångfald, färre miljöbilar, sämre underhåll av Stockholm Vatten. Det leder till att man inte har en konsumentförvaltning. Man har nästan inga konsumentvägledare kvar som kan hjälpa till att bidra till att ändra stockholmarnas livsstil där det behövs. Det arbete som Stockholms stad gjorde för små företag så att de kunde bli miljövänliga lade man ned helt och hållet, Miljöcentrum för företag lades ned.

Stadsdelarna, speciellt de i de yttre stadsdelarna, har underskott, och det för att den moderatledda majoriteten inte förmått att fördela pengar efter behov. Inte nog med det, man straffar de stadsdelar som har många som uppbär försörjningsstöd. Ett underskott på det anslaget ska finansieras av verksamhet. Detta trots att stadsdelen inte kan påverka hur många som har försörjningsstöd. Det skapar ett kallt Stockholm där behov ställs mot behov och där människor ställs mot människor.

Det hot som den moderatledda majoriteten riktar mot hyresrätten är en skam. De stockholmare som bor i hyresrätter känner sig aggressivt påhoppade av sådana som ska försöka ombilda deras fastighet. Man skapar grannosämja och oro. Jag önskar att Sten Nordin som nytt finansborgarråd går ut och lyssnar på de här stockholmarna som jag har berättat om.

Anförande nr 79

Borgarrådet Nordin (m): Jag tycker också att det är oerhört viktigt att lyssna på stockholmarna. Vi gör detta på olika sätt. Vi har möten med den enskilda stockholmaren eller den enskilda gruppen. Vi har också gått ut och frågat stockholmarna hur de ser på kvaliteten i våra verksamheter. Vi har gjort en rad brukarundersökningar. Det är väldigt glädjande, Yvonne Ruwaida, och det kan du väl hålla med om, att stockholmarna är väldigt nöjda. Det handlar om att i många fall över 80 procent är mycket nöjda med våra verksamheter. Det tycker jag är ett gott betyg.

Sedan måste vi gå vidare för att utveckla kvaliteten i verksamheterna. Men jag tycker att vi har kommit långt. Vi tänker fortsätta att lägga örat mot marken och lyssna, det kan jag försäkra.

Anförande nr 80

Borgarrådet Ruwaida (mp): Det var ett ganska logiskt svar när man är ny och det är den första arbetsdagen. Jag hoppas ändå när det gäller Husby och Hornsgatan att ni verkligen går ut och försöker lyssna in. Det är inte allting i den politik som förts som man är nöjd med. Det pågår just nu ett arbete runt Järvalyftet där jag hoppas att man kommer att ändra sin inriktning. Jag kan väldigt klart berätta hur husbyborna vill. De vill ha en upprustning av Husby som är för dem, inte för nya hyresgäster. De vill inte ha kvar flyttvårdar som knackar dörr för att få dem att flytta permanent. De vill ha vårdar som går runt och pratar om upprustning i de hus de bor i.

På Hornsgatan är det oerhört klart vad folk vill. Folk vill ha mindre trafik, färre bilar på Hornsgatan. Det är det enda sättet att minska de höga partikelhalterna vid Hornsgatan. Jag hoppas verkligen att vi kan se en liten förändring av den politik som förts under 2007.

Anförande nr 81

Borgarrådet Hamilton (m): Jag är lite förvånad över att Yvonne Ruwaida kallar det faktum att vi vill gå vidare och sänka koldioxidutsläppen med 25 procent för nedrustning och säger att vi inte har någon klimatpolitik över huvud taget. Det är inte riktigt korrekt, Yvonne. Det vi har föreslagit på det här området är mycket mer radikalt än vad ni någonsin föreslog under förra mandatperioden.

Anförande nr 82

Mirja Räihä Järvinen (s): Herr ordförande! Jag vill också hälsa dig välkommen, Sten. Jag har ett nytt namn sedan vi träffades senast och jobbade ihop i trafiknämnden.

Sten tog upp Järvalyftet i sitt första anförande. Det är givetvis så att jag inte kan låta bli att ha vissa funderingar och frågor som jag vill att han ska svara på. I årsredovisningen läser jag i det avsnitt som du också nämnde i ditt anförande om en långsiktig satsning för att skapa en trygg, attraktiv och blomstrande stadsdel i Stockholm. Allt är jättebra. Vi måste ta till vara den kunskap och kompetens hos människor som bor i området. Tyvärr är det inte så att de här människorna har fått visa sin kunskap och kompetens. De har aldrig blivit tillfrågade.

Men man säger också att Järvalyftet handlar om stadsplanering. När vi antog de gemensamma målsättningarna för Järvalyftet här i fullmäktige och i de politiska styrgrupperna handlade det om boende, utbildning, om att tillskapa arbetsplatser, främja näringsliv, skapa trygghet i en stadsdel. Då blir det väldigt nervöst när man nedgraderar Järvalyftet och Järvaborna till ett stadsplaneringsprojekt i ett enda svep så som man gör i årsredovisningen. Jag skulle vilja fråga Sten: Håller du med om den beskrivningen? Är Järvalyftet en stadsplaneringsfråga? Handlar det om att bygga nytt, bygga om, eller handlar det också om att ändra livsvillkoren för de människor

som bor i området? Om man ska skapa välstånd på Järvafältet handlar det om att människors livsvillkor förändras i andra avseenden än främst kanske boendet.

Du känner att du kommer hem när du kommer till fullmäktige. Jag måste säga att jag känner mig mest hemma när jag kommer till Järvafältet. Därför tycker jag att den här frågan är oerhört viktig.

Anförande nr 83

Borgarrådet Nordin (m): Herr ordförande! Jag känner och hör att när det gäller Järvalyftet krävs det i alla fall en politisk nystart. Jag tror att det finns mycket som pågår som är mycket bra. Självklart är det mer än stadsplanering. Stadsplaneringshorisonten betyder så mycket för alla de andra delar som Mirja förtjänstfullt redovisade här. Det handlar till exempel om arbetsplatser, bostäder, kommunikationer, att stadsdelarna kan öppna sig. Men det handlar naturligtvis också om ett lyft för de människor som bor där, på bredden, gemensamt med dem. Det är inte vi som går dit och bestämmer vad som ska göras, utan det är självklart någonting som vi gör gemensamt.

Jag hoppas att vi kan ha en politisk nystart där.

Anförande nr 84

Mirja Räihä Järvinen (s): Herr ordförande! Jag tror inte att Järvalyftet behöver en politisk nystart. Det behöver en nystart med medinflytande från de boende. För dem som bor på Järvafältet är Järvalyftet inte ett lyft, det är ett ras. Det är så människorna upplever det som händer på Järvafältet. Där måste man börja, om man över huvud taget vill ha något resultat, helt om från början, med en dialog med de boende, inte med oss på den här sidan eller med något annat parti. Det handlar om de boende på Järvafältet om det ska bli någonting av det någon gång.

Anförande nr 85

Leif Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Välkommen, Sten, som finansborgarråd, säger jag som alla andra här! Årsredovisningen är ett oerhört viktigt dokument för oss här i fullmäktige. Det är nämligen där vi kan se om de ambitionsnivåer som fullmäktige har satt upp har uppnåtts och om de politiska prioriteringar och de reformer som fullmäktige har lagt fast och lovat har genomförts.

Men när jag nu plöjer igenom de 238 sidorna i de två dokumenten och ställer dem i relation till budgeten är det en mängd frågor som inte får sitt svar vid jämförelsen. Dessutom tycker jag precis som revisorerna att det saknas nyckeltal, framför allt på äldresidan, som skulle kunna ge en indikation på om det har blivit bättre med både valfriheten och kvaliteten, som det slås fast i dokumentet sida upp och sida ned, eller om det har blivit sämre.

Det som är riktigt förvånande är när jag kommer hit i dag och jämför det tjänsteutlåtande som vi allihop har tagit del av med det material som var utdelat på bordet. Då upptäcker jag att de tvärsäkra beskrivningar som majoriteten slår fast i tjänsteutlåtandet har blivit ändrade av någon klok tjänsteman. Det är alltså inte tvärsäkert längre

när man läser på äldreområdet eller på de andra politikområdena. Då står det inte ”ja” längre, utan det står ”pågående” och så har man förklaringar. Det är någorlunda märkligt att det hela är justerat redan innan vi har fattat beslutet.

När det gäller 2007 och äldrefrågorna tror jag att det kommer att gå till historien som ett år då man inte har åstadkommit särskilt mycket. Det har varit ett år präglat av utredningsarbete – stora och återkommande utredningar men knappast några reella förändringar eller förbättringar. Det finns ett undantag, och det handlar inte om förbättringar utan om försämringar. Det har varit stora underskott på äldreidan. Personalen har fått slita hårt. Trots att de har gjort ett bra jobb har de tvingats till stora och svåra nedskärningar.

Verksamhetsberättelsen över året kan beskrivas med å ena sidan det borgerliga styrets bild, där allting är frid och fröjd, där alla är nöjda och allt har blivit bättre, å andra sidan i relation till brukarna och personalen som har haft det tufft, till äldreomsorgsinspektörernas årsrapport och äldreombudsmannens rapport. Det är två helt olika bilder.

Jag tycker också att det är fragmentariska texter som inte beskriver helheten. Man tar en stadsdel och låter den vara gällande för hela staden när man beskriver äldreomsorgen. Det ger inte en rättvisande bild.

Jag har en fråga på området, som jag har ställt förut. Den handlar om dagverksamheterna. Det finns beskrivet att man skulle öppna fler dagverksamheter. Min fråga är: Hur många fler dagverksamheter har öppnats under 2007 som inte fanns under 2006 års verksamhetsår? Jag ser att det har skett en förändring även här i beskrivningen mellan dokumenten. Men den konkreta frågan skulle jag vilja ha svar på. Vi har ställt den förut, och nu är det tid att få svar på den.

Anförande nr 86

T o m a s R u d i n (s): Herr ordförande! Det här är en vacker produkt. Den är väldigt tjugig för att vara en årsredovisning, och det tycker jag också att stadens årsredovisning ska vara. Men den ger sken av att vara en tjänstemannaprodukt – en mer opartisk beskrivning av vad som har skett under förra verksamhetsåret. Det tycker jag inte att man ska tillåta den att vara. Egentligen borde det vara en partilogga här nedtill på framsidan eftersom produkten till stora delar är ett genompolitiserat dokument.

Dokumentet präglas av rena skönmålningar och felaktigheter. Jag vill ge er några exempel på detta. Det stämmer inte att Moderaterna har värnat blandade upplåtelseformer i hela staden. Det stämmer inte heller att målet om 15 000 bostäder från 2007 till 2010 kommer att uppnås. Tvärtom tyder det mesta på att det målet inte kommer att nås. Byggnadstakten var mycket hög under sista halvåret 2006, men det är en effekt av de planer som gjordes klara under förra mandatperioden. Sedan dess har takten dalat. Det är bara att titta på genomströmningshastigheterna av bygglov så ser man att det kommer att bli svårt att producera framöver.

Femdagarslöftet som Moderaterna gav i förra valrörelsen – jobb inom fem dagar till kollektivavtalsenlig lön – är omdefinierat till en *insats* inom fem dagar. Inte heller

detta är uppfyllt; det är bara att ringa till jobbtorgen och prata med personalen där så hör man att de ligger långt efter.

Det är också helt orimligt att påstå att man har uppnått målet att skolan ska bli bättre på att förmedla kunskap samtidigt som man i raden efter anger att andelen elever som är behöriga till gymnasieskolan minskar. Det är per definition en omöjlighet att hävda att det ena är uppfyllt medan det andra inte är det. Många av de huvudnummer som ni har satt upp på skolans område mäts inte över huvud taget. Svaret på om ni har minskat mobbningen är att ni har tagit fram ett dokument. Ni har ingen aning om ifall det har gett någon effekt.

Ni har satt som mål att minska skolket. Det är ju bra. Men ni följer inte upp det. Det gör ni däremot när det gäller gymnasieskolan, och då visar det sig att skolket ökar trots hårdare krav och större befogenheter för lärarna. Längre fram står det att Stockholm nu är en trygg, säker, ren och vacker stad. Jaha, då var det klart! Jag undrar om alla verkligen skriver under på det. Kvinnofrid i hemmen är delvis uppfyllt, säger ni. Motiveringen är att det sedan tidigare har funnits lokala brottsförebyggande råd. Jag tror inte att målet om kvinnofrid för den sakens skull är uppfyllt.

Det smått komiska i hela dokumentet är att det sista målet, som handlar om att förse kommunfullmäktige med bra beslutsunderlag är avböckat med ett ja. Hur kan man säga det med den här typen av beslutsunderlag presenterat på det här sättet? Det är schablonmässiga och felaktiga uppföljningar för viktiga mål som fullmäktige har beslutat om. Hur ska det kunna kallas för bra?

Anförande nr 87

K a r i n R å g s j ö (v): Visst är det en snygg produkt, men det är långt mellan retoriken och verkligheten. Jag tänkte göra som Tomas och läsa lite ur produkten. En trygg och snygg stad, står det. Kvinnofrid ska råda både i hemmen och på gatorna. Det är delvis uppfyllt, står det i måluppfyllelsen. Vad finns då bakom detta i verkligheten? Ni hänvisar till kvinnofridsprogrammet, lokala Brå, belysning, beskärning av buskar, kampanj om sexuellt våld mot ungdomar och arbete med hedersrelaterat våld. Allt detta har tydligen intensifierats.

Nu har det kommit statistik från Brå. Där kan vi se att i Stockholms län har barnmisshandeln ökat extremt mycket mellan 2006 och 2007. Misshandel, inklusive grov misshandel av barn upp till sex år, har ökat med 13 procent i länet. Misshandel av barn mellan 7 och 14 år har ökat med 16 procent. Misshandel av kvinnor har ökat med 10 procent. Antalet anmälda sexualbrott har ökat med 1 procent. Antalet anmälda våldtäkter har ökat med 10 procent. Det är ett misslyckande, måste man väl ändå säga. Det tycker i alla fall jag.

Man undrar hur ni har tänkt. Är det här delvis uppfyllt? Detta är en akut fråga. Det handlar om små barn som har anmälts som misshandlade. Det borde finnas spår av detta i ert nuvarande arbete. Men det gör det inte. Det finns inga visioner. Det finns inga idéer om hur ni ska jobba med frågan. Jag tycker att det är djupt tragiskt. Det här är skillnaden mellan er retorik och den verklighet som finns därute. Den är enorm, och den känns på bara skinnet för de här människorna i utkanten av samhället.

Jag ska ta upp en grej till, för detta är mycket märkligt. Det står så här: Alla hemlösa ska omfattas av tak-över-huvudet-garanti. Javisst – men vad är tak-över-huvudet-garanti? Ni vill att de ska sova i stora sovsalar. Men ni ska väl sträva efter boenden – efter annat boende! Det kan man inte se i den här produkten. Man ser det inte heller i er bostadspolitik.

Det är lång väg mellan den retorik ni för där därute – den marknadsmässiga reklamen och produkterna – och det sanna livet.

Anförande nr 88

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Jag måste säga att jag blir bekymrad när jag hör Karin Rågsjö. Man kan välja vad man vill ta strid om. Men det finns saker som vi är fullständigt överens om och som vi verkligen har slagits för oavsett om vi har partibeckningen moderat, vänsterpartist eller socialdemokrat. Det är saker som vi i den nuvarande majoriteten arbetar för nu. Vi har dragit i gång arbetet för att minska de kvinnorelaterade våldsbrotten. Vi arbetar för att hjälpa och bygga upp verksamhet för barn som blir utsatta för misshandel. Vi arbetar för att inte bara förvara hemlösa på daghärbärgen och natthärbärgen utan för att ge dem en väg-tillbaka-garanti.

Vi arbetar precis för det som Karin Rågsjö stod och ondgjorde sig över här. Jag förstår inte vad du är upprörd över, Karin Rågsjö. Är du upprörd över att vi kommer med åtgärder som förbättrar medan ni bara hade retoriken och pratade?

Anförande nr 89

K a r i n R å g s j ö (v): Vi hade plockat fram ett kvinnofridsprogram som skulle implementeras. Vi vill också ha en ordentlig redovisning av hur det ser ut i de olika stadsdelarna, för det vet vi inte i dag.

Vad ni har gjort i dag är att dra i gång ett stort arbete mot hedersrelaterat våld. Det är i och för sig jättebra. Men barnen har ni glömt fullständigt. I redovisningen kan man läsa att det finns 300 psykiskt sjuka som har barn i dag i staden. Men det står ingenting om vem som tar hand om barnen. Den förra majoritetens förslag var att man skulle bygga upp verksamheter i stadsdelarna för exempelvis psykiskt sjukas barn. Det finns *en* sådan verksamhet nu i Stockholm, och det är kö till den. Det är Källan. Ursäkta, men jag ser faktiskt inte vad ni gör i verkligheten. Det är mycket ord, men det finns inga planer. Den typ av verksamheter som kan härbärgera de barn som far illa finns inte. Stockholm ligger långt efter andra städer, exempelvis Uppsala där man har byggt upp en egen verksamhet för att nå utsatta barn.

När det gäller hemlösa måste väl ändå visionen vara att de ska hamna i annat boende än just härbärgen. Alla experter, alla frivilligorganisationer och alla andra är ju emot härbärgen. Genom sådana fastnar man i hemlöshet. Det behövs helt enkelt andra typer av boende, och det kan vi inte se att ni fixar fram.

Anförande nr 90

B e r i t K r u s e (s): Ordförande! Låt oss gå ned till en stadsdelsnämnd, om man får säga så. Hässelby-Vällingby är en av de utpekade. Stadsledningskontoret skriver i det ärende vi har fått i dag att man ser mycket allvarligt på nämndens underskott, varför nämnden uppmanas att vidta kraftfulla åtgärder för att förhindra fortsatt underskott. Revisorerna sade: Förbättra styrning, uppföljning och kontroll i Hässelby! Verksamhetsberättelsen och bokslutet för vår stadsdel visar tyvärr vad vi socialdemokrater har befarat och som vi påtalade redan när det beslutades om verksamhetsplanen för 2007.

Vid flertalet tillfällen har vi under året reserverat oss mot den moderatstyrda politiska ledningen och påpekat att man måste ta sitt politiska ansvar och redovisa konsekvenserna av de budgethållningsåtgärder som man har genomfört och tänker genomföra. Det stora budgetunderskottet hos oss motsvarar från 2007 cirka 80 tjänster. Den borgerliga principen med sänkt skatt oavsett behov och utförsäljning och konkurrensutsättning av känsliga verksamheter är inte den rätta vägen till utveckling och framgång och för trygg och rättvis välfärd.

Budgeten i stadsdelen visar för år 2007 ett stort underskott – över 45 miljoner netto. Om vi räknar överskottet från bland annat förskolan blir bruttounderskottet alltså över 50 miljoner. Det kanske verkar lite på en budget på en bit över miljarden, men om vi tittar på de verksamheter som har fått underskott kommer en tydligare bild fram. Äldreomsorgen har minus 21,5 miljoner. Efter interna transaktioner sjunker det till 16,4. Omsorgen om funktionshindrade har minus 16,2 miljoner. Skolbarnsomsorgen har minus 12,7 miljoner. Förskolan har däremot ett plus på 14 miljoner. Det beror på överinskrivningarna i förskolan med ett till två barn.

Det finns en övertro på en ny ledning. Vi har hört från den borgerliga ledningen att de ska reda ut ekonomin så att kvaliteten dessutom ökar. Prognoserna ser inte bra ut. Majoriteten lade uppenbarligen fram budgeten för 2007 utan att prioritera vad som kan behöva rymmas inom budgetramen.

Den borgerliga satsningen på kärnverksamhet, höjd kvalitet och ökad trygghet blir till neddragning och konkurrensutsättning där personalen inte har något att säga till om, ej heller de boende eller brukarna. Borgerlig god ekonomisk hushållning slutade i det största underskottet hitintills i stadsdelens historia.

Med stor oro ser vi socialdemokrater på 2008 års budget, som vi nu uppskattar har sämre förutsättningar att ge höjd kvalitet och trygghet i verksamheterna och ger sämre möjligheter att välja boende, förskola och skola än tidigare år. Nu får man i stället stå och vänta i köer av olika slag.

Jag läste att Sten Nordin i något av de små tidningsreportagen om honom har sagt att nu är det dags att göra någonting för ytterstaden. Jag hoppas att du menar det. Satsningarna på ytterstaden blev verkligen ingenting som vi har märkt i Hässelby-Vällingby under det gångna året.

Anförande nr 91

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Berit Kruse! De där citaten lät rätt. Det är väl ungefär samma texter från SLK och från revisorerna för Hässelby-Vällingby som efter 2006, när ni styrde.

Berit är bekymrad över ”övertron” på ny ledning. Vi måste nog tala klarspråk på den punkten och säga att ny ledning ibland är hela lösningen. Det var det som väljarna insåg 2006.

Stadsdelsnämnderna har gått med minus under 2007. Det är korrekt, Berit, och det är tråkigt. Men låt oss ge saken dess rätta proportioner. Det handlar om 0,2 procent av den totala budgeten. Det är ett litet underskott jämfört med tidigare. Det är alltid så, och det vet Berit också, att det börjar dåligt det första året men sedan blir bättre över åren. Ett exempel är när ni styrde 2003 – ert första år. Då var det mer än det dubbla underskottet. Då var det minus 84, och det blev bättre. Vi började på minus 39 och sedan blir det – tro mig, Berit – bara bättre.

Anförande nr 92

B e r i t K r u s e (s): Rolf! Det är synd att ordföranden, din fru, inte är här och kan förklarar hur hon har styrt Hässelby-Vällingby. Vi har stadens största budgetunderskott när det gäller stadsdelsnämnderna. Så är det. Det kan vi konstatera. Vi hade ett stort underskott, men långt ifrån detta, när vi lämnade över. Det underskottet växte fram under det sista halvåret på äldreomsorgen. Vi jobbade med prognosarbetet, och vi borde ha arbetat med det under det här året också. Man kan faktiskt inte säga som du gör. Det är synd att du inte kan inse det.

Visst kan jag hålla med dig om att den summa som du anger i förhållande till budgetomfattningen i dess helhet kanske inte är så stor, som jag sade tidigare. Men om man går in och tittar på äldreomsorgen, på omsorgen om de funktionshindrade och på de verksamheter som verkligen behöver pengar – där det märks för enskilda människor – så blir det annorlunda.

Anförande nr 93

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Vi ska ju blicka tillbaka. 2007 måste väl ändå vara ett år som kommer att gå till historien som det år då miljö- och klimatfrågorna klev in i varje svenskt hem. Jag tror att det är få medianalytiker som har dragit någon annan slutsats.

Sten Nordin! Det kanske också är symtomatiskt att det året gör att du återinträder här i salen under en borgerlig majoritet när ni har kvar lånecyklar, trängselavgifter och miljösubventioner till miljöbilsparkering, som du så hett har kämpat emot under så lång tid.

Årsredovisningen för 2007 från den borgerliga alliansen befinner sig dock i en helt annan värld när det gäller miljö- och klimatarbete. Det inser man snabbt. Rolf Könberg gav oss förklaringen. Det hänger nämligen ihop med alliansens vallöften i 2006 års val. Där lyste miljöfrågorna helt med sin frånvaro, så man ska kanske inte vara förvånad.

Man blir möjligen mer förvånad, herr ordförande, när man hör det nya finansborgarrådet lyfta upp miljöfrågorna och prata om ett offensivt miljöprogram när ni har sänkt ambitionsnivåerna och försenat programmet vilket gör att vi under 2007 fortfarande inte hade något miljöprogram. Vi har fortfarande inga indikatorer som gör att vi har en styrning på det allmänna miljöarbetet. Ni har en bit fram till dina stora ord där, Sten.

Jag blir ändå lite upplyft av en antydning som finns i årsredovisningen som säger att man kan tänka sig att höja ambitionen i miljöarbetet. Det är naturligtvis välkommet. En ytterligare sänkning av ambitionerna hade kanske varit lite svår att göra till och med för er. Då hade vi inte pratat om en halvering av miljöförvaltningen utan om en uttradering.

Jag vill ge några tips på vad ambitionshöjningen skulle kunna handla om. Jag nämnde ett miljöprogram som är värt namnet, det vill säga ett som faktiskt fungerar och som har några ambitiösa krav som lyfter Stockholm framåt. Det ska inte bara vara en avläsning som till och med lägger kraven under den nivå där regeringens politik har legat. Vi ska också ha miljökrav vid upphandlingar. Här ligger Stockholm till och med långt under den borgerliga regeringens krav, och använder över huvud taget inte det styrmedlet. Det tycker jag är märkligt, och jag hoppas att Sten och andra lär sig mer på riksnivå.

Vi vill ha ett ordentligt fastställt mål om åtgärder för klimatarbetet. Detta har vi fortfarande inte haft i fullmaktige. Vi väntar på det. Det har varit ett märkligt ärende som ännu inte har sett fullmäktiges ljus i det här fallet. Framför allt har det inte funnits någon långsiktig strategi för hur vi måste gå tillsammans över mandatperioderna. Det här är ett långsiktigt arbete.

Ni avskaffade miljökraven vid byggandet vid ingången. Vi vill ha dem kvar, och inte bara på spetsområden utan också i basen. Det gäller alla hus som byggs nu. Inget hus bör byggas med ett för dåligt klimatskal. Annars kommer nämligen den här mandatperioden att gå till historien som den mandatperiod när man fortsatte att köra i 120 i fel riktning trots att den allmänna debatten och klimatet sade något helt annat.

Slutligen, Sten Nordin, vill vi att ni uppgraderar park- och grönmarksomsorgen. Det är gröna värden som är riktigt långsiktiga och som ger livskvalitet i staden, inte bara i dag utan även 2030.

Anförande nr 94

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Efter den utskåpningen av miljöprogrammet skulle man kunna tro att Åsa Romson hade läst det. Men det har hon uppenbarligen inte gjort eftersom hon bara pratar om att det ska vara ett miljöprofilprogram. Det står tydligt i miljöprogrammet att man ska jobba med att miljömässigt utveckla även de andra anvisningar som sker. Det är ett uppdrag som ligger på exploateringskontoret och på stadsbyggnadskontoret.

Dessutom, herr ordförande, instämmer jag helt och fullt i det som Åsa säger om att det vore väldigt trevligt om vi kunde få en mycket grönare stad med mer träd och gräsmattor. Det är jag helt enig med dig om, Åsa.

Anförande nr 95

Å s a R o m s o n (mp): Ulla! Jag tror att du vet att jag har läst miljöprogrammet. Jag har dessutom läst den borgerliga budgeten för 2007, där ni gav de här uppdragen. Där sade ni tydligt att ni strök programmet för miljöanpassat byggande som vi hade jobbat med – bland andra satt jag och Sten i den gamla marknämnden och jobbade med det – för att byggarna skulle kunna få ett bra regelverk när de bygger. Det läste jag, och det var tydligt att detta var regler som man inte önskade inom den borgerliga majoriteten. Det var regler som man inte förstod sig på, och det var krav som man inte ville uppnå.

Det enda som ligger i miljöprogrammet är att man ska återkomma och i fullmäktige fastställa två områden med en högre kompetens. Det välkomnar vi, och vi bidrar gärna till att man ökar det. Men ni måste erkänna att det var en miss att stryka hela arbetet med miljöanpassat byggande, för det var det.

Anförande nr 96

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag glädde mig i alla fall i morse när jag kom här på Vasagatan och såg alla vackra penséer mellan Centralstationen och den andra sidan. Har ni varit och sett dem? Det är helt otroligt vackert. Det är bara en bit på vägen mot att smycka staden men naturligtvis också när det gäller att planera för framtiden och det som Ulla var inne på om trädplantering och annat.

När det gäller all verksamhet ska det naturligtvis i årsredovisningen vara den uppföljning som krävs i alla våra verksamheter runt om i staden. Det handlar om ekonomi och om måluppfyllelse. Och det går bra för Stockholm – det visar årsredovisningen. Vi hamnar på ett plus. Fler människor har kommit i arbete. Det är inte bara vi som kan stå här och glädja oss åt det minskade försörjningsstödet, utan det kan varje enskild person göra därute som nu har fått ett arbete i stället för att vara i det utanförskap som det innebär att inte få gå till en arbetsgemenskap. Vi hörde finansborgarrådet tidigare nämna att arbetslösheten är den lägsta på 25 år. Men det är inte bara det att fler är i arbete. Det är ju positivt för den enskilde, men det ger naturligtvis också ökade skatteintäkter och det är något som kan komma våra verksamheter till godo.

Äldrefrågan har varit uppe här tidigare. Om vi tittar lite grann på det som har hänt under 2007 ser vi bland annat att fixartjänsterna permanentades. De finns nu i alla stadsdelsnämnder. Vi har infört dagkollo. Det var det enda som ABC tyckte var värt att uppmärksamma i årskrönikan i tv. Det var många äldre som fick glädje av det. Utevistelse är någonting annat som vi har sett till att både de som bor i våra boenden och de äldre som har hemtjänst ska få större möjlighet till. Det handlar om valfrihet för dem som behöver vård och omsorg. Det ska också de kunna ha glädje av. Det har vi beslutat om, och vi genomför det nu från halvårsskiftet.

För första gången har vi gjort en verksamhets- och kvalitetsredovisning för hela Stockholms stad. Den ska vi nu nagelfara för att kunna gå vidare. När jag är ute och besöker äldreomsorgen varje vecka är det roligt att träffa all fantastisk personal som jobbar därute. Jag var i torsdags ute i Hässelby-Vällingby. Jag brukar alltid ställa en

fråga på slutet när personalen har redovisat sin verksamhet. Passa på att önska eller gnäll – vilket ni vill! Så brukar jag säga. Nej, sade en tjej som var ganska ung, och fortsatte: Jag har jobbat här i 16 år och jag stortrivs. Jag skulle inte vilja byta ens för en dag! Men det är klart, om jag tänker efter lite skulle jag vilja ha uteplatsen lite bättre. Så sade hon; det skickade hon med mig. Annars var hon stolt över den verksamhet där hon deltog.

När det gäller bemanningen på våra äldreboenden ligger det redan ett krav på äldreförvaltningen att man ska gå igenom och se över den. Biståndsbedömningskansliet är i gång sedan den 1 januari. Vi ska se till att biståndsbedömningen blir ännu mer rättssäker.

När det handlar om äldreombudsmannens årsrapport och äldreomsorgsinspektörerna drar vi i gång dialoggrupper nu tillsammans med personal utifrån stadsdelsnämnderna för att också där nagelfara allt som står i de rapporterna och kunna gå vidare. Utbildningen är naturligtvis en viktig sak. Nu fyller vi grupperna igen för att kunna få all personal grundutbildad. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 97

Leif Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Ewa Samuelssons anförande som äldreborgarråd stärker mig i min uppfattning att 2007 är ett förlorat år. Flera av de åtgärder som borgarrådet hänvisade till gäller från den 1 januari 2008. Det gäller biståndsbedömningskansliet och flera andra av åtgärderna – utredningar och så vidare – som kommer att ske. Men 2007 var utredningarnas år och ingenting annat förutom möjligtvis underskotten som påverkade de äldre ute i verksamheterna.

Jag har inte fått svar på min fråga. Hur många dagverksamheter startades under 2007? Det finns två olika svar i de två olika dokument som jag berättade om. Det är nämligen stora skillnader mellan det fullmäktigeärende som vi tar här nu i dag och det ärende som trycks upp och lämnas ut till alla stockholmare. Man får väl bestämma vad som gäller i de här delarna! Inget av ärendena innehåller en sakredovisning för huruvida man har uppnått fullmäktiges mål att öppna fler dagverksamheter än tidigare år, det vill säga i relation till 2006. Jag har ställt frågan förut, och jag ställer den igen: Hur många har öppnats? Det är ett av de målområden som inte har uppfyllts.

Anförande nr 98

Borgarrådet Samuelsson (kd): Nej, Leif Rönngren, det är inte något förlorat år. Allt som har liv växer och utvecklas. Vi går hela tiden vidare i det som vi startade under förra året under 2008 med tydliga, konkreta mål.

När det gäller öppna dagverksamheter kan jag inte säga någon siffra. Men det jag har fått utifrån stadsdelsnämnderna visar att det är fler som har öppnats under 2007. I alla stadsdelsnämnder finns det nu öppna dagverksamheter, vilket det inte fanns tidigare.

Anförande nr 99

A n n M a r i E n g e l (v): Ewa! Precis som majoriteten i övrigt målar du det här i rosenrött. Du målar upp en sörgårdsidyll av äldreomsorgen. Jag tycker att det är sorgligt, för detta är inget enkelt område. Det är svårt, och det kostar mycket pengar. Det är svårt för stadsdelsnämnderna att uppfylla det här. Vore det inte hederligare att ta en diskussion om vad som är problem, vad som kan förbättras och vad man kan göra? När man läser er sagobok om uppföljningen av målen i budgeten ser man att det bara står: Den enskilde ska ges större inflytandet över insatsen – uppfyllt. Det finns ingen motivering. Jag undrar hur många av de äldre som får hemtjänst som tycker att de får större inflytande. De får ju inte alls bestämma vad som ska göras!

Jag läser vidare: Hemtjänsten ska utvecklas för att kunna möta ett ökat behov – uppfyllt. Inte heller där finns någon motivering. Det är inte hederligt att komma med sådana här listor och presentera dem för Stockholmarna. De låter sig inte luras, för de allra flesta ser att det finns problem med äldreomsorgen. Jag begär inte att du ska lösa alla de problemen, men jag begär att du åtminstone ska erkänna dem och inte låtsas som om allt är frid och fröjd. Du kan gå ut och fråga på vilket äldreboende som helst och vem som helst som bor där eller till vilken stadsdelsnämnd som helst. Då ser du att det finns stora problem i äldreomsorgen. Erkänn det!

Anförande nr 100

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Du kan inte ha hört vad jag har sagt, Ann Mari! Det är ju precis det här jag säger. Vi tillsätter nu dialoggrupper om äldreomsorgsinspektörens och äldreombudsmannens rapporter tillsammans med personal från stadsdelsnämnderna och äldreförvaltningen. De ska gå igenom allt i dessa rapporter för att vi ska kunna gå vidare. Det är en del av det hela. Biståndsbedömningskansliet ska gå igenom de ärenden som tas ute i stadsdelsnämnderna. Det är då man kan se om de äldre tycker att de har fått större gehör. Det handlar just om de ärenden som är skrivna ute i stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 101

J o n a s E k l u n d (mp): Jag har först en mer skämtsam anmärkning på Ewa Samuelssons anförande: Penséerna tillhör ju också år 2008 års verksamhet och hör alltså inte hemma i den här debatten!

Men från penséerna till en annan inblick i verkligheten som faktiskt kommer från förra året från Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd. Där har man uttryckligen från stadsdelsnämndsförvaltningens sida arbetat för att neka gamla människor att få särskilt boende i andra stadsdelar och andra verksamheter som inte tillhör stadsdelen. Det har man gjort ända in i det sista inför de nya riktlinjer som kom nu. De nya riktlinjerna ska också göra det lättare att komma in på ett annat boende än i sitt eget hem. Men samtidigt finns det ett siffermål att det ska vara 50 stycken färre beslut om särskilt boende i Årsta-Vantör än tidigare för att hålla budgeten och minska underskottet. Då är det alltså inte fråga om att ge fler möjlighet att flytta.

Slutligen har man lagt ned korttidsavdelningen på Högdalens sjukhem, och nu lägger man ned korttidsavdelningen på Hemmet för gamla i Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Anförande nr 102

Borgarrådet S a m u e l s s o n (kd): Det var ju synd att jag inledde med lite positiva tankar om penséerna. Men ditt inlägg handlade också bara om det som sker just nu ute i Enskede-Årsta. Beslutet om 50 stycken förstår jag är fattat just nu. Besluten om korttidsboendena som du pratar om är också beslut som är fattade under 2008; det förstår jag.

Anförande nr 103

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Jag vill börja med att hälsa framför allt Socialdemokraterna välkomna till den viktiga debatten om kvaliteten i skolan och om konsekvenserna av den skolpolitik som ert parti har fört de senaste 30 åren. Ni är välkomna att delta i den debatten.

Det torrsim som ni ägnar er åt är däremot inte så förskräckligt givande, kan jag tycka. Jag ska inte gå igenom allt i detalj, men om man tittar på skolschablonens utveckling under de senaste tio åren i Stockholm är inte er meritlista särskilt imponerande, inte ens när ni sitter i majoritet. Vi har höjt den hittills under den här mandatperioden med nästan dubbelt så mycket som ni höjde med under de föregående fyra åren.

Jag vill ta upp en sak som explicit nämndes här, nämligen minskningen av antalet gymnasiebehöriga elever. Det är riktigt att antalet minskar. Men den som har läst utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande i frågan konstaterar att det inte finns någon som helst möjlighet att relatera den minskningen till ekonomiska faktorer. Den beror på helt andra saker. Den beror till exempel på att man betygssätter och bedömer den på ett annat sätt. Lärarna har blivit mer uppmärksammade på bedömningsgrunderna. Antalet flyktingar har ökat. Det finns också andra faktorer som påverkar detta. Utbildningsförvaltningen initierar inga ekonomiska faktorer alls bakom detta. Det kan vara bra att komma ihåg det när man öser galla över den skolpolitik som vi har bedrivit under de senaste 18 månaderna, tycker jag.

Den enskilda skolans resurser hänger nu en gång samman med det antal elever man har. Det är det system vi har. Om ni vill införa ett annat system och anslagsfinansiera skolan vore det bra om ni talade om det. Jag har nämligen svårt att se hur man kan få ihop ett skolpengsystem med en situation där den enskilda skolans ekonomi inte påverkas om elevantalet minskar eller ökar.

Konsekvensen är att man bedöms efter vad man gör i majoritet snarare än efter vad man lovar i opposition. Med tanke på att ni under perioden 2002–2006 både höjde skatten och misslyckades med att satsa på skolan och att vi under den period som vi hittills har suttit både har sänkt skatten och satsat på skolan tycker jag att er höga svansföring inte riktigt har täckning i iakttagbara fakta. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 104

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag får väl tacka för välkommandet in i diskussionen även om det kanske kommer lite sent. Vi har faktiskt följt er ända sedan ni började lova stora satsningar och har levererat luft – i bästa fall.

Vi har höjt schablonen, säger du. Jaha – men ute på skolorna skär man ned. 80 procent av grundskolorna fick mindre resurser 2007 än de fick 2006. 20 av 27 gymnasieskolor får inte ihop ekonomin. Det blir färre lärare, större grupper och – hur du än vrider och vänder på det – sämre resultat. Men ni har höjt schablonen. Operationen lyckades, men patienten dog.

Anförande nr 105

Cecilia Brinck (m): Ja, Roger Mogert, vi har höjt schablonen. Ni höjde ju inte ens schablonen. Jag är lite nyfiken på var du har hämtat siffran 80 procent av grundskolorna. Kan det möjligen vara i de basnyckeltal som finns? I så fall vet du precis lika väl som jag att de uppgifterna innehåller rätt mycket felaktigheter och inte bör tas som grund för någon som helst slutsats.

Anförande nr 106

Inger Stark (v): Cecilia! Jag skulle nog vilja säga att det är en svansförlust som är för hög. Vi behöver bara titta ut i verkligheten och se hur det ser ut på grundskolorna, till exempel. Ni säger att ni har höjt schablonen. Men skolorna går med underskott – en del med jättelika sådana. Hur kan det komma sig? Det skulle jag någon gång vilja ha svar på från någon. Under vår förra mandatperiod, till exempel, gick inte skolorna med de här underskotten. Vi hade inte grundskolor som gick på knäna på det här sättet. Det skulle vara jättebra om vi kunde få ett svar på hur det här går ihop.

Jag kan bara säga att från Vänsterpartiets sida skulle vilja ha ett annorlunda system än skolpengen. Vi håller på att fundera över hur vi vill ha det. Men vi tycker inte att systemet med skolpeng är något vidare bra. Det tycker jag att man tydligt kan se.

Anförande nr 107

Cecilia Brinck (m): Jag satt inte i utbildningsnämnden hela tiden mellan 2002 och 2006. Men jag har distinkta minnen av att vi inte helt sällan diskuterade underskott i skolan även då. Jag tror att Inger Stark har fel.

Däremot tackar jag så mycket för beskedet om finansiering av skolan; det var välkommet. Jag är lite nyfiken på huruvida dina kompisar där borta på andra sidan har samma uppfattning. I så fall vet vi vad vi kan vänta oss i framtiden.

Anförande nr 108

Tomas Rudin (s): Den höga svansförlust som du säger att vi skulle ha haft under förra perioden är ett skämt jämfört med det som vi läser i det här dokumentet. Det som är bekymmersamt är inte att ni redovisar ambitioner och mål som ni vill uppnå under mandatperioden. Det som är bekymmersamt är att ni sedan bockar av dem och säger att ni har klarat av dem redan efter två år.

Som jag tog upp tidigare har vi till exempel det här med att skolans huvuduppgift är att förmedla kunskap. Det är tydligen uppfyllt. Samtidigt har andelen elever som uppnår gymnasiebehörighet minskat. Ett annat lustigt område är till exempel

kulturen, där samtliga poster som går att mäta har minskningar. Det gäller museerna och kulturskolan. Men i er måluppfyllelse skriver ni ”uppfyllt”. Andelen barn som passerar genom kulturskolan skulle alltså ha ökat. För övrigt har ni uppfyllt alla ambitioner på det området. Det är klart. Kulturen är klar! Det här dokumentet är inte trovärdigt. Det är ett skämt.

Anförande nr 109

C e c i l i a B r i n c k (m): Tävlingen om att formulera fluffiga mål som man sedan kan hitta på lite vad som helst för att påstå sig ha uppfyllt vinner ni med hästlängder, Tomas Rudin.

Anförande nr 110

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Sådana här debatter om årsbokslut tenderar lätt att bli ett slags gnällspikarnas vaktparad. Det är väl det som händer i kväll, vad jag kan se. Ni måste sansa debatten lite, tycker jag. Det är nu ingen hejd på vilken usel verksamhet som bedrivs i Stockholms stad till medborgarnas fromma. Den är tydligen så usel att man knappt ens vill ge ansvarsfrihet.

Då måste vi ändå dra oss till minnes till exempel de medborgar- och brukarundersökningar som finns och som ger Stockholms verksamheter höga betyg. Naturligtvis finns det i alla kommuner verksamheter som man måste förbättra, så också i Stockholm. Men Stockholm är en välskött stad med en god ekonomi där medborgarna i de allra flesta fall får en bra service som de är nöjda med. Allra mest nöjda är de med förskolan i Stockholm.

Detta kan till exempel ställas i relation till hur nöjda föräldrarna är med förskolan i Göteborg, där man aldrig någonsin har uppfyllt barnomsorgsgarantin och där man satsar betydligt mycket mindre pengar än vad vi gör här i Stockholm. Det gäller också på skolans område. Stockholmskolorna är relativt nöjda med den verksamhet som våra tusentals anställda presterar varje år i den här staden. Jag tycker faktiskt att debatten behöver hyfsas något. Stockholm är en fantastisk stad att bo i. Vi levererar mängder av goda verksamheter varje dag. Det ska vi egentligen inte tacka oss själva för, utan det ska vi tacka alla våra anställda för.

Anförande nr 111

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Om Lotta Edholm tycker att vi är gnälliga må väl det vara hänt. Jag skulle vilja ställa samma fråga till dig som jag har ställt till tidigare borgarråd. Vilken av de här skrifterna gäller? Jag sitter här och bläddrar frenetiskt, och jag har hittat uppemot nio stycken skillnader mellan dokumenten. Det står att ni har uppfyllt saker i den ena men inte i den andra. Där står det att det pågår.

När det är en sådan skillnad mellan de här dokumenten tycker jag att det säger en hel del om hur stadens uppföljning ser ut i övrigt och att vi faktiskt inte vet hur det ser ut eftersom det saknas kvalitetsindikatorer. Det är sådant vi har pratat om länge i fullmäktige och som också vi var överens om under förra mandatperioden när vi

diskuterade stadens ledning, styrning och uppföljning och hur vi skulle jobba med det integrerade ledningssystemet.

Du kanske kan svara på hur det kommer sig att det är en helt annan beskrivning i det dokument som är upptryckt för stockholmarna än i det dokument som vi fattar beslut om här i dag och fastställer i fullmäktige. Det har inte jag fått något svar på.

Anförande nr 112

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Det är verkligen extremt olyckligt ifall det står olika saker i de olika dokumenten. Det är jag den första att skriva under på. Men självfallet påverkar inte några sakfel i den ena eller den andra riktningen detta att Stockholms stad bedriver fantastisk verksamhet för våra medborgare runt om i staden.

Själv har jag hittat ett stort stavfel i en av rubrikerna som jag tycker är upprörande. Men det föranleder inte mig att säga att hela Stockholms stads verksamhet är usel, och det är det jag tycker att ni ägnar er åt just nu.

Anförande nr 113

A n n M a r i E n g e l (v): Lotta Edholm! Jag förstår nästan att du tar till sådana här trick. Ditt område är ju ett av dem som har gått allra sämst. Ni gick ut med högt satta mål, och det visar sig i redovisningen – trots att ni gör vad ni kan för att skyla över det – att det står väldigt illa till med skolan. När det gäller förskolan har ni löst garantin genom att öka barngruppernas storlek. Det är inte heller någonting som är särskilt populärt bland föräldrarna här i staden.

Det är väl ingen överraskning för dig att vi inte tycker att ni för en bra politik. Vi påpekar att ni har fel inriktning och att er politik har lett till ökade klyftor här i staden. Du gömmer dig bakom de anställda i staden och säger att det är dem vi ska tacka för det här. Jo visst, men ni har ju minskat antalet anställda med 2 000 på ett år. Så var det med de jobbsatsningarna. Och det budskap som de flesta anställda här i staden har fått det här året är detta: Det är bättre att någon annan gör ert jobb. Det är bättre att någon annan tar över. Om det är så att ni inte tycker att vi är bra och att vi för rätt politik ska ni flytta på er! Tyvärr ser det ut så. Det är skrämmande. Det är en tystnadens kultur som har brett ut sig i staden.

Kom inte och påstå att hela staden fungerar därför att de anställda fungerar! Göm dig inte bakom sådana floskler.

Anförande nr 114

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är ju då märkligt att det inte finns någon verksamhet i Stockholm som någon är så nöjd med som just förskolan. Det är den verksamhet som stockholmarna är allra mest nöjda med när man frågar föräldrarna. Det beror på att vi bedriver en bra förskola i Stockholm. Jag tycker att den här vaktparaden av gnällspikar också kastar lort på våra anställda, som varje dag går till jobbet och gör en bra insats för stockholmarna.

Anförande nr 115

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Skolborgarrådet! Jag har några grejer att ta upp när det gäller skolan, som hade ett mörkt år 2007. Elevinflytandet har minskat. På Globala gymnasiet exempelvis togs den elevstyrda styrelsen bort. Det är en tillbakagång. Överallt försöker man annars förbättra demokratin och elevinflytandet, men i Stockholm går det åt andra hållet.

En annan sak är den psykiska ohälsan hos barn, som ökar. Tyvärr har det i Stockholm blivit så att vi har färre vuxna per barn i skolan. Det är åt det hållet det går. Skolborgarrådets partiledare nu har varit ute och sagt att staten ska gå in med riktlinjer för hur många kuratorer som behövs per elev. Det kanske är en sådan politik som behövs. Antalet kuratorer har verkligen fått minskats här i skolan.

Jag måste också få ställa en fråga. Varför lade man ned två välfungerande skolor – Västbodaskolan och Dalhagsskolan? Stockholm behöver fler skolor som de skolorna, och inte färre.

Anförande nr 116

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Stockholms stad har bra skolor som varje dag ger möjligheter till elever att klara sig i livet. Men självfallet måste också våra skolor bli bättre. De måste framför allt bli bättre på att ge elever kunskaper – de elever som har de största behoven.

När det gäller de elever som är duktiga i Stockholms skolor går det bättre och bättre. Vi höjer våra betygssnitt i Stockholm till skillnad från till exempel de socialdemokratiskt styrda Malmö och Göteborg. Där har man betydligt större problem och även betydligt mindre resurser. Självfallet finns det ett samband mellan resurser och resultat även om det inte alltid är alldeles tydligt. Stockholm satsar mer pengar på sin skola än de flesta andra kommuner i Sverige. Det tycker jag är alldeles utmärkt.

Anförande nr 117

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Jag tvekar inte en sekund att ansluta mig till gnällspikarnas vaktparad. Jag har väljarnas mandat att syna högeralliansens politik. Det finns berättigad kritik, så man kan inte låta bli att framföra den.

Under rubriken ”Integration” står att målet med Järvalyftet delvis är uppnått. Jag skulle vilja att ni förklarar för Järvaborna och mig på vilket sätt ni har genomfört Järvalyftet. Det som ni hittills har åstadkommit där är att avsäga er ert ansvar för de boende genom att sälja hela fastigheter. En hel stadsdel på Järva ska säljas – Husby. På vilket sätt tror ni att ni kan påverka när ni säljer hela fastighetsbeståndet som Svenska Bostäder har i dag till en privat fastighetsägare och dessutom till kraftigt reducerat pris? Kan ni påverka den här stadsdelens lyft? Det finns ju en del problem som människor brottas med i dag. Jag tror inte att man genom att sälja en hel stadsdel till en privat fastighetsägare påverkar miljön för de boende.

Ni gick till val på att ni ska prioritera omvandling av bostäder i ytterstadsområden. Resultatet har tyvärr blivit tvärtom. Det som händer i dag är att man ombildar i

rasande takt i centrala delar i staden och i attraktiva närförorter medan det inte har blivit någonting alls i de områden som ni säger att ni prioriterar. Då passar ni på att bestraffa de här människorna genom att sälja hela fastigheter till privata värdar.

Jag undrar om ni kan gå med på att låta de boende som berörs av försäljningarna vara med och bestämma om de vill bli sålda till en privat fastighetsägare. Det vore i enlighet med de mest grundläggande demokratiska principerna om ni lät människor ha inflytande över sitt boende när det handlar om vem som ska äga deras bostäder.

Jag tycker att den politik som förs vad gäller integration inte är i världsklass, utan den är käpprätt åt ... jag vet inte vad!

Anförande nr 118

B j ö r n L j u n g (fp): Herr ordförande! Jag har noterat att mina kolleger inte finns i salen, så jag tänkte att jag allmänt kan berätta om hur det egentligen ligger till. Mehdi Oguzsoy är förvisso läskunnig, men han tolkar sanningen och det som finns i olika dokument på sitt sätt. Det är naturligt.

Under 40 års tid, sedan miljonprogrammen började färdigställas i Stockholm, har vi haft problem. Vi har haft problem i alla stadsdelar. Sedan dess har vi använt oss av alla möjliga former av åtgärder – storstadssatsningar, ytterstadssatsningar och den ena satsningen och miljarden efter den andra. Och problemen kvarstår.

Vi menar att Stockholms stads bostadsbolag kanske inte ska ta hela ansvaret själva utan begära att vi delar ansvaret också med andra fastighetsägare, som kanske kan komma in med nya idéer och kan fortsätta att vara lika goda fastighetsägare och hyresvärdar. De kan komma med lite goda idéer om hur man kan komma till rätta med problem i bostadsområden. Det är det vi vågar oss på att göra nu, Mehdi Oguzsoy. Och vi tror faktiskt att det här kommer att bli bättre.

Anförande nr 119

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Det som är slående i kväll är att när borgerligheten inte tål den kritik som framförs av oppositionen anklagas vi för att vara dåligt pålästa.

Du säger att det behövs nya aktörer på de här områdena för att lösa problemen. Hur ska du kunna uppfinna hjulet för femtioelfte gången, Björn Ljung? Problemen är uppenbara, och lösningarna kan staden som har kraft, inflytande och ekonomiskt styrka erbjuda genom att satsa i de här områdena.

Man hör argumentet att allmännyttan är dominerande i de här områdena, och därför måste nya aktörer komma in. Om ni är ute efter att skapa balans mellan allmännyttan och privata fastighetsägare kan ni börja i de centrala delarna av staden och i närförort. Snart är hyresrätten i de sistnämnda områdena ett minne blott, Björn Ljung. Vad tänker du göra åt det?

Anförande nr 120

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Årsredovisningen är nästan en hyllning till vad de styrande har lyckats genomföra eller ämnar genomföra. Majoriteten talar om ett Stockholm i världsklass, allt medan en ensamstående förälder med låga inkomster eller en person med ekonomiskt bistånd är förlorare. Det ges inte heller någon klar bild över hur det ser ut med arbetslösheten och jobbtorgen.

På flera viktiga områden tilldelas allt mindre medel, till exempel skolan, äldreården, integrationen, försörjningsstödet och det som gäller personer med olika former av funktionsnedsättning. Järvalyftet blev inget lyft för de boende. Upprustningen kan komma att leda till dubbelt så höga hyror.

Nedskärningar och avgiftshöjningar inom kulturskolan har medfört att många elever har tvingats sluta, inte minst i förorten. Många barn och ungdomar har inte råd att gå till de kommunala baden. Den avgiftsfria månaden i förskolan har tagits bort. Akassan och sjukpenningen sänks på nationell nivå. I Stockholm sänks socialbidragsnivån kraftigt då SL-kortet inte längre ingår i socialbidragsnormen.

Inom skolområdet behöver fler elever bättre stöd för inhämtande av kunskap och för att därmed uppnå behörighet i grundskolans kärnämnen. När det gäller skolk, mobbning och skolans arbetsmiljö behövs mätningar som gör att man kan följa utvecklingen. Det behövs mer personal kring eleverna, som resurspersonal, skolsköterskor och kuratorer.

Inom äldreomsorgen tas de uppskattade servicelägenheterna bort trots att många äldre vill bo i servicelägenhet. Även servicerestauranger, som innebär social gemenskap för de äldre, läggs ned. Hemtjänsten gör av besparingsskäl allt kortare hembesök, bland annat i stadsdelen Skarpnäck.

Korttidsplatserna på Hemmet för gamla läggs ned. Billigare platser anses vid behov kunna köpas på annat håll. Skarpnäck med flera stadsdelar går med underskott. Tydligen har inte majoriteten förmått fördela medel utifrån stadsdelar med sociala behov. Fördelningssystemet bör ses över.

På sidan 49 står mitt på sidan angående psykiska funktionsnedsättningar att ett väl fungerande boende och daglig sysselsättning eller arbete är viktiga hörnstenar för att förbättra livssituationen för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Samtidigt står det att läsa i Söder om Söder den 1 april att även trä- och metallverkstaden i Bagarmossen där 13 psykiskt funktionshindrade arbetar läggs ned om en månad.

Verkligheten bakom årsredovisningens lovord är inte så smickrande. Bifall till Miljöpartiets reservation i borgarrådsberedningen!

Anförande nr 121

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Gnällspikarnas vaktparad eller julafton kanske vi ska säga, sade Lotta som inte är i salen längre. Nu är det faktiskt oppositionens roll att granska majoriteten, och vi granskar den här årsredovisningen. I den är de vackra orden staplade på varandra, men det är väldigt långt från den verklighet som finns ute på våra skolor. I alla olika skolformer, från grundskolan till

gymnasiet, vux och sfi, är det stora ekonomiska problem. Och de ökar under 2008, kan jag tillägga.

Det är de kommunala grundskolorna och gymnasieskolorna som tvingas spara med risk för att den onda spiral de då hamnar i bara ökar och ökar. Under 2007 lade majoriteten med buller och bång ned Västbodaskolan i Farsta. Ni vet det säkert, men jag kan tala om att det har fått allvarliga följder i Farsta. Det har gjort att Hästhagskolan, som nu är en F-3-skola, har fått mycket stora problem. Kvickenstorpsskolan är en 4-9-skola. Det är väldigt bra att det är en 4-9-skola. Det tänker jag inte gnälla om. Det gillar jag, men det finns stora problem. Det har fått väldiga följder att Västbodaskolan lades ned på två veckor.

Dalhagsskolan i Husby lades ned för inte så länge sedan. Där gick barn som har sådana behov att de behöver gå i lite mindre klasser med flera lärare. Dalhagsskolan behövdes verkligen. Det går inte att trycka in barn med skohorn i Husbygårdsskolan och Oxhagsskolan, som nu har skett.

Centraliseringen av grundskolan har inneburit att samverkan med förskolor och socialtjänsten inte längre fungerar som förut. Målet om en skola för kunskap har inte nåtts. Andelen förskollärare har inte ökat. Barngrupperna i förskolan blir större och större. Jag minns mycket väl hur det var under den förra mandatperioden när ni från den här sidan ständigt, varje möte, var uppe och hackade på att barngrupperna inte minskade trots att de faktiskt minskade. Ni hackade på att vi inte klarade barnomsorgsgarantin, men det gör ju inte ni heller.

Andelen elever som går ut nian behöriga till gymnasiet har minskat. Här står det i årsredovisningen: Skolans huvuduppgift, som ska vara att förmedla kunskap, är uppfylld.

Andelen elever som lämnar grundskolan med behörighet till gymnasiet ska öka jämfört med föregående läsår. Det är ej uppfyllt, för det har minskat. Det går ju inte ihop. Politiken går inte ihop. Den här årsredovisningen är bara vackra ord. Det är inte verkligheten.

Anförande nr 122

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag skulle vilja säga precis som Cecilia Brinck sade förut, att du ägnar dig lite åt torrsim, Inger Stark. Du var ju själv med i den förra majoriteten som satsade en bråkdel av vad vi satsar nu när det gäller resurser till skolan. Det verkar som om du inte trodde att det lades ned skolor under er tid. Det gjordes också, och det är klart att det tar ett tag innan den här organisationen har satt sig. Jag kan tala om där jag verkade, i Spånga-Tensta, gick ni först ut och lovade att ni skulle rädda skolor, men det hann inte gå ett halvår innan lade ned dem. Då hade ni ändå lovat att rädda dem. Jag tycker inte att man ska vara så jättesäker på sin sak. Jag tycker inte man ska kasta sten om man inte har gjort särskilt mycket bra själv.

Anförande nr 123

I n g e r S t a r k (v): Jag kastar inte sten, Ann-Katrin. Jag granskar er politik. Det här är inte vår politik. Det är er politik. Nu har ni regerat så länge att ni får stå för

den politik ni för. Faktum är att skolorna går med underskott. Om vi tittar på 2008 är det en total katastrof på Nytorpsskolan. 4 ½ miljon ska sparas in. Ni kan inte komma och snacka om att ni har en skola i världsklass när verkligheten ser ut som den gör.

Sedan kan jag garantera dig att vi inte har lagt ned någon skola på 14 dagar från första budet om att det skulle ske tills beslutet var fattat. Det är ofattbart. Stå för er politik!

Anförande nr 124

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Inför budgetdebatten 2004 stod jag här och kunde konstatera att den enskilt största satsningen som skedde i den dåvarande majoritetens budget var på socialbidrag. Det fanns ingen annan enskild sak som man satsade så mycket på som på socialbidragen. Därför är jag jätteglad att kunna konstatera att förra året var antalet bidragstagare det lägsta sedan 1982. Vi kunde spara, eller vi behövde inte spara, för pengarna behövdes inte. År 2003 hade staden i genomsnitt 14 220 bidragstagare. Förra året var det 12 900, och det trots att vi har tagit emot en mängd flyktingar till vår stad.

Jag tycker att det är roligt att så många människor har fått en möjlighet att försörja sig själva. De har fått ett friare liv. Det är faktiskt den allra viktigaste delen av valfriheten att man kan jobba själv och leva på sin egen lön. Det är någonting som jag är jättestolt över. Det är roligt att det fortsätter att sjunka. Man kan titta på konjunkturavmattningen, men man kan räkna med att det kommer att sjunka i år också även om det inte blir i riktigt samma takt som förra året då det var 11 procent.

En annan sak är att vi faktiskt uppfyllde barnomsorgsgarantin. Vi öppnade en förskoleavdelning varannan arbetsdag. I vissa stadsdelar har det varit större barngrupper, men det är koncentrerat till ett visst antal stadsdelar där det har varit svårt att få mark. Men vi fortsätter, och ni vet också att vi bygger hela tiden. Förra året föddes det jättemånga barn i Stockholm, och det var verkligen roligt. I år kommer att det att födas många barn i Stockholm, och det är precis lika roligt. Och vi bygger för att alla de barnen ska få en förskoleplats.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 125

K a r i n R å g s j ö (v): Det är självfallet jättebra att fler har jobb. Det tycker vi också. Men unga människor har fortfarande väldigt svårt att komma ut på arbetsmarknaden. Min fråga till er är: Vart tar de vägen? Vad jag förstår gör inte Jobbtorgen speciellt mycket för den ungdomsgruppen, i alla fall inte de som inte finns på Järvafältet.

Andelen av befolkningen som har fått bistånd har visserligen minskat från 5,1 till 2,3 procent mellan 2006 och 2007, men andelen hushåll som har haft bidrag i nio månader eller mer har ökat från 31,2 procent till 36,5 procent mellan de här åren. Det är förstås trist.

Det jag är mest nyfiken på är vad ni gör för gruppen unga vuxna som har hamnat i limbo eftersom stadsdelarna inte jobbar med dem längre och verksamheterna för dem inte funkar ute på Jobbtorgen.

Anförande nr 126

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det är svårt att hinna med allt på en minut, men jag kan börja med att säga att när det gäller unga vuxna finns till exempel ett Jobbtorg ute i Rinkeby. Där har man lyckats bättre än på andra ställen. Man ska inte glömma att Jobbtorgen har funnits i år. Det är en uppstart för Jobbtorgen, och man kan se att de knaprar på. Det går bättre och bättre. Det vore orealistiskt att tro att man knäppte med fingrarna den 1 januari, och sedan var det full fart. Det kommer att bli bra. Det tar tid, och det blir bättre och bättre. Det kan man redan se.

Anförande nr 127

M o n i k a L i n d h (s): Fru ordförande! Du tar upp barnomsorgsgarantin, Ann-Katrin. Jag tror att det är väldigt bra om man läser stadsdelarnas verksamhetsberättelser. Där talar de väldigt tydligt om hur de har gjort för att klara av att hålla barnomsorgsgarantin. Det är sex stadsdelar, Farsta, Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby, Skarpnäck, Kungsholmen och Södermalm, som har uppfyllt barnomsorgsgarantin genom överinskrivning med ett eller två barn i grupperna. Man uttrycker det på lite olika sätt. Man säger att man har varit tvungen att skriva in fler barn. Man säger man uppfyllt detta genom tillfällig överinskrivning eller genom överinskrivning hela året. Ibland säger man att man har fyllt på i befintliga grupper. I en stadsdel säger man till och med att barnomsorgsgarantin har uppfyllts till priset av ett ökat antal i barngrupperna.

Det rör sig om ett eller två barn i varje grupp i de här stadsdelarna. Jag tror att det beror på lite mer än att man inte har hittat mark i en eller två stadsdelar för att bygga förskolor. Nu har kommit i gång med 130 avdelningar. Det kan jämföras med 149 år 2006.

Anförande nr 128

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): För det första är det inte en överinskrivning med ett eller två barn på varje avdelning i de här stadsdelarna. Du vet lika väl som jag att när man talar om innerstadsstadsdelar och andra stadsdelar där det har fötts mycket barn handlar det om att få fram mark. Det jobbar man med hela tiden. Det byggs kontinuerligt, och det planeras kontinuerligt. Det låter som om det var hela stadsdelar som har gjort detta. Det är på vissa avdelningar som man har löst det på det här sättet. Det har gjort tillsammans med personalen, och det är inte permanent.

Anförande nr 129

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Jag blir alltid förvånad när politiker blandar ihop att sysselsättningen funkar och det som politiker har gjort. Det är jättebra att arbetslösheten har gått ned. Det är jättebra att socialbidragen minskar. Men är det Stockholms politikers förtjänst? Är det regeringens förtjänst? Är det den gamla regeringens förtjänst? Eller ännu värre: Är det på grund av ett krig som pågår och

som driver fram en bra konjunktur? Det är märkliga tankar som förs fram när man kopplar ihop detta på ett så enkelt sätt. Det hör egentligen inte hemma i den här salen.

Anförande nr 130

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Man kan säga att oberoende instanser har bedömt att hälften av de nya jobbtillfällena som har kommit beror på den nya regeringens politik. Annars vore ju politik meningslös. Det har följts upp av staden. Man har noggrant sett till att de människor som har möjlighet att få ett jobb också får det. Det är klart att vi är en del av detta också, även om det till huvuddelen beror på regeringens politik och arbetsmarknaden.

Anförande nr 131

M o n i k a L i n d h (s): Fru ordförande! Vi börjar närma oss slutet på den här debatten. Det har varit oerhört intressant att följa retorikens krock mot verkligheten. Att stadens ekonomi ska förbli stark vilar på två delar. Den ena delen är de verksamhetsmässiga målen, och den andra delen de finansiella målen. Balansen mellan de här tydliga och mätbara finansiella målen och de verksamhetsmässiga målen är något som kommunallagen säger ska finnas. Vi har nu mött beskrivningen av hur de verksamhetsmässiga målen inte har uppfyllts. Under sammanträdet gång har vi hittat en mängd brister i dokument och måluppfyllelse.

Jag ska koncentrera mig på de finansiella målen. Jag ska inte heller prata om Skarpnäcks *annus horribilis*. Det vill jag inte belasta den här församlingen med. I stället ska jag prata om de finansiella målen. Det finns fem finansiella mål, och staden har lyckats att uppfylla två och ett halvt kan man säga.

Det absolut viktigaste finansiella målet är att stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkterna ska rymmas inom börsen. Det ska rymmas i plånboken. Det ska inte vara mer kostnaderna än 100 procent av intäkterna, och intäkter är skatteintäkter och finansnetto. Det är bra om en kommun ligger så nära 100 som möjligt. Det ska inte vara för mycket och inte för lite.

År 2006 låg vi på 99 procent. Det är precis lagom. År 2007 ligger man på 101 procent. Det är inte bra. Det är stadens fantastiska ekonomiska tjänstemän som lyfter ett varningsfinger till den här borgerliga majoriteten och säger att så här får man inte göra. Målet är icke uppfyllt. Ett av de viktigaste finansiella målen i staden för en god ekonomisk hushållning har inte uppnåtts. Det får konsekvenser.

Skillnaden mellan nettokostnaderna och skatteintäkterna var drygt 1 300 miljoner. Det faktum att så mycket pengarna inte rymdes inom formen som skatteintäkterna medger betyder att 2008 är det år då de här kostnaderna ska pressas tillbaka. Då kommer ni alla nämnder och styrelser att få uppleva det *annus horribilis* som vi förhoppningsvis har lämnat i Skarpnäck, men jag tror inte det. Kostnaderna måste pressas ned.

Jag undrar varför finansborgarrådet över huvud taget inte nämner detta under kvällens debatt.

Anförande nr 132

Borgarráðet N o r d i n (m): Fru ordförande! Detta nämns, och det är alldeles riktigt som Monika Lindh säger att långsiktigt kan man inte ha en sådan här nivå. Sedan väljer Monika Lindh mycket noga att peka på just 2006 då det var 99 procent. Jag kan påminna om 2005 då det var 101, 2004 då det var 102 och 2003 då det var 100. Även under socialdemokratiskt styre har det här ibland vickat över. Det gäller att hela tiden arbeta med att vi håller oss inom ramen för skatteintäkter och finansnetto. Där är vi helt överens. Jag ser fram emot ett socialdemokratiskt ansvarstagande i nämnderna framöver så att vi verkligen kan nå det målet 2008.

Anförande nr 133

M o n i k a L i n d h (s): Jag kan lova dig, Sten Nordin, att det nog inte är Socialdemokraternas inflytande under det här året som har lett till att det ligger på 101 procent. Vi har inte haft någonting att säga till om trots mycket kraftfulla varningar. Det som är intressant i den jämförelse som du tar upp från 2003, 2004 och 2005 – något år var det 100 – är att vi under åren 2003–2005 också hade en mycket kraftig lågkonjunktur i den här staden. Du har inte lyckats att hålla det här målet under det år då vi har haft högsta högkonjunkturen. Det är nästan en bedrift. Hur du ska klara 100-procentsmålet när konjunkturerna viker, arbetslöshetssiffrorna försämras och fler människor utanför trygghetssystemen behöver mer stöd, service, omsorg och insatser ute i stadsdelarna är för mig en gåta.

Anförande nr 134

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag måste erkänna att jag nog har ett lite småtrist, ovanligt kameralt drag här i kväll. Efter Monika Lindhs ytterligare bidrag känner jag nämligen ett behov av att återföra bokslutsdebatten till de kommunalekonomiska frågorna, om ni ursäktar. Jag inser att tanken svindlar. Det är ofönt av mig. Fullmäktige får väl mest av allt tolka detta som en kvardröjande saknad efter Erik Nilsson, som i timtal kunde excellera kring ILS-system och budgetuppföljningsmodeller.

Jag har tidigare här i kväll talat om stadens bästa tänkbara kreditrating. Vi har talat om avsättningar till infrastruktur. Vi har talat om skattesänkningen. Vi har talat om det unikt låga antalet bidragstagare. Men vi har inte, tills Monika Lindh nyss gjorde det, talat om det här målet som vi inte uppnådde under 2007, alltså de 101 procenten. Det skulle, som alla minns från budgetdebatten i november 2006, vara max 100. Vän av ordning, som det heter i insändarspalterna, och nu Monika Lindh undrar då varför.

Låt mig klara ut det här och nu, så att ingen oklarhet vidare ska råda. Det beror, som finansborgarrådet var inne på i sitt inledningsanförande, på en engångseffekt av det nya pensionsavtalet, som för övrigt den förra majoriteten initierade. Pensionernas andel av intäktsmassan ökade från sex till nio procent för 2007 har jag erfarit från vanligtvis välunderrättad källa. Men det starka bokslutet gör att överskridandet stannade vi en procent. Monika Lindh borde alltså vara väldigt nöjd. Det var väldigt nära 100 procent. Det var väldigt nära målet där, och på övriga väsentliga punkter har vi uppnått målen väldigt tydligt.

Så bra är det faktiskt, ordförande och fullmäktige, på punkt efter punkt. En mer ödmjuk person än jag skulle kunna säga att det är vår ödmjukhet som gör vår storhet så betagande. Själv skulle jag, som ni förstår, aldrig uttrycka mig på det sättet. Jag nöjer mig därför med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 135

Monika Lindh (s): Icke desto mindre är det en kostnad som belastar resultatet i årets bokslut. Jag tycker att det är väldigt spännande att läsa verksamhetsberättelsen. Den säger en del om vad som komma skall. Oavsett vilka kostnader ni glömde att avsätta för i 2006 års bokslut – det var då medlen för de här pensionskostnaderna avsattes – blir det intressant att se vilka kostnader ni glömmer att ta med 2008. Effekterna av det nya pensionsavtalet var kända när det tecknades i januari 2006. Det skulle innebära lägre kostnader för 2006 och väsentligt högre kostnader för 2007. Alltså borde ni ha tänkt på det då och avsatt tillräckligt med medel i bokslutet för 2006.

Anförande nr 136

Rolf Könborg (m): Ordförande, fullmäktige! Nu uttrycker sig Monika Lindh som om vi på något sätt skulle ha försökt dölja det här. Jag vet inte om det är en del av detta att det var med stor tvekan som man tillstyrkte att det här skulle godkännas. Det finns något slag underliggande ton av att vi skulle ha tricksat. Det vill jag med kraft tillbakavisa. Självklart är det här en kostnad som belastar bokslutet. Det har vi varit extremt, jättetydliga med hela tiden, och jag var det nyss. Man kan tycka att alternativet vore sämre, Monika Lindh. Det skulle ha varit att det här skulle ha varit en kostnad som inte hade belastat bokslutet. Vad skulle det vara om inte tricksande? Jag bara frågar.

Anförande nr 137

Ann Mari Engel (v): Ja, Rolf, det är intressant att du vill att debatten ska handla om siffrorna och inte om verksamheten. Jag trodde att årsredovisningen var just relationen mellan ekonomin och verksamheten. Vi har försökt visa att pengarna faktiskt inte har räckt till för den bra verksamhet som ni säger er ha velat bedriva. Då är det så enkelt att ni har valt att i stället lägga pengarna på sänka skatten, vilket har gynnat de rikaste och missgynnat de fattigaste i staden. När det var lågkonjunktur och det inte var 100 procent gjorde vi inte det valet. Det valet fanns inte. Men det här är helt och hållet ert val. Det får ni lov att stå för. Ni valde att sänka skatten och satsa på de rikaste.

Anförande nr 138

Rolf Könborg (m): Ordförande, fullmäktige! Ann Mari Engel säger att pengarna inte har räckt. Jag tycker att det är en intressant formulering. Då måste man fråga: Vilka pengar har räckt till vad? I vår värld är det uppenbart att de här pengarna för det första med råge har räckt till verksamhetens behov och dessutom till att fylla på i enskilda stockholmares plånböcker. Pengarna har i själva verket räckt alldeles utmärkt väl, Ann Mari Engel, både till det ena och, inte minst viktigt, till det andra, nämligen de enskilda stockholmarnas plånböcker. Deras köpkraft har ökat och

förbättrats och fortsätter att öka och förbättras under resten av den här mandatperioden minst, Ann Mari Engel.

Anförande nr 139

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Jag kan replikera direkt och säga att jag sade att de inte har räckt till den goda verksamhet som man vill ha i staden och som ni också påstår er vilja ha. Det dokument som har legat på bordet i kväll har väldigt stora komiska poänger, om det inte vore så sorgligt. Det är en sagobok som ni kallar *Uppföljning av målen i kommunfullmäktiges budget*. Jag skulle ha all respekt för om ni inte efter två år kan uppfylla de mål ni har ställt upp. Men problemet är ju att ni säger att ni har uppfyllt dem. Det blir bara nys på punkt efter punkt.

Värna blandade upplåtelseformer i hela staden. Det är delvis uppfyllt. Alla som är socialbidragsberoende ska garanteras insats inom fem dagar. Det är uppfyllt. Järva ska förnyas. Det är delvis uppfyllt. När det gäller kultur är det bara uppfyllda mål, och vi vet hur det ser ut med alla de stora hål som finns i budgeten. Det lokala kulturutbudet i staden ska stärkas och utökas. Det är uppfyllt. Alla vet vilka stora nedskärningar det har varit på kulturen i stadsdelarna. Antalet elever i Kulturskolan ska öka. Det är uppfyllt. Staden ska tillhandahålla god fritidsverksamhet för barn och ungdomar. Det är uppfyllt. Möjligheterna till lokalt inflytande över angelägna stadsmiljöfrågor ska säkras. Det är uppfyllt. Varje skola ska granskas på ett likvärdigt sätt. Det är uppfyllt. Antalet barn i småbarnsgrupperna ska vara 14 och 18 barn. Det är faktiskt bara delvis uppfyllt. Där har till och med revisorerna sagt att ni över huvud taget inte har uppfyllt det. Den enskilde ska ges större inflytande över insatserna i äldreomsorgen. Det är uppfyllt. Bland det mest häpnadsväckande är detta att kvinnofrid ska råda både i hemmen och på gatorna. Det är delvis uppfyllt. Stockholm ska vara en trygg, säker, ren och vacker stad. Det är uppfyllt. Städgarantin med städning inom 24 timmar är uppfylld.

Jag tror att om man frågar vilken stockholmare som helst så håller de inte med om att det här uppfyllt. Det är därför som det blir lite lätt komiskt, om det inte vore så tragiskt.

Jag skulle vilja återvända till det som vi kallar det onämnbara, nämligen trängselavgifterna. Det finns inte ett ord om detta i årsredovisningen. Ni har ändå infört dem under 2007. Ni införde det. Ni förfuskade idén. Ni gick emot stockholmarens vilja att det skulle gå till kollektivtrafiken. Ni satsar på era miljardslukande vägprojekt. Men ändå, efter att ha stått här i fyra år och hört inte minst dig, Sten Nordin, säga att detta skulle bli en katastrof för stockholmarna, skulle jag vilja fråga: Hur blev det? Gick näringslivet omkull? Gick alla småbarnsföräldrar i konkurs? Fick affärerna i innerstaden slå igen? Allt detta hörde vi om så många gånger.

Om det inte gick så, Sten Nordin, efter att ni har infört trängselavgifterna, kanske det säger någonting om behovet av ekonomiska styrmedel. Säger det någonting om er goda förmåga att tolka stockholmarnas vilja? Säger det någonting om behovet av att införa miljöåtgärder?

Anförande nr 140

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Vid det här laget tror jag att alla är helt klara över att Ann Mari Engel har gått exakt samma kurs i innantilläsning som Tomas Rudin tidigare gjort. Jag tror till och med att ni prickade in de flesta punkterna gemensamt. Men det var inte det jag skulle säga.

Det intressanta är formuleringen: Pengarna har räckt. Ann Mari Engel får ursäkta att jag hakar upp mig lite på den. Problemet är att med er politik räcker inte pengarna till för de enskilda människorna. Med er politik är det alltid skattehöjning och aldrig skattesänkning. Det är aldrig mer pengar till de enskilda stockholmarna. Här kan vi konstatera mer anekdotmässigt att om Stockholms stad fått, om lagen hade tillåtit oss, hade vi nu kunnat ge en skatteåterbäring till de enskilda stockholmarna på runt 1 500 kronor, vilket hade varit en väldigt viktig och värdefull signal att skicka ut. Detta tillåter inte lagen. Då får vi hitta andra metoder typ framtida skattesänkningar för att återföra ännu mer pengar dit de rimligen och rätteligen hör hemma, nämligen hos de enskilda stockholmarna.

Anförande nr 141

A n n M a r i E n g e l (v): Ja, Rolf, det kanske skulle behövas en kurs i att läsa era dokument eftersom det inte står något sanningsenligt i dem. Men innantill kan både jag och alla andra här i salen och även en hel del stockholmare läsa, och de blir nog lite häpna, precis som jag.

Jag kan överlämna en uträkning till dig som vi i Vänsterpartiet har gjort över vad olika människor här i staden, till exempel en lågstadielärare med två barn, en ensamstående med ett barn eller en metallarbetare, förlorar och tjänar på er skattesänkning. För de allra flesta som har medelinkomst eller lägre blir det sammanlagt så att man förlorar pengar därför att skattesänkningarna äts upp av era avgiftshöjningar. Du ska gärna få läsa det här, och jag hoppas att du lär dig något.

Anförande nr 142

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag vill kommentera det Ann Mari Engel tar upp om trängselskatten. Man kan väl säga att i den meningen är Ann Mari Engel en ganska dålig vinnare av folkomröstningen som står här och är jättemissnöjd över att folkomröstningens resultat har genomförts. Det är en väsentlig skillnad mot vad ni ville göra. Ni ville bara lägga trängselskatten som en börda på stockholmarna ovanpå alla andra bördor som den gamla vänsteralliansen ägnade sig åt. Vi i alliansregeringen sänker skatterna. Jobbskatteavdraget och andra saker gör att människor klarar mycket bättre av att få den här typen av avgifter på en viss typ av konsumtion, det vill säga resor eftersom man får skattesänkningar på andra områden. Dessutom har vi också underlättat systemet och gjort det mer användarvänligt. Det är väl det som Ann Mari Engel menar när hon säger att vi har förfuskat systemet. Det är inte krångligt längre.

Anförande nr 143

A n n M a r i E n g e l (v): Men nu blandar du väl ändå bort korten, Sten. Det är väl inte jag som är en dålig vinnare. Det är väl du som inför trängselavgifter fastän

du har stått i den här salen i fyra år och utmålat detta som en fullständig katastrof för den här staden.

Vi beklagar att ni låter pengarna gå till fel ändamål, men vi tycker naturligtvis att det är bra att trängselskatten är införd. Vi drev det hela tiden och förstod att vi hade stockholmarna med oss. Det jag ifrågasatte var om ni med er gammaldags, bakåtsträvande politik verkligen tolkar stockholmarnas vilja. Jag tycker att trängselavgifterna är ett bra exempel på att ni inte gör det.

Anförande nr 144

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Egentligen hade jag inte tänkt säga någonting i det här ärendet. Men i och med att Sten är här kommer jag ihåg att vi träffades för så där elva tolv år sedan i den gamla socialnämnden. Sedan har jag tittat på det här dokumentet där det står: Grunden för integration är självständighet. Stadens mål är att integrationen ska öka, jobb, en väl fungerande skola och goda språkkunskaper med mera. Det intressanta är just invandrapolitiken. Det handlar om hur vi ska få dem i jobb, hur vi ska se till att de lär sig språket och hur vi ska styra och hjälpa dem. Men integrationspolitiken handlar om en ömsesidig process där man även ska se över vad makthavare gör.

Det som har skett nu är en återgång till den gamla invandrapolitiken. Det finns inte ett ord här om diskriminering eller rasism. Vad har hänt under år 2007? Då bestämde sig Moderaterna tillsammans med andra för att man ska ta bort den antidiskrimineringsklausul som fanns i stadens offentliga upphandlingar. Man hoppade av från styrgruppen för europeiska städer mot rasism. Man vill inte vara med längre med Nürnberg, London och Barcelona. Man beslutade att staden inte skulle testa huruvida det finns problem med diskriminering i stadens verksamhet som arbetsgivare. Man beslutade att försvaga arbetet mot krogdiskriminering.

Allt detta saknas i den här årsredovisningen. Det är lite synd att det inte tas upp. Men alla problem med diskriminering har kanske lösts genom att man har bestämt sig för att inte göra någonting.

Anförande nr 145

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter, stockholmare! Jag saknar en person här i kväll, och det är socialborgarrådet Kristersson. Det hade varit bra om han var här och diskuterade lite sociala frågor utifrån den här fina produkten som ni har tagit fram.

Jag återkommer till de fina uppfyllelsemålen. Jag kan inte låta bli att läsa upp detta en gång till: Hemlöshet ska förebyggas och olika stöd- och vårdboenden ska utvecklas. Det är uppfyllt.

Fint, helt fantastiskt, kan man säga. Ni i högeralliansen talar ofta om valfrihet. Det har blivit ett mantra. Valfrihet för vem? Jag tänker på de unga vuxna som blev hänvisade till härbärgen av sina stadsdelsförvaltningar förra året. De har ökat. Jag var själv på Frälsningsarméns härbärge när de blev uppringda av en 19-åring som var på väg. Det är skamligt tycker jag. Vill vi i den här salen se våra 19-åringar

placerade på härbärgen med flerbäddssalar? Nej, det vill vi inte. Vad handlar det om? Handlar det om evidens, som det frånvarande socialborgarrådet brukar nämna? Nej, det handlar om brist på pengar. Så är det. Vilken valfrihet har den här hemlösa i Stockholm när det gäller till exempel härbärgen? Ni säger att ni har uppfyllt härbärgegarantin. Jag tycker inte att det är något plus i kanten riktigt. Det ni borde sträva efter är olika typer av boenden.

Det är också så att tak-över-huvudet-garantin har ökat och beläggningen har ökat. Vad handlar det om i så fall? Det tyder på att antalet hemlösa har ökat och att de får mindre antal andra typer av boenden. Det tycker jag är ett misslyckande.

Antalet personer som bor på stödboende men som inte får behandling ökade också förra året.

Enheten för hemlösa gick back 7 miljoner förra året. Jag tror att det handlar om att det var lite många att jobba med.

Om vi ska komma ett steg närmare handlar det om billiga hyresrätter. I er text återfinns mycket lite av just den centrala frågan: Var ska de hemlösa bo i framtiden? Var ska de bo? Var ska de hitta en plats i the Capital of Scandinavia? Kan ni berätta det för oss?

En annan fråga som jag också tycker är aktuell är: Vart tog er under valrörelsen så omtalade satsning på frivilligorganisationerna vägen under förra året? Jag hittar den inte i verkligheten, men den kanske sker *underground*.

Anförande nr 146

A b i t D u n d a r (fp): Jag engagerar mig alltid i sociala frågor. Jag blir provocerad när Karin pratar. Jag tycker att det är viktiga frågor som du tar upp, Karin. Men å andra sidan, fullmäktige och ledamöter, tycker jag att ni också ska veta lite fakta. I den stadsdel som jag, som tillhör majoriteten, verkar i har vi utvecklat 20 fasta boenden. Vi har utvecklat integrerad vård tillsammans med landstinget. Det här två huvudmannafrågor som är mycket svåra. Vi har till och med utvecklat kedjetänkandet lokalt i Hägersten-Liljeholmen. Vi kommer att genomföra missbruksgarantin från och med den 1 juli. En individ som har beroendeproblem ska inte vänta mer än tre månader. Vi anpassar insatserna i socialtjänstlagen till landstingets beroendevård. Det är nytt i sitt slag. Det finns inte någon annanstans ute i landet. Det kommer att införas i Hägersten-Liljeholmen tack vare den politik vi för här, Karin. Du måste ha lite koll på verkligheten.

Det är mycket svåra frågor vi pratar om. Jag håller med om att det är viktigt att vi har långsiktiga lösningar på hemlöshetsproblematiken. Men de frågorna är mycket komplexa. Ta det lite lugnt!

Anförande nr 147

K a r i n R å g s j ö (v): Du är alltid lika engagerad, Abit. Jag saknar verkligen dig i socialtjänstnämnden. Man får lite mothugg av dig i alla fall. Det gillar jag.

Det ser olika ut i olika stadsdelar när det gäller hemlösheten, men det ser också väldigt illa ut centralt. Det är klart att det är oroande om enheten för hemlösa går back med 7 miljoner, och man skar ned på deras verksamhet under förra året. De får helt andra möjligheter att arbeta. Det är klart att det är väldigt allvarligt.

Hemlöshetsfrågan har vi odlat allihop, samtliga politiska partier. Men hos er ser man att ni faktiskt inte satsar på nytänkande. Ni fastnar i härbärgessmeten. Alla experter, forskare och förvaltningar säger att man inte ska satsa på härbärgen, för där stigmatiseras nämligen den hemlösa.

Anförande nr 148

D i k r a n D i s o n (kd): Fru ordförande! Jag tycker att Karin blandar ihop hemlöshet och tak-över-huvud-garantin. Det är två olika saker. Vi har uppfyllt tak-över-huvud-garantin. Hon vet också att vi har initierat och gått vidare med vandra-vägen-vidare-garantin där vi ska ta itu med de hemlösas problem för att de ska komma vidare. De ska inte bara få tak över huvudet, utan vi ska hjälpa dem. Du vet att de här människorna har olika problem, och det är ganska svårt. Det är inte heller alla som vill ha hjälp. Vi sparar inte på några krafter för att hjälpa dem. Du vet också att vi har jobbat på att ta fram speciella boenden för dem så att de inte ska behöva vara hemlösa och flytta runt.

K a r i n R å g s j ö (v): Jag tycker att det är ett misslyckande när sovsalarna på härbärgena är fulla. Ni säger: Wow, vad bra! Jag tycker att det är väldigt tråkigt. I Råcksta har ni förfelat hela idén. Råcksta har blivit en avstjälningsplats. De som bor där nu får inte hjälp, stöd och behandling. De surrar bara runt i staden på daghärbärgena just nu. De bor på Råcksta, åker in till stan och går på daghärbärgena. Det säger Stadsmissionen, Frälsis och förvaltningen. Hemlösheten är jättekomplicerad. Det vet vi alla. Det är ett stort misslyckande för Stockholms stad och för samtliga partier att vi har så pass många hemlösa.

Ska man göra någonting åt det problemet måste man satsa på boenden, hyggliga hyresrätter. Ursäkta, men det har ni fasiken i mig inte gjort.

Anförande nr 149

J a c k i e N y l a n d e r (v): Ordförande, fullmäktige! Jag ska fylla på med lite mer siffror. Man skar ned med 33 miljoner i socialtjänsten. Man fick 12 miljoner i överskott och 2 ½ miljon i hemlöshetspengar som inte användes inom den verksamheten. Det har kommit 82 nya hemlösa i Stockholm. 82 nya hemlösa med er tak-över-huvud-garanti skulle kosta 14 miljoner. Sug på den ni om ni vill!

Här pratar ni om blommor i rabatten och liknande. Antagligen har blommorna slagit ut och ni ser inte vilka som ligger i rabatterna. Jag tycker att det är skamligt. Det här är ett problem som vi måste ta tag i allihop. Kom inte och säg: Det var inte bättre förut när ni satt vid makten! Jag går inte på den här sandlådsretoriken längre. Pelle slog Niklas, och därför kan Niklas slå Arne. Håll inte på med den retoriken! Ni har hela tiden sagt att vi har fört en dålig politik i Stockholm och att ni har den rätta politiken. Ändå ökar hemlösheten med 82 stycken och ni skär ned på kostnaderna. Hur får ni ihop detta? Ni borde skämmas!

Anförande nr 150

D i k r a n D i s o n (kd): Du vet att den besparing som skedde i socialtjänsten berodde på att man inte kunde tillsätta en tjänst. Det finns även några andra förklaringar som är ganska naturliga. Det är inte så att vi har dragit ned på några verksamheter, utan det finns naturliga förklaringar till att dessa pengar blev över. Det har vi tagit upp i nämnden. Där har du helt fel.

Men jag håller med dig om att det är ett misslyckande. Jag håller med dig om att det finns människor som det går så illa för. Jag tycker faktiskt att ni har en stor skuld i det. Ni har styrt det här samhället rätt så länge. Det är ni som har gjort så att människors villkor har blivit sämre. Det är ni som har gjort att det har blivit ett så hårt klimat i Sverige.

Anförande nr 151

J a c k i e N y l a n d e r (v): Du ramlar rätt ned i sandlådan. Det var det jag sade. Det är det som är så tråkigt. Prata i stället om vad ni vill göra! Kom inte med sådana här ursäkter hela tiden! Du låter precis som mina barnbarn när de har snott cykeln för grannen. De var också oskyldiga. Det var någon annan som hade gjort det innan. Den stod bara där. Försök i stället att agera och var lite framsynt. Erkänn att ni har misslyckats! Du kan aldrig komma ifrån att det finns 82 nya hemlösa i staden. Det ska du inte belasta oss för. Ni har Jobbtorgen och har blivit hårdare när det gäller socialbidrag. De här människorna kommer därifrån. De är utmarginaliserade. Det är de människor som har varit inne i andra stödåtgärder tidigare som inte får dem i dag. Det är dem ni har puttat in där. Så är det. Titta på sanningen i stället. Det är skamligt.

Anförande nr 152

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Föregående talare sade att vi skulle lämna sandlådan, men jag som precis har läst *Augusti 1914* får mer en känsla av dåtidens generaler som försökte att skicka noter för att förklara varandra krig. Och när kriget väl var där var de inte helt överens om varför de krigade.

Den här majoriteten har aldrig haft överbeläggning på våra härbärgen. Det hade vi under den förra mandatperioden. Jag ber om ursäkt för att jag måste referera om det även om jag kan bli anklagad för att vara i sandlådan. Vi har sagt väldigt tydligt – och vi jobbar väldigt konkret med det – att vi inte nöjda med den sociala grundtryggheten. Har man inte någonstans att bo är man garanterad en säng och ett mål mat om dagen. Vi är inte nöjda med det. Vi har talat väldigt mycket om att vi vill ha en vägen-tillbaka-garanti där det sociala eller frivilliga organisationer kommer in för att ge ett stöd till den enskilda människan som har trampat snett i samhället att komma tillbaka.

Visst har vi en lägre budget inom socialtjänsten. Det beror på att vi har allt lägre kostnader för socialbidrag. Är det konstigt att det också matchas mot budget? Jag förstår inte dem som står här och talar om att vi har en sandlådementaltitet, och sedan konstaterar vi att exakt det vi har sagt att vi ska göra det gör vi. Det är ni nöjda med. Det är väl slutsatsen av vad den föregående talaren sade.

Anförande nr 153

J a c k i e N y l a n d e r (v): Vi satt ju i samma nämnd. Det var aldrig fullbelagt. Vi behövde aldrig öppna våra reservboenden under den mandatperioden. Stå inte i talarstolen och dra valser. Det tycker inte jag om, Peter. Jag gillar dig för övrigt, men gör inte det!

Anförande nr 154

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja komma tillbaka till skolfrågorna och måluppfyllelsen. Jag har själv en dotter som går i sexårsverksamhet. Jag blir lite fundersam när jag tittar på den verksamhet som hon befinner sig i. De är 32 stycken i ett och samma rum. Hon är sex år. Då blir jag lite tyst och funderar på om jag gör rätt för henne. För övrigt är det en väldigt bra verksamhet. Det är jättebra elever och jättebra lärare. De gör ett jättebra jobb. Men resurserna räcker inte till.

Tittar vi på resultaten i grundskolan har vi tappat två procent på ett år. Det är ganska allvarligt. Det är den framtid som vi ger våra barn. Det gillar inte jag. Jag måste säga att pratet om satsningen på skolan som högerflanken ägnade sig åt innan valet bara är luft. Det är ingenting. Ni får inte för stockholmarna bakom ljuset. Det är faktiskt inte ärligt att göra det när vi dessutom får klara siffror på att kunskaperna sjunker i skolan. Jag hoppas verkligen att ni kommer tillbaka och börjar prata om skolans innehåll igen. Ni har inget innehåll i skolpolitiken.

Det blir lite märkligt när man tittar i måluppfyllelsen där det står att skolket ska minska, men det mättes inte under 2007. Det var inte på flumskolans tid 2005 eller 2006, utan det var 2007. Då mätte ni inte ens skolket. Jag hoppas verkligen att ni tar framtidsfrågorna för staden på allvar och jobbar med skolfrågorna. Nu går det inte åt rätt håll. Barnen får sämre kunskaper i våra skolor, och det kommer vi inte att kunna bygga ett starkt samhälle på i framtiden.

Anförande nr 155

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag välkomnar verkligen att Magnus Johansson tycker att skolk är någonting som måste motarbetas. Det är nämligen en totalt ny insikt från den delen av salen. När ni hade makten för några år sedan avskaffade ni mätningarna av skolk. Vi har nu återinfört dem i staden. Man arbetar nu på utbildningsförvaltningen för att hitta bra sätt så att man verkligen kan mäta detta. Det får inte göras på höft. Det är myndighetsutövning. Det är otroligt viktigt att det blir rätt. Därför håller man just nu på att inrätta ett nytt datasystem för detta. Jag välkomnar verkligen detta nymornade intresse för att få ned skolket i våra skolor.

Anförande nr 156

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Jag tycker att vi ska ta till åtgärder på olika sätt för att ha eleverna i skolan. Däremot ska de inte straffas efter det. De ska inte straffas med att det står i ett betyg att de inte var närvarande. Betyget ska mäta kunskap, om det nu klarar av att göra det. Om man läser i samma dokument står det att det faktum att man har jobbat med likabedömning av betygen skulle vara en anledning till att kunskapsresultaten har gått ned med två procent. Då frågar man sig: Vad ska man

säga till de elever som antingen har fått ett för högt eller ett för lågt betyg? Vad är det betygen mäter? Jag blir ganska beklämd när man hanterar det på det sätt som ni gör nu.

Anförande nr 157

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Jag har en fråga till Rolf Könberg. Han sade så här: Vad är det för fel att sälja dem som vi inte behöver och använda pengarna till någonting som vi behöver och som är viktigt. Ni har sålt 7 000 lägenheter till privata företag. Är bostäder inte viktiga? Behövs de inte i staden? Vad är det som är viktigare för er än bostäder? Jag vill gärna veta vad det är som är viktigt för majoriteten.

Anförande nr 158

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Just när Roger hoppades att det här var över visar det sig att det inte var det. Tack, Abebe! Det är alltid lika kul. Ja, så är det. Det finns en del kommunala bostäder som vi faktiskt inte anser längre behöver vara kommunala därför att det inte är självklart att de kommunala bostadsbolagen i varje läge är de mest effektiva, de mest serviceminded och i alla väsentliga avseenden ultimata perfekta värdarna. Det är ett skäl. Ett annat skäl är givetvis, och det är någonting som har stort gemensamt politiskt ansvar för, eftersatt underhåll och eftersatta behov i de här stadsdelarna, till exempel på Järvafältet. Vi säger att andra fastighetsägare som kan och vill utveckla de här områdena långsiktig är välkomna att bidra. De behövs. De är välkomna. Allting måste inte göras kommunalt. Nej, det är alldeles korrekt. Även bostäder, inte bara köpcentrum, Abebe, är vi beredda att med stolthet och glädje stå upp för att vi säljer till långsiktiga, seriösa, utvecklingsinriktade, privata fastighetsägare.

Anförande nr 159

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! I årsredovisningen står det inte. Ni sålde 3 000 lägenheter i Husby och Hjulsta. I boken står det att ni skulle utveckla detta genom Järvalyftet, men ni sålde det. Det var ett straff. Det går fortfarande inte ihop.

Anförande nr 160

D i k r a n D i s o n (kd): Ursäkta att jag förlänger debatten. Jag har en konkret fråga till Abebe. Var det fel av er att sälja 500 lägenheter i Husby?

Anförande nr 161

A b e b e H a i l u (s): Ordförande! Det var Dikran och hans gruppledare som hela tiden tjtade om att Rinkeby skulle var mer sjyst. Det skulle blomma. Integrationen skulle fullföljas, och allt skulle bli frid och fröjd. Vad är det som händer i dag? Du bor ju där. Du är företagare. Hur går det företaget i Rinkeby i dag? Vad händer i Rinkeby i dag? Svara på det!

Anförande nr 162

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Skyll er själva! Mina repliker var slut. Dikran får förstås själv svara på om han anser sig vara en tjugig typ. Vissa budskap behöver upprepas upp till sju gånger för att förstås av mottagaren, visar modern kommunikationsforskning. Det är möjligt att Dikran behöver vara lite tjugig. Jag kan inte utesluta att det är så.

Men i övrigt måste vi klara ut att orsaken till att vissa saker inte stod i 2007 års årsredovisning är att de hände 2008, Abebe. Vissa saker kommer att beskrivas väldigt tydligt i 2008 års årsredovisning. Samtidigt är det i så fall viktigt att gå tillbaka till 1997, apropå det här med att sälja i Husby. Vi kan konstatera att det har sålts i Husby förr. För drygt tio år sedan sålde det dåvarande gatu- och fastighetsborgarrådet Annika Billström en massa lägenheter i Husby. De boende där, varav i alla fall minst en finns i den här salen, brukar i regel när man småpratar inte vara alltför missnöjda med det. Det kan vi notera. Det finns ingen anledning att tro att folk blir alltför missnöjda den här gången heller, Abebe. Du kan nog vara lugn på den punkten. Sedan får vi tjata vidare om det.

Anförande nr 163

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag nu ställt frågan till två borgarråd. Det ena svarade inte och det andra sade att det var beklagligt om det var något stavfel i materialet. Men, Rolf, du kanske kan berätta om det är det här eller det här materialet som gäller. Det är alltså tio områden där jag har hittat där det står att ni har uppfyllt målen. Här står det att det är pågående, och det finns flera förklaringar till varför ni inte har uppnått det. Det är oerhört viktigt att det klargörs. Om ni bestämmer er för att ni har uppfyllt kommer man inte att fortsätta att jobba med frågeställningen. Det kan ställas mot att man säger att det pågår och att man tänker vidta åtgärder. Det är två olika budskap i de här dokumenten. Det här fattar vi beslut om i kväll, och det här kommer ni att skicka ut stockholmarna.

Anförande nr 164

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag är stolt och glad över att kunna svara även på den frågan. Under den mellanliggande tiden när jag var borta och småpratade med de ansvariga tjänstemännen blev jag ännu tryggare än vad jag var tidigare att det självfallet är politiker som bestämmer. Låt mig säga att den här polititiseringsanklagelsen som vi fick tidigare är vi stolta över att ha fått. Vi är stolta över att nu kunna meddela att självfallet är det politikerna som bestämmer. Det är fullmäktiges handlingar som bestämmer. Allt annat är korrekturfel, och de ska tryckas om. Tror ni inte på mig kan ni tala med Gunnar Björkman. Han är mycket mer trovärdig än vad jag är.

Anförande nr 165

M e h d i O g u z s o y (v): Rolf, du menar att folk som bor hos den privata värden i Husby skulle vara mer nöjda än de som bor i Svenska bostäders bestånd. Vi fick under ett seminarium förklarat för oss att det inte var fallet att människor i större utsträckning trivdes hos den privata värden, som heter Wallenstam om jag inte missminner mig. Vi hör en massa olika konstiga argument om varför de här

lägenheterna ska säljas. På vilket sätt tror du att er politik som ska genomföras genom att sälja ut 1 700 lägenheter kommer att bidra till att Husbys framtid ser bättre ut än vad den gör nu? Svenska bostäder, som i dag är den största aktören där ute, kommer att ha 25 procent av hela Husbys bostadsbestånd.

Dessutom, Rolf: I princip alla som berördes i referenskvarteret sade tvärtom nej till era förslag om att rusta upp och riva befintliga bostäder där ute. Vad tycker du om det? Tycker du att det är demokratiskt? Tycker du att detta innebär att människor har inflytande och makt över sina boendemiljöer?

Anförande nr 166

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Vad jag sade var att bilden och erfarenheterna är att det inte är självklart att kommunal hegemoni, så där 80-85 procents marknadsandel, är det bästa. Det var vad jag sade.

Ni kan inte undandra er ansvaret och skuldbördan för att alltid hävda att det alltid måste vara kommunalt i de här områdena. Jag kan inte frigöra mig helt från misstanken att just det faktum att det under så många har varit så stor kommunal hegemoni i dessa områden lite grann på marginalen kan ha bidragit till att områdena kanske inte alltid har utvecklats med mångfald, valfrihet och möjlighet att göra boendekarriär i fokus.

Nu tar vi ett litet, litet steg för att öka de möjligheterna, och då rämnar uppenbarligen Vänsterpartiets hela världsbild.

Anförande nr 167

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag trodde också att det här var över, men Rolf lyckades faktiskt reta upp mig och det riktigt ordentligt den här gången!

Jag håller med om att det såldes bostäder 1997 i Husby – visst! Det gjorde det. Men det som nu har hänt med Järvalyftet, Rolf, är att majoriteten två gånger har kört över Husbyborna likt en ångvält. Först ska de flytta för att man ska riva deras hem. När man sedan inte riktigt lyckades riva eftersom inga bygglov var anskaffade eller någonting gör man avsiktsförklaring med att sälja 75 procent av kvarvarande allmännyttan. Du kan själv räkna vad som blir kvar av det ni kallar en dominerande allmännytta. Det blir 20 procent allmännytta kvar i Husby, och det är alldeles för lite! Det är det vi är emot, Rolf. Vi kan inte acceptera 20 procents allmännytta.

Du satt själv i stadsdelsnämnden, Rolf, när vi nästan varenda nämnd uppvaktades av Wallenstams hyresgäster som gnällde över att det inte fungerade. Det fungerar bättre nu – Wallenstam jobbar enligt regelboken. Svenska bostäder och majoriteten gör det inte när det gäller bostadspolitik i Husby – det ska ni ha väldigt klart för er!

Järvalyftet har kört i diket två gånger och det rätt så rejält. Det är banne mig jättesvårt att få Järvalyftet upp ur det diket! Nu kommer ni att ha väldigt svårt att få de boende med er, och det är faktiskt en förutsättning. Oavsett vad ni vill göra – riva

eller sälja – så är det fortfarande ett motstånd, och nu är det för sent. Nu kommer ingen i Husby att tro på er längre, och det är lite synd om man ska lyfta ett område.

Anförande nr 168

D i k r a n D i s o n (kd): Om du skulle fråga småföretagarna i Husby så skulle de jubla! Detta kommer nämligen att stärka köpkraften där. Det är det som är väldigt viktigt med att ett område inte blir ensidigt: att det finns en stark köpkraft. Jag tror att det här kommer att vara ett lyft för Husby!

Anförande nr 169

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige och Dikran Dison! De småföretagare som till stor del finns till exempel i Husby centrum är restaurangägare. Det är pizzeriaägare, och det är en kebabbar. Det ni har lyckats göra är att dra undan kundunderlaget för dessa restauratörer, eftersom den största arbetsplatsen flyttar till Kista där det finns massor av fina restauranger! Detta innebär att småföretagarna kommer att få det ännu sämre i Husby.

Jag träffade småföretagarna här, och det som de kunde ge mig besked om är att den här majoriteten dödar småföretagare i ytterstaden. Det sade småföretagarna till mig.

Anförande nr 170

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige och Mirja! Jag har ingen anledning att recensera enskilda fastighetsägare, varken privata eller kommunala. Min poäng var ju att det uppenbarligen och historiskt finns för- och nackdelar med båda ägarformerna, och Järva behöver utan tvekan båda ägarformerna. Det som händer nu är att det finns ett större, bättre och mer utvecklat samarbete i olika stadsdelar, även utanför Järva, där de privata och kommunala fastighetsägarna samarbetar och hittar former som har bäring på trygghet, stadsmiljö och mycket annat.

Sedan finns det all anledning, vilket också finansborgarrådet var inne på i sin inledning, att återkomma till om dessa frågor ska drivas vidare. Men låt oss bara för ett ögonblick komma ihåg vad det var för fråga vi började debattera!

Anförande nr 171

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Rolf, det var inte jag som retade upp dig, det var tvärtom! Det var därför vi hamnade i den här debatten. Så skyll dig själv!

Jag håller med dig om att det finns ett pågående samarbete mellan fastighetsägarna, visst, och det är väl jättebra att fastighetsägarna samarbetar. Men avsiktsförklaringen i Svenska bostäder handlade om att binda sig till att sälja 75 procent till Peab, Skanska och HSB, där HSB redan har hoppat av alla sådana typer av avsiktsförklaringar. Det är liksom två olika saker du pratar om. Samarbete och försäljning – det är två olika saker.

Anförande nr 172

L e i f R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja tacka Rolf för hans klargörande om att den här produkten ska brännas upp, dras tillbaka och tryckas om. Det är oerhört allvarligt om man ser konsekvenserna av att faktiskt erkänna att det här materialet inte håller ihop med det material som vi tar beslut på här i dag.

Som jag ser det är det finansborgarrådet med stadsdirektören som har skrivit under den här berättelsen och följaktligen innehållet i den. Om man sedan drar tillbaka den upplagan och går på det material vi fattar beslut på i dag är det åtta-tio områden där det finns en avsevärd skillnad mellan synen från er som ledande politiker och synen från de ledande tjänstemännen i staden när de gäller hur styrningen fungerar och hur det i praktiken ser ut med målpuffyllelsen i fullmäktige utifrån budget 2007.

Det är oerhört allvarligt, och detta gör att jag tycker att vi har fått mer vatten på vår kvarn i att det här är ett politiskt dokument där ni slår er för bröstet och vägrar att inse att det finns stora problem i verksamheterna, både med ekonomin och med verksamhetens innehåll. Men det har ni konsekvent vägrat debattera ikväll – och ni säger att vi är gnälliga! Men det här är oerhört allvarligt, och vi kommer att fortsätta granska och se var ni kommer att leverera. Framför allt kommer vi att följa upp och titta om ni verkligen drar tillbaka den här upplagan, för frågan kvarstår: Hur kunde det bli så att vi har ett material att ta ställning till i dag och ett material som är upptryckt i jag vet inte hur många exemplar? Vi vet inte, men man kan tänka sig att det är ganska många, eftersom detta är den officiella utgåvan som ska gå ut till hela staden. Hur mycket pengar har gått i sjön på grund av att ni inte har lyckats kommunicera synen på uppföljningens i majoriteten?

Anförande nr 173

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Man kan notera att vi som på den här sidan nyss spekulerade om hur det här svaret skulle tolkas, om det skulle tolkas som ett klargörande eller om det skulle tas till intäkt för att vi har politiserat – detta hemska ord – kan notera att några av oss fick lite mer rätt än andra.

Korrekturhanteringen är trist och beklaglig. Det var ett fel. En spade är en spade och ska kallas en spade – den trycks om. *End of discussion*. Det kan vi fortsätta debattera ett par timmar till, och jag kommer inte att ändra mig och antagligen inte Leif heller. Jag kan bara notera att de fakta, för det här är ett typiskt fall av att, som det heter, förstöra debatten genom att komma dragande med fakta, som jag redovisade gäller. Det finns inga konspiratoriska syften. Har ni frågor på det får ni tala med ansvariga tjänstemän, för det här är på korrektornivå. Nu får du ge dig, Leif Rönngren!

Anförande nr 174

L e i f R ö n n g r e n (s): Vi har ju diskuterat skolpolitik här. Jag är övertygad om att skulle ett sådant här dokument komma fram som elevarbete skulle det underkännas på en gång.

Det här är inte korrekturfel. Lotta Edholm hittade stavfel, det var alltså inte jag som drog upp stavfelen även om det i och för sig är pinsamt. Men det jag tog upp är att det på tio områden i målformuleringen finns en helt avgörande skillnad mot det

dokument vi fattar beslut om i dag. Kom inte och påstå att det handlar om korrektur! Det handlar om att ni har olika uppfattningar, och det har blottlagts i och med den hantering ni har och att ni inte har läst på det här ordentligt. Det här är ett politiserat dokument – ja! Men det är också dåligt hanterat tjänstemannamässigt.

Anförande nr 175

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Jag är hemskt ledsen över att förlänga den här debatten. Jag hade inte velat göra det. Jag tycker att det framgick med all tydlighet vad som sades från oppositionen och vilka svar som vi fick av majoriteten här.

Jag har hört en massa olika bevekelsegrunder till varför man ska sälja allmännyttan på Järvafältet. Endera säger de att det är hög etnisk koncentration – 85 procent. Sedan hävdar man att Svenska bostäder är i hegemoni, och därför måste hegemonin brytas genom att man säljer. Så hävdar Rolf Könberg att med den politik som högeralliansen genomför där ute på Järvafältet rämnar hela Vänsterpartiets politik.

Det som är tragiskt, Rolf Könberg, är att ni aldrig har frågat de boende vad de tycker och vad de vill, utan ni kör över dessa människor. Det har framgått med all tydlighet av det som ni föreslår för referenskvarteret – alla som berörs där har sagt nej. Är du tillsammans med dina partikamrater och dina alliansbröder beredd att låta människor bestämma själva om de vill bli spekulerade och sålda till en privatvård? När man läser statistik som finns bland annat från Husby ser man att det mesta av våldet inte sker på gatorna och i utemiljön. Det sker innanför hemmets dörrar och väggar, Rolf Könberg.

Är du beredd att ge dessa människor möjlighet att själva bestämma? När ni ombildar låter ni nämligen människor bestämma om de vill omvandla sina lägenheter eller inte. Men här bestämmer ni över huvudet på de boende. Här bestämmer ni er för att riva lägenheter i ett läge där det finns brist på bostäder. Det är den politiken som rämnar människors framtid där ute och som vi är kritiska mot, Rolf Könberg – inget annat.

Anförande nr 175.1

B a r r y A n d e r s s o n (s): Jag skulle bara vilja säga till Rolf Könberg att när vi sålde de här 500 lägenheterna i Husby var vi överens i det här huset om att vi skulle kunna tänka oss att sälja i ytterområdena där allmännyttan var dominerande. Men när ni kom till makten 1998-2002 och med raseri sålde ut allting som över huvud taget gick att sälja, då ändrade vi vår politik och sade att nu kommer inte vi att sälja en enda allmännyttig lägenhet i hela staden. Efter det, Könberg, har vi inte sålt ut. När vi hade makten mellan 1994 och 1998 var vi överens med er, det är alldeles riktigt, men då fanns det en konsensus i den här salen. Det finns det inte nu, för nu har ni sålt ut allting. Det är sanningen bakom det här!

Anförande nr 176

R o l f K ö n b e r g (m): Det finns gränser för min självbehärskning, och den sattes just på stora prov. Jag tänkte inte säga så mycket mer, men jag tycker ändå att

det här sista är väldigt viktigt, för vad det handlar om är att om detta hade genomförts på det sätt som Barry Andersson just beskrev skulle det inte finnas så mycket kvar att sälja i de här områdena. Men det gör det ju bevisligen. Det gör det för att det är en naturlig del. Det har vi också varit brett överens om när det inte har varit för nära valrörelser, Barry Andersson. I valrörelser distanserar ni er nämligen från en del ståndpunkter som ni kan inta mitt i en mandatperiod, och då kan man göra praktiska saker som är bra för hela områden.

Jag vill bara rent allmänt säga att jag beklagar djupt att konfliktnivån har blivit så pass hög kring Järvalyftet som är och förblir en väldigt viktig satsning. Det får vi anledning att återkomma till, men det är inte den här debatten.

Anförande nr 177

B a r r y A n d e r s s o n (s): Men Rolf, den här konflikten har ju inte uppstått i och med Järvalyftet. Du har väl inte glömt bort perioden 1998-2002, när ni först nekade allmännyttan de tomter de hade? Ni tog ifrån dem tomterna, och de fick inte bygga under 2-2,5 år. Sedan kom ni på lite bättre tankar, och de fick en lite sämre tomt i Hammarby Sjöstad.

Konflikten har inte uppstått med Järvalyftet, utan det handlar om er hårdhänta politik vad gäller bostadsförsörjningen och allmännyttan. Det var ju då grunden lades till det här. Sedan har ni inte tagit ett enda steg tillbaka. Det är därför vi har den här konflikten i dag. Och tills ni ändrar er politik som nu nästan bestraffar dem som inte är med på det här kommer vi att fortsätta med detta motstånd, Rolf!

§ 20 Förnybar gas. Avrapportering från exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden av uppdrag från kommunfullmäktige (utl. 2008:63)

Anförande nr 178

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det är oerhört bra att många olika aktörer på olika sätt jobbar för att få fram alternativt bränsle. Det är bara att konstatera att en hel del har gjorts de senaste åren för att få tillgång till mer biogas. Det som är väldigt glädjande är att efterfrågan har skjutit i höjden, och det gör också att utbyggnaden blir mycket lättare i och med att det säkrar underlaget. Det tråkiga är egentligen bara att utbyggnaden inte går så snabbt som man skulle önska.

Miljöpartiet och vänstern undrar lite när man ska fasa ut naturgasen, och jag tycker egentligen att det är ganska lätt att svara på den frågan: När vi väl har en överkapacitet av biogas behövs ingen naturgas. Men det gäller att komma dit först.

Jag skulle egentligen kunna säga som Socialdemokraterna säger i sitt särskilda uttalande angående naturgasen: ”Den ska dock efterhand ersättas av förnyelsebara bränslen, och en ökad produktion och distribution av biogas är det område där staden har störst roll att spela.”

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 179

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det verkar bli en kortare debatt om gasen än vad det var om förra året.

Jag har dock vissa erfarenheter när det gäller biogas utifrån att jag var gruppleadare för Socialdemokraterna i Stockholm Vattens styrelse. Bristen på biogas har varit och är ett problem i Stockholm. Det påpekar både exploateringsnämndens och stadsbyggnadsnämndens rapport i ärendet. Efterfrågan är fortfarande stundtals större än tillgången, och därför kan givetvis naturgasen fylla en funktion i sammanhanget. Men vi anser likväl att naturgasen bör ersättas med biogas framöver. Det är också sympatiskt att majoriteten nu vill ta fram en strategi för biogas. Det ser jag verkligen fram emot att kunna behandla i fullmäktige.

Men jag kan ändå inte låta bli att hamna i sandlådan och slänga lite sand om hur det har varit. Vi blev väldigt hårt kritiserade under den förra mandatperioden de gånger biogasen var helt slut i Stockholms stad. Men när vi fattade beslut i Stockholm Vattens styrelse om att snabbt kunna öka biogastillverkningen reserverade sig Moderaterna och Folkpartiet ständigt mot dessa beslut. Det enda borgerliga partiet som brukade hålla med oss var Kristdemokraterna. De andra var emot att påbörja rötning av biogas på Loudden. De var också emot avtalet som skrevs med dåvarande renhållningsförvaltningen om att samla matrester från restaurangerna i Stockholm för biogasrötning. Tonläget var väldigt högt på dessa styrelsemöten.

Jag anser fortfarande givetvis att matavfallet är en outnyttjad resurs i strävan för ökad biogastillverkning i staden och att det måste användas i större omfattning. Tyvärr finns det inget resonemang kring detta i finansborgarrådets synpunkter.

Men som sagt: Jag ser verkligen fram emot att vi får diskutera strategin i fullmäktige framöver, eftersom det är viktigt att få en samlad strategi på området. Och trots att jag har vissa farhågor och är lite elak vill jag ändå yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 180

Borgarrådet R u w a i d a (mp): När det gäller detta ärende vill jag bara påminna fullmäktige om att initiativet till den här utredningen faktiskt kom från Miljöpartiet, även om tankarna bakom var att ha ett bättre underlag när staden ska se till att satsa på att utveckla biogasen. En annan sak var att faktiskt förhindra att fossilgasen får fäste i Stockholm. Tyvärr finns fossilgasen nu i Stockholm, och det problematiska är att det inte finns någon ambition från den moderata majoriteten att fossilgasen ska vara ett undantag. I dokumentet står ingenting om att fossilgasen ska fasas ut.

Nu sa Kristdemokraterna här i inledningen att fossilgasen kommer att försvinna när det finns en överkapacitet på biogas. Men vi tror ändå att man måste ha ett väldigt tydligt mål och säga att det är meningen att fossilgasen ska fasas ut. Bristen på biogas i Stockholm beror på bristande politik. Det så kallade åtgärdsprogrammet som den moderatledda majoriteten har tagit fram är mest en lista över andra aktörers verksamhet. Var finns direktiven till Stockholm Vatten om att de ska utöka sin kapacitet att ta fram biogas? Var finns till exempel ambitionen att samla in matavfall i staden? Hushållen som samlar in matavfall har fått högre sopavgifter nu.

Det finns i dag ingen tydlig strategi för att utveckla biogasen, och det finns ingen strategi för att fasa ut fossilfasen. Det gör att vi Miljöpartiet är väldigt oroade.

Anförande nr 181

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Tack så mycket, Mirja, för de vänliga om än skeptiska angående vår politik på detta område!

Miljöpartiet efterfrågar en avvecklingsplan för naturgasen. Om det inte hade blivit maktskifte i Stockholm vid valet 2006 tror jag att det snarare hade blivit en avvecklingsplan för hela fordonsgasmarknaden i Stockholm, för den var i princip på väg att dö för ett år sedan när det inte fanns tillräckligt mycket gas i tankarna i Stockholm. Det var en bristsituation som var helt enorm.

I det läget samlade jag ihop aktörer och intressenter på området för att diskutera med dem hur vi skulle göra för att inte fordonsgasmarknaden skulle dö i Stockholm. Det fanns ett samfällt budskap från dem, och det var: Se till att ta bort den döda hand som Miljöpartiet har lagt över fordonsgasmarknaden i form av att säga att man inte får ha en backupfunktion när det gäller naturgas! Det finns ju inte tillräckligt mycket biogas. Man sade också att så fungerar det i alla andra städer, men i Stockholm har Miljöpartiet lagt en död hand över detta.

För några veckor sedan invigde jag en backupanläggning som Aga har investerat i i Knivsta. Den kan användas både för naturgas och för biogas. Vi har sedan ett antal veckor tillbaka en fullgod fungerande försörjning när det gäller fordonsgasen i Stockholmsregionen. Taxi Stockholm var för ett år sedan beredda att helt avveckla alla sina biogasbilar. Samma sak sade Taxi 020 och Taxi Kurir. I dag säger de att de nu är väldigt bekymrade över att det inte finns tillräckligt många fordonsgasbilar att köpa på marknaden, och de ser fram emot de nya modeller som kommer att introduceras på den svenska marknaden till hösten.

Sanningen är alltså att hade ni fått bestämma, kära miljöpartister, så hade vi inte haft någon fordonsgasmarknad alls i Stockholm vid det här laget. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 182

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Det miljöborgarrådet så väldigt nogsamt undvek att ta upp i sin argumentation är det faktum att staden har en oerhört väsentlig roll att spela för att se till att det tas fram biogas. Det är inte så att de här privata aktörerna i dag ges de spelregler som behövs, varken av alliansen i regeringen eller av den moderatledda majoriteten i Stadshuset, för att kunna säkerställa att biogas tas fram. Biogasen är ett väldigt attraktivt och bra förnybart bränsle som vi verkligen kommer att behöva, och här behöver staden göra mer än att i huvudsak samla in den åtgärdslista över saker som faktiskt redan görs av privata aktörer.

Här ser inte vi den ambitionsnivån. Vi anser också att det är farligt att ha en backup om man inte är väldigt tydlig med att en utfasning ska ske – annars riskerar en backup att bli ett permanent tillstånd.

Anförande nr 183

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Du kan vara väldigt lugn, Yvonne Ruwaida, för Aga har själva väldigt tydligt sagt i alla sina kommentarer att deras ambition är att det ska vara biogas i backupanläggningen. Men så länge det inte finns tillräckligt mycket biogas kommer man att ha naturgas där. Och vi har höga ambitioner på detta område. Det är därför vi ökar produktionen i Stockholm Vatten så att det kan produceras mer biogas, och det var också därför vi såg till att den biogas som tidigare producerades, och som SL faktiskt hade ensamrätt på i form av ett kontrakt med Aga, kom ut på marknaden i stället för att facklas upp.

Vi har alltså på många olika sätt tillfört biogas till fordonsgasmarknaden i Stockholm, men det produceras inte tillräckligt mycket ändå. Det tar tid att höja produktionskapaciteten, och det görs stora investeringar i Stockholm Vatten. Det vet du mycket väl, eftersom jag vet att du har varit och besökt Stockholm Vatten ganska nyligen. Det kommer att finnas en ökad produktion på det här området också, men det är inte snutet ur näsan. Det går inte över en natt, utan det tar lite tid.

Anförande nr 184

T o r h i l d L a m o (v): Ordförande, fullmäktige! Anders Broberg sade att när det finns en överkapacitet av biogas behöver vi ingen naturgas. Det är förstås en utsaga

som stämmer väldigt väl, men det detta och de frågor som vi har tagit upp handlar om är att majoriteten har för låga ambitioner när det gäller produktionen och att öka insamlingen och produktionen av biogas och att man inte har någon riktig strategi för att fasa ut naturgasen.

Jag vill därför yrka bifall till Vänsterpartiets och Miljöpartiets förslag!

Anförande nr 185

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag konstaterar ju att när vi väl har överkapacitet av biogas så behövs inte naturgasen. Men fram till dess har inte jag några problem med att det fylls ut med naturgas om så är fallet.

Det som miljöborgarrådet försökte förklara och som inte verkar ha gått fram är att om man ska få privata aktörer att intressera sig för detta och jobba med det krävs en marknad. Den marknaden höll den förra majoriteten på att ta död på. Nu finns det en marknad där det till och med är svårt att få tag i bilar, och det är det som gör det så mycket lättare att satsa på att bygga ut – och det byggs ut så fort det bara går!

Anförande nr 186

T o r h i l d L a m o (v): Det är väl där vi inte riktigt är överens. Vi är överens om förutsättningarna: Finns det nog med biogas behöver vi inte använda naturgasen. Men vi vill ändå trycka på att man faktiskt måste försöka sätta en lite högre ambition när det gäller produktionen av biogas, och det handlar om matavfallet – sådana frågor som vi diskuterat ganska mycket i trafik- och renhållningsnämnden och även här i salen. Ni saknar faktiskt ambitioner när det gäller att öka insamlingen och därmed också produktionen av biogas, och det är dessa frågor vi måste diskutera om vi ska komma vidare – inte bara konstatera att det fattas biogas.

Anförande nr 187

Å s a R o m s o n (mp): Förlåt herr ordförande, men jag vill bara påminna fullmäktige och miljöborgarrådet om att det här ärendet handlar om en utredning som berör hela gasmarknaden. Det gäller alltså även stadsgasen, eller det som i dag är stadsgas. Det var ju själva upprinnelsen till den här utredningen. Vi gjorde ju i fullständig enighet här i salen ett avtal med Fortum om att få ta över tomten vid spaltgasverket där man nu producerar stadsgas.

Den utredningen handlar faktiskt om all gas i Stockholm, och jag tycker inte att vi ska begränsa oss till att diskutera fordonssidan, för det här är en mycket svårare fråga om vi tittar framöver och långsiktigt. Vilka signaler ska vi ge intressenter som vill investera i Stockholm? Vilken energimarknad vill vi ha i Stockholm när det gäller gas? Det är en mycket, mycket större fråga, och där kanske man borde ta tydligare ställning. Vi tycker att man borde ta ställning betydligt tydligare för att fossilgasen ska ses som en övergångsperiod mellan den gamla, riktigt skitiga stadsgasen och den nya, lokalt producerade biogas. Det är nämligen först om vi ser energimarknaden på det sättet som vi får ett hållbart Stockholm, och då kan vi inte, mina vänner, begränsa oss till att titta på det som i dag handlar om biogasmackar för privatbilar,

utan då handlar det faktiskt om hur vi ser på gasnätet i Stockholm och också om hur vi behandlar de olika energislagen däremellan.

Anförande nr 188

Borgarrådet H a m i l t o n (m): Jag tycker att det är ett alldeles utmärkt initiativ av Miljöpartiet att begära den här utredningen, och i den biogasstrategi som vi kommer att diskutera här i fullmäktige ingår också investeringar som Fortum har gjort som går utöver bara fordonsgasmarknaden. Det handlar om större investeringar som också Åsa Romson känner till. Vi kommer alltså att återkomma till den frågan.

Anförande nr 189

Å s a R o m s o n (mp): Men det är i det ljuset som det är extra beklämmande att Socialdemokraterna och den borgerliga alliansen här inte tycker att det är något problem att vi inte kan säga att vi någon gång i framtiden – vi och Vänsterpartiet har ju inte ens föreslagit vilket årtal! – faktiskt vill ha en utfasning av fossilgasen. Vi ska inte tro att naturgas är något gulligt litet miljöbränsle som ska införlivas i Stockholm för evigt! Vi måste se det som en parentes mitt uppe i den klimatdebatt där vi står, men det steget vågar ni inte ta. Det vågar inte heller Socialdemokraterna som var väldigt svåra att få med på att göra den här utredningen över huvud taget.

§ 22 Detaljplan för kv. Margretero m.m. i stadsdelen Mariehäll, Dp 2004-08325-54 (utl. 2008:55)

Anförande nr 190

P e t t e r L i n d f o r s (m): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag passa på att hälsa Sten välkommen tillbaka till fullmäktige. Det ska bli kul att jobba med dig framöver.

Jag går in på ärendet som alltså gäller kvarteret Margretero i Mariehäll.

Stockholm växer och den ohejdade stadsförtunningen som man ägnat stora delar av förra seklet åt är nu äntligen förbi. Vi har i stället den täta, miljövänliga staden som ideal när vi bygger nytt. Det handlar om att läka sår, att knyta ihop, att få stadsväven att hänga samman – det vill säga att få en hel stad. Gränzoner och gamla industriområden omvandlas från obebodda och ruffiga platser till platser för attraktiva bostäder och för butiker och verksamheter – kort sagt för den levande stadens grundelement.

Ett välkommet exempel på detta är när vi nu binder ihop Sundbyberg och Stockholm. Man lagar stadsväven i Annedal och Mariehäll i Bromma. Ett gammalt industriområde som utgjort gränzon mellan Stockholm och Sundbyberg kan nu äntligen bli en levande och attraktiv stadsdel – en plats för människor och inte för maskiner.

Att passa in bostäder på en plats som denna som länge har varit stadens bakgård kräver stora grepp. Vi skapar nu 130 nya moderna lägenheter i kvarteret Margretero alldeles invid Bällstaån och möjliggör för natursatsningar och satsningar på att öppna upp ytorna utmed kanalen.

Det finns också svåra men ofrånkomliga beslut i detta. Rivningar, hur stora eller små de än må vara, har varit tabu i Stockholm under lång tid. Här kommer området att vinna mycket på att kunna omdanas från grunden, men då krävs också att ett hus måste rivas. Det finns två kvarboende i detta hus, och de har fått ersättningslägenheter presenterade.

Mariehäll är en av de stadsdelar i Stockholm som har sämst parktillgång och parkstandard. I kvarteret kommer nu att tillskapas inte bara hem för 130 familjer – det blir också park och strandpromenad. Det blir nya offentliga ytor intill vattnet. Strandmiljön blir återfödd och tillgänglig för fler.

Vi knyter nu ihop två städer. Vi skapar attraktiva bostäder. Vi återskapar park- och naturvärden som är till gagn för Brommaborna och för sundbybergarna på en plats som länge enbart bestått av taggtråd, skjul och parkeringsplatser.

Härmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 191

Cecilia Obermüller (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! I det förslag som fanns i plansamrådet i början ingick nybyggnation. Man skulle riva en långa och bygga nya lägenheter. Det skulle ge ett tillskott på 110 lägenheter, och det befintliga bostadshuset i kvarteret Margretero 5 med tio-tolv lägenheter skulle få stå kvar och bevaras. Det gälle även den fina lilla trädgården med uppvuxna träd och fruktträd. Men i det här förslaget till detaljplan rivs alltså ett fullt fungerande bostadshus och tillhörande fruktträdgård asfalteras.

Vi tycker att det är oacceptabelt att riva en befintlig fungerande byggnad bara för att tillskapa tio lägenheter till. Miljöpartiet anser att det här var en bra plats att bygga bostäder på men att det hade varit mycket bättre att utgå från den första planen – alltså att bygga 110 lägenheter, ha kvar det befintliga huset, lämna kvar fruktträdgården och trädgården och strandpromenad som det var, och inte som nu gå in och hårdgöra väldigt mycket. Det här är ett område som har utpekats som ett riskområde för översvämningar. Det är mycket smartare att inte lägga stora garage och hårdgöra marken som man gör nu. Det kan komma att skapa ytterligare problem med översvämningar när det blir höga vattenstånd i Bällstaån.

Vi anser alltså att den här detaljplanen bör återremitteras och att man ska återgå till det första förslaget och som sagt få till en massa bra lägenheter men med ett bättre utförande än från början.

Har jag fått för mycket tid? Alla tittar så uppmärksamt där uppe.

Miljöpartiet anser alltså att detta är en alldeles utmärkt plan men att man borde ha utgått från det första förslaget, för det var också väldigt osäkert var de avhysta bostadsgästerna skulle kunna bo. Jag vet inte om det är löst nu, men det tog väldigt lång tid. Petter, du sade att de har fått andra lägenheter, men det har varit väldigt osäkert, och folk har varit väldigt förtvivlade. De har bott i det här huset i hela sitt liv och tvingas nu i hög ålder bort från sina bostäder.

Därutöver blir det också bara bostadsrätter, vilket är väldigt tråkigt. Det hade varit mycket bättre att ha kvar en del hyresrätter och få en blandning av upplåtelseformer i området.

Alltså återremiss enligt den reservation vi har lagt fram i kommunstyrelsen!

Anförande nr 192

Petter Lindfors (m): Okej, Cecilia Obermüller! Svar direkt när det gäller hyresrätter i Annedal och Mariehäll: Det kommer att bli oerhört många hyresrätter i det här området, så jag tycker inte att de här 130 bostadsrätterna skulle vara något problem. Men ert förslag är alltså återremiss och att ha kvar taggtrådsmiljön med sina risiga skjul och upplag.

Nu skapar vi i stället något nytt och bättre. Vi läker det öppna såret i gränzonen mellan Sundbyberg och Stockholm. Ett hus med föga kulturvärde måste rivas. Det är tyvärr så. De två kvarboende i huset har fått ersättningslägenheter presenterade för sig, så jag kan inte se något problem i detta. Det är en privat fastighetsägare som är

väldigt seriös i detta, och han vill vara med och utveckla området och skapa denna sammanvävning mellan Stockholm och Sundbyberg.

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 193

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Vi har ingenting emot en sammanvävning mellan Stockholm och Sundbyberg. Det är alldeles utmärkt, och det ligger ju ett hus där i dag med affärer i bottenvåningen. Det har vi hela tiden pressat på att vi skulle få fram så att det blir ett levande gaturum mellan Stockholm och Sumpen, och det har vi också fått igenom. Det vore fullt genomförbart att lämna kvar det här smalhuset som finns och som bara behöver rustas upp normalt. De boende, de äldre personerna, kunde ha fått bo kvar, och man hade även lämnat kvar den lilla parken som en oas för de nytillkomna bostäderna i området.

Men det vill man inte, utan man vill hårdgöra allting, lägga små radhus, göra garage under och hårdgöra gårdarna. Det blir inte alls någon uppvuxen vegetation där som kan ta hand om dagvattnet och eventuellt översvämningssvatten. Det här är inte alls så smart. Det var mycket bättre från början!

Anförande nr 194

A b i t D u n d a r (fp): Jag tycker personligen också att det är väldigt svårt när det gäller rivning av befintliga hyreslägenheter. Men i det här fallet är jag väldigt pragmatiskt tänkande, för man måste titta på projektet som helhet. Man ändrade ju detaljplanen för att utöka till 130 lägenheter. Det andra skälet var att man ville utnyttja området maximalt och optimalt. Du var själv inne på att man måste ha parkeringsplatser under gården. Det kunde man inte göra annars. Av det skälet var man tvungen att göra detta.

Konkret handlar detta om totalt tio lägenheter. Bara fyra av de boende har långvariga kontrakt. Två har korttidskontrakt. Två bor i andra hand, och två var lediga. När man gör dessa överväganden av projektet som helhet tycker jag i det här fallet att det är mycket motiverat att godta det här förslaget. Och vad jag förstår utifrån ärendet har ingen annan myndighet motsatt sig rivningen, varken Länsstyrelsen eller Stadsmyseet.

Anförande nr 195

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Stadsdelsnämnden sade nej, men det struntar ni tydligen i från alliansens sida. Det här området kommer att hamna i ett alldeles utmärkt kollektivtrafikläge när snabbspårvägen dras fram där, så bilnehavet borde man kunna sänka. Kollektivtrafikmässigt blir det väldigt bra.

När det gäller taggtråden tror jag att Petter pratar om båtklubben. Den kan ju öppnas upp utan att man river ett hus. Projektet som det såg ut från början gav 110 lägenheter plus de tio som fanns i det befintliga huset, alltså 120 lägenheter. Nu ska ni riva det här huset, hårdgöra ett parkområde som skulle behövas för att ta upp dagvatten

och skapar ändå bara tio lägenheter mer. Det är en betydligt sämre plan som jag ser det.

Anförande nr 196

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige! Vänsterpartiet är positiva till den här bostadsbebyggelsen. Vi tycker att det är viktigt att man också får in gruppbestäder och förskola och att det ska in i planen, för det finns möjlighet till det.

Men när det gäller att riva det här hyreshuset kan vi över huvud taget inte fatta varför, annat än att vi börjar se en plan för hyreshusen här i staden: Antingen ska de ombildas till bostadsrätter eller så ska de säljas eller rivas. Det finns flera förslag, även om vi inte behöver återgå till Husby som är ett exempel. Vad vi kan se finns det inget skäl att riva det här väl fungerande hyreshuset med en fruktträdgård. Det tillskapar inte många fler lägenheter; skillnaden är att det bara blir bostadsrätter. Det är också så att stadsdelsnämnden sade nej till detta.

En stad måste ha en blandning av gammalt och nytt. Till och med det som Petter kallade för ”ruffiga platser” – var det det väl fungerande bostadshuset med fruktträdgård han avsåg? Oavsett hur många som bor där på långtidskontrakt är det ju ett hyreshus. Ett antal hyreslägenheter försvinner ur hanteringen, och i stället får man ett antal bostadsrätter. Det är det som vi tycker är så sorgligt med den här politiken, att det hela tiden blir färre och färre hyresrätter. Det behövs också boenden som inte är tiptop och lyxlägenheter. Det behövs boenden i olika prisklasser, och det behövs framför allt hyresrätter.

Vi tycker alltså att det är självklart att det här måste återremitteras, för det finns också andra problem i ärendet. Man måste anpassa det till funktionshindrade. Man måste passa ihop bebyggelsen på platsen. Planen känns inte färdig, men framför allt tycker vi att det är en väldigt dålig idé att riva ett väl fungerande bostadshus. Vänsterpartiet yrkar alltså på återremiss, precis som Miljöpartiet!

Anförande nr 197

P e t t e r L i n d f o r s (m): Ann Mari Engel, jag vet inte hur bra insatt du är i hur välfungerande huset är. Vad jag förstår är det ganska risigt, och detta är alltså en privat fastighetsägare som utnyttjar sin rätt att göra ett nytt och nyskapande område. Nu vill han vara med och utveckla staden och bidra med över 100 lägenheter. Jag förstår att ni på vänstra kanten sällan värnar om äganderätten, men hyresgästerna har ju erbjudits nya lägenheter. Två stycken verkar inte vara lika angelägna om att flytta, men det är realiteten i dag.

Anförande nr 198

A n n M a r i E n g e l (v): *Now we're talking*, som det heter. Nu börjar jag förstå vad det handlar om. Det är alltså en privat fastighetsägare som vill tjäna mer pengar. Han vill riva det här och bygga något annat, och då tycker staden att det är okej.

Men vi tycker inte att staden ska agera så, utan man ska värna om att ha en blandad bebyggelse. Staden har ju möjlighet att bevara det här huset såvitt jag förstår. Varför ska vi då gå dennes ärende som ni säger är mest angelägen om att riva det här och bygga någonting annat? Vi står faktiskt på hyresgästernas sida i alla situationer, både de nuvarande och blivande hyresgästerna, och vi tycker att det är viktigt att bevara hyreshus i staden!

Anförande nr 199

K a r i n H a n q v i s t (s): Ordförande, fullmäktige! Som har vittnats om tidigare i debatten har Mariehäll ändå varit ett område som många för tio år sedan sade var en plats som Gud hade glömt. Sedan dess har det hänt mycket. Vi har byggt nya bostadsområden och förtätat i området, och nu när också Annedal också kommer till stånd blir det här, tror jag, ett mycket attraktivt bostadsområde och ännu mer attraktivt när tvärbanan dras fram förbi.

När det gäller Margretero har vi, precis som tidigare talare har sagt, inget emot att man river längan utmed Bällstavägen. Vi vill däremot bevara bostadshuset som finns därinne. Det är inte alls så dåligt som Petter ger sken av här, utan det är ett fullt fungerande bostadshus med billiga och bra lägenheter. Det behövs möjligen en fasadupputsning, för det flagar lite färg och så, men i övrigt är det bra bostäder som de som bor där nu uppskattar mycket, inte minst med tanke på att hyresnivån är ganska rimlig.

Jag vill påpeka för fullmäktige att en enig stadsdelsnämnd har sagt nej till att riva det här huset. När vi hade det på remiss hos oss var också de boende där, och vi tog intryck av deras oro och ängslan. Den slipper ju ni här. Vi har alltså sagt nej till att riva huset.

Petter säger nu i dag att de boende har erbjudits ersättningslägenheter. Jag talade med en av de boende för två timmar sedan, så jag undrar om det är sant. Han påstår att man ännu inte har erbjudits några ersättningslägenheter. Så det här var intressant. Om de har fått detta besked måste det ha skett ganska nyligen.

Jag vill yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 200

A b i t D u n d a r (fp): Jag hör att man tycker att det är ett bra projekt och så vidare, men man tar inte hänsyn till helheten. Min utgångspunkt är att det är viktigt med hyreslägenheter, ja, lägenheter över huvud taget, för vi behöver det. Stockholm växer. Men när det gäller det här projektet tycker jag att man måste läsa ärendet. Det framgår ganska tydligt att man skulle ändra detaljplanen just för att man skulle kunna möjliggöra bland annat parkeringsplatserna och utnyttja marken maximalt. Den privata byggherren vill ändra detaljplanen, och då tycker jag att det skulle vara oansvarigt av politikerna att säga nej till ett sådant bra projekt som ni alla hyllar och applåderar. För mig hänger det inte ihop. Om ni tycker att projektet är bra, varför ska ni inte ta helheten? Strandpromenader och iordningsställande av idrottsmöjligheter etcetera – allt hänger samman i projektet. Man kan inte bara se de olika delarna. Det är väldigt viktigt att se helheten!

Anförande nr 201

K a r i n H a n q v i s t (s): Abit, vi har ingenting emot det projekt som handlar om det som finns utmed Bällstavägen. Men det här heter Margretero 5, och det bostadshuset vill vi inte riva. Det kan mycket väl finnas kvar med en lättare upprustning, och de som bor där kan få finnas kvar i sina hyresrätter. I övrigt har vi ingenting att invända mot planförslaget.

Anförande nr 202

P e t t e r L i n d f o r s (m): Då har jag ett svar till Karin. Redan för tre veckor sedan, inför förra fullmäktige, hade de boende – de två boende ska man ju poängtera – blivit erbjudna denna alternativa lösning.

Annedal kommer vidare att bli ett område med blandade upplåtelseformer. Det är vi de första att skriva under på. Det kommer att finnas hyresrätter och bostadsrätter. Just i det här kvarteret 130 nya bostadsrätter – javisst! Men det är inget problem. När jag ändå har ordet kan jag också säga att den ruffiga miljön kommer att få ett riktigt lyft genom att man kommer att få en strandpromenad. Vi kommer här att se att man kan öppna det offentliga rummet. Man kommer att få en inbjudande miljö, och det är väl någonting som vi vill visa upp: en fin entré till Stockholm från Sundbyberg!

Anförande nr 203

E i e H e r l i t z (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! När man tittar på det här ärendet så blir man lite beklämd. Det är nämligen lite grann av den dåliga tidens planering över det, då man rev och plansprängde allt på 60- och 70-talet, och sedan var det bara nya hus överallt. Det kom ju på den tiden igång en debatt om just skicklighet i arkitektonisk planering, att just kunna blanda gammalt och nytt. Att låta det gamla liksom dirigera byggandet av det nya så att det helt passar ihop med vartannat. Det gamla ger då någon sorts kick åt den nya bebyggelsen så att den kan innehålla vissa formelement som liknar det gamla. Det är så man bör föra en debatt om ett sådant här område – inte bara riva och bygga allting nytt från början.

Jag anser att det även finns en viktig estetisk aspekt i att inte gå in och riva det här hyreshuset. Det handlar om att gå den svårare vägen och anpassa den nya bebyggelsen till den som redan finns. Då har ni nått en mycket högre nivå inom stadsplaneringens område!

Anförande nr 204

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Egentligen tryckte jag in mig fel, men jag kan inte låta bli att gå upp.

Abit talar om helhetsgrepp, och det var ju precis det vi såg. Det var ett väldigt bra helhetsgrepp i den första detaljplanen. Det vi såg i startpromemorian var vi alla ense om. Alla partierna tyckte att det var bra, och det hade också stadsdelsnämnden gått med på.

Nu ställdes alltså en enig stadsdelsnämnd mot det här förslaget därför att det var så problematiskt med rivning av ett befintligt fungerande hus. Margretero 6 och 7 kan

rivas. Det är ingen förlust om man river de husen och bygger upp nya på den platsen, men Margretero 5 ska vara kvar. Det är ett fungerande och jättebra bostadshus, ett smalhus från slutet av 30-talet eller början av 40-talet som man rustar upp när det behövs. Man byter stammar, man byter tak, man får göra om balkongplattorna när det behövs. Det är inget fel på det i övrigt. Det huset kräver ett vanligt normalt upprustningsarbete, men det bör inte rivas.

De två kvarvarande boende får vi lite olika besked om. Antingen Karin eller Petter har fel. Karin har talat med dem för två timmar sedan, och de verkar inte ha fått någon nöjaktig lösning. Om de har erbjudits en hyresrätt med betydligt högre hyra är det självklart att de inte kan flytta. Det finns ju de som är 80 plus i det här huset! Jag tror det är någon av dem det handlar om. De vill naturligtvis inte lämna det hus som de har bott i i hela sitt liv.

Helhetsgreppet och helhetsplaneringen hade varit mycket bättre om man hade byggt det här nya huset, lämnat kvar det befintliga och lämnat fruktträdgården som är en oas för de gamla och nya boende i området. Det hade också varit mycket smartare ur naturvetenskaplig synpunkt när det gäller höga vattenstånd och sådana saker. Nu hårdgör man allting och tillför väldigt mycket parkeringsplatser – väldigt dumt.

Jag yrkar alltså på vårt återremissförslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 205

A b i t D u n d a r (fp): Cecilia, det blir så tjugigt det här. Det framgår i ärendet mycket tydligt. Man kan inte behålla huset som det är i dag och samtidigt erbjuda parkeringsplatser och andra förbättringar som projektet innebär. Varken Stadsmuseet och Länsstyrelsen anser att huset har någon kulturhistorisk karaktär över huvud taget. Man har också gjort ett övervägande, och när man har övervägt allt ur ett ekonomiskt perspektiv, tycker jag inte det är rimligt att behålla det huset bara för fyra permanenta hyreskontrakt. I princip tycker jag att det är väldigt viktigt med blandat boende, men det här projektet måste man se i sin helhet och överväga nackdelar och fördelar.

Anförande nr 206

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Helt uppenbart är parkeringsplatser viktigare för Folkpartiet än människor som har bott hela sitt liv i ett hus. De ska flytta när de är 80 plus.

Några parkeringsplatser färre i detta utmärkta kollektivtrafikläge hade väl inte varit något problem. Runt omkring i världen och i Europa kan man bygga kvarter som inte har några parkeringsplatser över huvud taget, men vi kan inte ens skära ned på p-platserna i samband med bebyggelse, utan vi ska ha jättehöga parkeringsnormer i staden med den här rådande majoriteten. Jag tycker att det är pinsamt!

Anförande nr 207

J o n a s E k l u n d (mp): Herr ordförande, mina damer och herrar! Jag kunde bara inte låta bli att gå upp, för jag bläddrade fram till ett ärende längre fram på dagordningen.

Det var ju tänkt, om vi kanske fortfarande har tid, att vi skulle uppkalla en plats efter Josef Frank här i kväll, och stadsbyggnadsborgarrådet Mikael Söderlund har så kloka synpunkter i det ärendet. Han påpekar nämligen så här och citerar Josef Frank: Josef Frank sade själv en gång att alla platser där vi kan trivas, rum, gator och städer, har uppstått genom tillfälligheter. I organiskt växande städer står byggnader från alla epoker sida vid sida i harmoni med varandra.

Anförande nr 208

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det är bara det att just i det här fallet kommer inte byggnaderna att vara i harmoni med varandra, och det är därför vi föreslår att det rivs!

Anförande nr 209

E i e H e r l i t z (mp): Men det är det som är konsten i att planera en stad – att kunna skapa det nya efter det gamla. Jag tycker att vi måste gå framåt i den här staden och inte titta bakåt och göra samma dumheter som under 60- och 70-talet.

§ 24 Förlängd period för avgiftsbefrielse för miljöbilar med boende- och nyttoparkeringstillstånd (utl. 2008:68)

Anförande nr 210

Å s a R o m s o n (mp): Det handlar väl om miljöbilsparkeringen. Jag var tvungen att titta efter när ordförande började leka med numren.

Det här är ett väldigt glädjande ärende! Det är glädjande att vi är så mycket mer överens i det här ärendet i år än under den förra mandatperioden. Jag tror att vi hade den här debatten minst två gånger – Sten kanske minns? Det var några minoritetsåterremisser och liknande, och det var ett väldigt gnällande på huruvida en subventionering av boendeparkeringen för miljöbilar över huvud taget skulle vara ett verkningsfullt medel för att få fler miljöbilar på marknaden.

Nu är vi alla överens om att så har skett. Då är det i alla fall bra att den sittande majoriteten också rättar sig efter det. Det tråkiga är att man inte ger mer av en helhetsanalys kring miljöbilarna och Stockholm. För det första måste vi väl någon gång titta på hur vi definierar miljöbilar när det gäller antalet. Det är förstås jättebra att fler bilar kan gå på fossilfria bränslen, men vi vet det behövs nya miljöbilsdefinitioner som omfattar mycket mer av energieffektivitet. Vi har ju inte hur mycket bränsle som helst, särskilt inte förnybara bränslen.

Något som miljöpartister ofta brukar ta upp här är att ytan i staden är en klart begränsande faktor. I parkeringshänseende borde vi titta mer på vad detta betyder för parkeringspolitiken snarare än att, som borgarrådet i den här texten, enbart fokusera på de utestående pengar man får från parkeringsavgifterna. Det är förstås inte skitsamma, men det är i alla fall kanske inte det viktiga. Det viktiga är att vi har en fungerande parkeringspolitik, och det har vi inte haft i den här staden på väldigt, väldigt länge. Jag vet att det finns olika åsikter om vad som är en fungerande parkeringspolitik, men det har vi inte haft.

Det som vi skulle vilja att man lade till i det här fallet, och vi uppmanar verkligen till den debatten någon gång, är vad det innebär att kallas miljöbil i Stockholm. Det är inte acceptabelt att ha dubgade vinterdäck och till och med få en subvention av sin parkeringsavgift i Stockholm. Vi tycker det är omoraliskt med tanke på Stockholmsluftens partikelvärden. Vi har lagt fram förslag om att man radikalt ska höja avgiften och därigenom få ett verkningsfullt styrmedel för att få bort dubbarna. De behövs ju inte. Det finns jättebra vinterdäck utan dubbar, och det är bara en lathetsfaktor som gör att vi har dem kvar i staden. De gör så otroligt mycket för partiklarnas hälsopåverkan!

Vi tycker definitivt att vi nu i dag, när vi ska fatta beslut om att förlänga en subvention för miljöbilar, faktiskt ska se till att vi inför nästa vintersäsong ger ett litet incitament för åtminstone miljöbilsbilisterna att ta bort dubbarna från däck. På så sätt blir det ännu mer miljö av det här ärendet, där alliansen äntligen har lärt sig vad som är miljöbil!

Anförande nr 211

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det vore väldigt skönt om vi först fick en enhetlig nationell definition för miljöbilar så att det inte blir någon förvirring kring det hela.

Det hoppas jag löser sig framöver så att vi kan ta ett grepp om den frågan, inklusive många andra av de frågor Åsa tar upp, i budgeten som vi antar i höst. Då är det lättare. Det här handlar om att förlänga tiden så att vi får rådrum och kan få ett vettigt beslut före nästa år. Så ser jag det hela.

För övrigt kan jag instämma i det Centerpartiet säger. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 212

Å s a R o m s o n (mp): Det var ju ett halvt löfte från Kristdemokraterna om att de äntligen ska ta upp den här frågan i budgetförhandlingarna med Moderaterna och Folkpartiet. Det tar jag som en inteckning, Anders, att vi får debattera det senare under hösten!

Du har inte helt rätt när det gäller det här med en enhetlig miljöbilsdefinition. För ett år sedan hade vi ju det ärendet här i fullmäktige där vi synkroniserade vår miljöbilsdefinition med den då nya antagna miljöbilsdefinitionen på den statliga nivån som var upphandlingsdefinitionen. Men vi i Miljöpartiet lade redan då fram förslaget att vi i Stockholm, precis som man har gjort i Göteborg, faktiskt skulle titta även på den lokala miljöpåverkan när det gäller just de styrmedel som vi använder för den lokala bilismen. Partikelhalterna är inte något problem på 95 procent av Sveriges yta, utan det är ett problem i de kanske 40-50 städer i Sverige som har en stadsluft som inte är acceptabel. Det är där man borde se till att dubbdäcken kommer bort, och har vi någon möjlighet att göra det ska vi ta den. Nu missar ni chansen. Här var ett utmärkt tillfälle!

Anförande nr 213

L u k a s F o r s l u n d (c): Ordförande, fullmäktige! I Centerpartiet tror vi att det är bra om det är enkelt att vara miljövänlig och att det finns ekonomiska incitament för att vara miljövänlig. I Miljöpartiets värld verkar det ska vara så krångligt som möjligt. De tycker att vi ska ha fler definitioner än vad vi har i dag, och då har vi alltså den för förmånsbeskattning av miljöbilar, vi har den för statliga upphandlingar, vi har den för trängselavgifter och vi har den för boendeparkering.

Vi var överens för ett halvår sedan om att vi ska försöka gå mot *en* definition – här försöker Miljöpartiet spela in ytterligare en variabel i definitionen, och det tycker jag är ganska olämpligt.

Anförande nr 214

Å s a R o m s o n (mp): Jag tror att i Miljöbils-Sverige så kommer miljöfrågan att bli ännu mer komplicerad, och jag tror att man måste göra den mer komplicerad ibland.

Jag håller definitivt med om att vi ska ha en så enhetlig miljöbilsdefinition i Sverige som möjligt, men vi kan inte åse hur våra egna miljömål försvinner undan en bilism där man har dubbarna kvar.

Det var faktiskt Centerpartiet här i salen, Lukas Forslund, som stod upp och sade att man ville att Stockholms stads egen upphandling av miljöbilar skulle inkludera icke-dubbdäcksanvändning. Det verkar som om det är Centerpartiet som frångår sin linje snarare än Miljöpartiet.

Anförande nr 215

L u k a s F o r s l u n d (c): Naturligtvis är det inte så. Vi tror däremot att man ska försöka få ned dubbdäcksanvändandet på andra sätt – inte genom att baka in det i miljöbilsdefinitionen, utan med andra typer av styrmedel som förhoppningsvis är på väg fram. Jag vet att regeringen arbetar med detta, så jag tror att vi kan sitta och vänta på detta, så får vi se vad vi kommer tillbaka med

Anförande nr 216

Å s a R o m s o n (mp): Men ursäkta Lukas – vad är det då för styrmedel du vill använda? Nu har vi diskuterat den här frågan i flera år i Stockholm, och du har suttit i Stadshuset under hela den här mandatperioden hittills. Du kan väl inte bara säga att vi ska sitta och luta oss lugnt tillbaka i stolen! Det kanske ni kan göra, men när man går ut och pratar med folk på Hornsgatan är det inte det man kan göra: ”Vi sitter och väntar på att man i regeringen kanske kommer fram med något styrmedel.”

Säg vad ni vill ha! Vill ni ha en reglering så att det blir en miljözon för personbilar som man har i Berlin när det gäller dieselbilarna? Eller en lokal avgift som vi har föreslagit här och som vi faktiskt till och med själva kan bestämma om? Gå från ord till handling och gör något åt dubbdäcken! Snacka inte bara!

Anförande nr 217

L u k a s F o r s l u n d (c): Jag kan lugna dig, Åsa, med att säga att jag vet att det pågår ett arbete och att vi kommer att komma fram till något som kommer att styra om så att man inte, om man inte vill ha dubbdäck, kommer att behöva köpa dessa dubbdäck. Däremot tror jag som sagt att det är helt fel väg att baka in det i miljöbilsdefinitionen.

§ 25 Namnsättning efter Josef Frank – Josef Franks Plats (utl. 2008:69)

Anförande nr 218

J o n a s E k l u n d (mp): Herr ordförande, mina damer och herrar! Stadsbyggnadsborgarrådet omnämner Josef Frank som den kände och älskade arkitekten. Själv känner jag Josef Frank mer som textildesignern och konstnären. Jag är uppvuxen med Josef Franks tulpaner.

Därför skulle jag vilja gå vidare till att agera petimäter och Svenska språkrådets gröna utskott genom att påpeka att i namnsättningsärendena som kommer så står även själva ordet ”plats”, ”gata” och ”torg” nu för tiden med inledande versal. Det stämmer inte med min språkuppfattning. Man kan titta på till exempel Sergels torg mitt i staden eller Birger Jarls torg eller Sara Moreas väg i Kärringstan i Enskededalen – där har själva torget eller vägen en gemen inledande bokstav.

Jag hoppas efter dessa ord att någon i namnberedningen finner anledning att titta närmare på saken!